לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ב', כ"ז באדר ב' תשמ"ו, 7 באפריל 1986 / שנה מ"ג מס' 13008 / המחיר 73 אגורות כולל מע"מ

בוטרוס ידון עם שמיר בכל הנושאים שבין ישראל למצרים

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

שר המדינה המצרי לענייני חוץ ד"ר בוטרוס ראלי, מגיע לארץ מחר בראש משלחת מצרית, כדי להשתתף בוועידת מפלגת העבודה. ביקש להפגש עם שר החוץ יצחק שמיר, כדי לדון עמו על כל העניינים שבין ישראל ומצרים.

הפגישה תתקיים ביום ג' או ד'.

המשבר צובר תנופה — התפתחויות דרמטיות צפויות בקרוב

שרי „העבודה" תובעים לפטר את שר האוצר — פרס ממתין להסברי מודעי

מודעי טען אתמול: לא אמרתי — אולם בדיקה עם העתונאים הוכיחה: הדברים נאמרו ● בישיבת שרי העבודה אמש טענו מרבית המשתתפים כי אין לעבור לסדר היום על דברי שר־האוצר החמורים מדברי שרון בשעתו

מאת דלית שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

ראש־הממשלה שמעון פרס רואה בחומרה רבה את התבטאויות שר־האוצר יצחק מודעי נגדו בראיונות שנתן בסוף השבוע. אתמול בבוקר קיים פרס, לפני ישיבת הממשלה, פגישת בירור עם מודעי, אשר הכחיש את חלק הפרסומים הבוטה ביותר שפורסם בשמו. אך פרס לא התפסק בכך והורה לדובריו לבדוק את אמיתות המובאות שמודעי הכחיש, עם העתונאים שאתם דיבר.

העתונאים אישרו את המידע שבידיהם ופרס הודיע בממשלה, כי הוא ממתין להבהרות נוספות ממודעי. על פי התנהגות פרס נראה, כי הפעם לא יהיה מוכן להסתפק בהכחשה של מודעי ולא יעבור לסדר היום. לפחות לא עד שמודעי יחזור בו באופן מוחלט מהתבטאויותיו.

(סוף בעמוד 2)

פירושו של דבר

מודעי יזם המשבר

חוגים בכירים במפלגת העבודה מעריכים כי מודעי יזם את המשבר במכוון. לדעתם קיימות שתי אפשרויות: הראשונה שמודעי, בבריית עם שרון, מתכוון לפוצץ את הרוטאציה על מנת לאפשר לבני בריתו להשתלט על תנועת החירות. אפשרות שנייה: שמודעי יזם את המשבר מתוך חשש שבמפלגה הליברלית יאשימו אותו שמנע את איחוד הליכוד, כאשר היתה אפשרות כזאת וכתוצאה מכך הנושא הסתבך והסיטואציה שוב אינה קיימת.

לכן מנסה מודעי לנקוט בקו שיזכה כאהדת בוחרי הליכוד ועל־ידי כך להכריח את צמרת תנועת „החירות" לממש את ההסכם, או כאלטרנטיבה, הוא יופיע בעיני ציבור הבוחרים גם כגיבור המאבק במערך ובשלוחותיו, כמו קופת־חולים וסולל־בונה וגם כמתמודד אפשרי על קולות הבוחרים.

חוגים במערך מעריכים כי שמעון פרס לא יוכל לעבור על התופעה לסדר היום במיוחד כאשר מודעי אינו מתכוון לבצע את החלטות הממשלה בקשר להעברת הכספים להצלת סולל־בונה וקופת־חולים ולכן סבורים שהתפתחויות דרמטיות צפויות לקראת סוף השבוע.

צבי טימור

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

תביעה נמרצת לפטר את שר־האוצר, יצחק מודעי, נשמעה אמש מפי רוב שרי העבודה אשר התכנסו בלשכת ראש־הממשלה בתל־אביב לישיבה

(סוף בעמוד 2)

מודעי „מתנצל": ציינתי עובדות בלבד

מאת כתבנו הכלכלי כ"ים

אמש בחצות פירסמה לשכת שר־האוצר יצחק מודעי הודעה לפיה לא היתה בכוונת שר האוצר לפגוע בראש־הממשלה שמעון פרס, ולא היתה פגיעה בפועל. לשכת השר טענה שהשר מודעי ציין עובדות בלבד בראיונות שהוא נתן בסוף השבוע. לדברי הלשכה אמר מודעי שפרס אינו כלכלן, ושהוא מתכנן שתי נסיעות לארה"ב בחודש יוני.

חשש מפרובוקציות של הליכוד בוועידת „העבודה" ● עמוד 4

צה"ל משקיע מיליון דולר במחסן מיותר ● עמוד 4

ההסתדרות מזהירה ממשבר אם לא תסוכם תוספת היוקר ● עמ' 16

יוארך מושב הכנסת להעברת החוק נגד גזענות ● עמוד 3

הממשלה נענתה לחלק מדרישות תושבי ירוחם ● עמוד 3

הקואליציה והשלום — ערב עיון ב„צוותא" ● עמוד 2

לונדון מבטיח להתחשבן בבוא הזמן גם עם פורת

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

מנכ"ל רשות־השידור, אורי פורת, מתח ביקורת קשה על סגנונו הראיון של ירון לונדון ב„זה הזמן" ביום שני שעבר. במכתב שהוקרא אתמול ללונדון בטלפון כותב פורת: בוודאי קראת בינתיים את ההתיחסויות הביקורתיות שהיו בעתונות לראיון המוזר שלך עם יוסף

(סוף בעמוד 2)

שעון קיץ מרצון יופעל במשק ביוזמת ההסתדרות והמעסיקים

מתנהלים עתה מגעים לשילוב המורים והקואופרטיבים לתחבורה בהסדר ● הממשלה לא דנה אתמול בנושא ● פרס מבקש להרוויח זמן עד שתיפול הכרעה בבג"ץ (ביום רביעי) או עד שהשר פרץ ייכנע ללחץ הציבורי

מאת כתבנו לענייני עבודה ומאת הכתבת המדינית של „על המשמר"

הוועדה המרכזת החליטה אתמול להפעיל באורח חד־צדדי ומרצון „שעון־קיץ", מבלי להמתין לקיומה של „שעון־המדינה", בכל מקומות העבודה שבהם יסכימו לכך נציגי העובדים והמעסיקים.

מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר הודיע בוועדה המרכזת שההסתדרות תפעל בהקדם האפשרי להתחלת העבודה בכל מגזרי המשק בשעה אחת מוקדם יותר וסיומה בשעה אחת מוקדם יותר) בעצה אחת עם התעשיינים בלשכת התיאום של הארגונים הכלכליים והמעסיקים כשורות הציבורי, שעובדיהם יהיו נכונים לקבל את הסדר שעון־הקיץ מרצון וללא כפייה, כבר לאחר־חג־הפסח.

בן הכיעה הוועדה המרכזת צער על החלטתו של שר־הפנים יצחק פרץ להשעות את הנהגת שעון הקיץ לתקופת נסיון של שנתיים נוספות „מבלי התייחסות ורגישות לדעת הקהל בארץ ולמסקנות והמלצות של מומחי משק ובריאות הציבור בנדון". נושא „שעון הקיץ" הועלה לדיון בוועדה המרכזת ע"י יצחק ברקאי, ששאל באיזה צעדים עומדת לנקוט ההסתדרות למען מימוש הרצון הכללי של הציבור.

דיון עם המורים והקואופרטיבים

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הבירפלד אמר שבזמנו הוקם בהסתדרות צוות מיוחד, בראשותו של שאול בן־שמחון, שהוסמך לנהל מו"מ עם התעשיינים להנהגת שעון־קיץ חד־צדדי אם שר־הפנים לא יחליט כך השנה. הברפלד זימן לדיון דחוף, ולקביעת הסדרים מתאימים להנהגת שעון־קיץ את נציגי המורים זאת ראשי הנהלות הקואופרטיבים לתחבורה כדי לבחון את האפשרויות להקדמת שעות הלימודים וכן להסדרי הסעים ההמוניים לבתי־הספר ולמקומות העבודה בתחבורה הציבורית.

אפריים זילוני, שייצג את ההסתדרות בוועדת הכלכלה של הכנסת בדיון על הנהגת שעון־הקיץ, הזהיר על כך שבעת שהאוצר מקצץ בקיצבאות ילדים, מוכנים במשרד הפנים לבזבז אותו סכום מקצץ על אנרגיה מיותרת שיכולה להוסך בהנהגת שעון־הקיץ במדינה.

הדיון בבג"ץ ביום ד'

הדיון בבית המשפט הגבוה לצדק בעניין שעון הקיץ יתקיים ביום ד' הקרוב, בעיקבות עתירתם של ח"כ מיכה חריש ועו"ד יהודה רסלר. שופט בית המשפט העליון גבריאל בך הורה להעביר את העתירה לדיון בפני שלושה שופטים והיא תידון בפני הרכב בראשות נשיא בית המשפט העליון, השופט מאיר שמגר, ובהשתתפות המשנה לנשיא, השופטת מרים בן פורת, והשופט

(סוף בעמוד 2)

שעון קיץ בהכרעת הציבור

בלית ברירה יקויים בארץ שעון־כפול. רוב גורמי המשק יעברו לשעון קיץ מרצון, ואילו שעונו של שר־הפנים הרב יצחק פרץ, המאריך את החושך ואת החורף לכל ימות השנה, יוסיף לשמש כשעון הרשמי של המדינה. לא זכור לנו מקרה של אחדות דעות כזאת של גורמי ציבור שונים כמו בעניין הנהגת שעון הקיץ. הפועלים ומעבידיהם, התאחדות התעשיינים וההסתדרות העובדים, מנהלי הבנקים וראשי מערכת החינוך, חילוניים ומרצים דתיים באוניברסיטת בר־אילן – כולם מכירים בנחיצות הנהגת שעון הקיץ. רק שר־הפנים עומד בפרץ כמגונן על [illegible] הבלעדית להכריע בעניין. הוא כופר בנתונים המדברים על חסכון באנרגיה ועל הפחתת מספר נפגעי תאונות הדרכים בשנים שבהם הונהג שעון הקיץ. על־פי החוק זוהי אמנם סמכותו של שר־הפנים, אלא שבכוחה של הממשלה להפקיע ממנו סמכות זו, אם הוא מתעקש בה באורח שרירותי. יש להצטער על־כך שראש־הממשלה מנע מלקיים דיון בממשלה בנושא זה. תחילה בטענה לא רלוונטית, כאילו הנושא הוא סוב־יודיצה (בגלל העתירה לבג"ץ) ולאחר־מכן דחה את הדיון לשבוע הבא. קיים גבול לחיזורים אחרי מפלגה קנאית ואנטי־ציונית כמו ש"ס; זהו גבול הסבלנות אשר נחצה כבר על־ידי השר פרץ. [illegible] פרס לזכור, כי אם ידבוק בקנאות הזאת בש"ס ובקבוצות דתיות דומות, הרי כאשר יבקש להקים ממשלה ללא הליכוד, הוא לא [illegible] אחרים, שגם בלעדיהם לא תקום ממשלה מצומצמת. [illegible] לא תבוא הגאולה מן הבג"ץ, הרי ששעון הקיץ יקום דה־פאקטו. הפועלים ישכימו לקום לעבודה וכמותם, ילדיהם לבתי־הספר. [illegible] כל הגורמים הקשורים במעבר רצוני זה לשעון [illegible] להיערך לצורך זה, במיוחד הקואופרטיבים לתחבורה. שר־הפנים עושה צחוק מן הממשלה ומן הציבור כולו באומרו [illegible] במשך שנתיים בניסוי של שעון החורף. האמנם תכתיבו של [illegible] – למרות הכחשותיו של שר־הפנים – עומד כנגד הרצון של [illegible] וכנגד הסיכוי להפחית את מספר הנפגעים [illegible] בשעות החושך. איזו ממשלה היא זו שבה כל שר, אפילו [illegible] מפלגה קטנה, מהווה מעין מדינה בשביל עצמו, ומה סמכותו [illegible] ראש־הממשלה, חייב להיכנע בקאפריזות של אחרון השרים [illegible] לפי תיאום כל הגורמים הכלכליים והציבוריים יש לקבוע את יום [illegible] השעון מרצון, ולהותיר את שר־הפנים עם שעונו המפגר. [illegible] גם את השקפת עולמו.

„ה־15 במאי" של אבו־איברהים אחראי כנראה לפיצוץ במטוס טי.וו.אי

נחשב לאחד הארגונים המסוכנים ● מתמחה בפיצוץ מטוסים באמצעות מזוודות נפץ שלא ניתן לגלותן בבדיקה כלשהי ● מזוודה מסוג זה הוחדרה גם למטוס אל־על ולא התפוצצה

מאת עוזי מהנאימי, כתבנו לענייני המזה"ת

יתכן שארגון ה־15 במאי בראשות אבו־איברהים הוא האחראי לפיצוץ במטוס טי.וו.אי. קבוצת ה־15 במאי היא פלג קטן אשר התפלג מקבוצה המכונה „סלים אבו־סאלם". ארגון זה, אחד המסוכנים, ביותר שפועלים היום בזירה, אם לא המסוכן שבהם, מתמחה בפיצוץ מטוסים. הארגון פועל בשיטות מתוחכמות, כיוון שימוש בחומר נפץ מסוג מיוחד אשר לפי פרסומים אינו מתגלה בשיקוף רנטגן. לפני כשנה, כפי שפורסם בעיתונות, הצליחה קבוצת אבו־איברהים להחדיר חומר נפץ למטוס ג'מבו של אל־על, באמצעות נוסעת „תמימה" שלא ידעה כלל כי היא נושאת עמה מטען נפץ קטלני. לשרכה המזל ארעה תקלה במנגנון הפיצוץ, ומטוס אל־על ובו מאות נוסעים ניצל.

מדובר בחומר נפץ הבנוי במזוודה ואינו נראה. מזוודה מסוג זה קשה לגילוי. על מטוס שהוחדרה אליו מזוודה מסוג זה, נגזרת כליה. בעולם נערכים לקראת מזוודות הנפץ החדשות. ארגונו של „אבו אברהים" הוא ארגון זעיר המונה כמה עשרות אנשים בלבד.

על המשמר

העתונאי יוסי בר התאבד לאחר שניסה לרצוח את אשתו וחמיו

נעצר פעמיים בתקופה האחרונה בשל הטרדת אשתו, עימה נמצא בהליכי גירושין ● נסיון הרצח וההתאבדות בוצעו לעיני שני ילדיהם ● השאיר צוואה ומכתב ארוך בהם פירט את מניעיו

מאת כתבת „על המשמר"

יוסי בר, שהיה הכתב לענינים פליליים ב„ידיעות אחרונות", נפטר אור לאתמול, לאחר שניסה לרצוח ביריות את אשתו ואביה ואחר־כך ירה בעצמו.

יוסי בר, הכתב הכביר לענייני משטרה ופלילים של „ידיעות אחרונות" שהיה עד במקצועו במשך שנים רבות לדרמות עקובות מדם בזירות הפשע בישראל, שיחזר ביום שישי בבוקר את הדרמה הפרטית שלו במתכונת דומה. אולם את סופה המר יכתבו כבר עמיתיו למקצוע בעיתונים אחרים.

ביום שישי בבוקר יצא יוסי בר, תושב רעננה, מצוייד באקדח ברטה אותו הוא נושא ברשיון, אל עבר דירת אשתו ורדה ברחוב אשכול ברעננה. יוסי וורדה חיים בנפרד בשלוש השנים האחרונות. באותה שעה יצאו אשתו ורדה ואביה משה מגדלוביץ עם שני ילדיהם בני ה־7 וה־12 את הבית בדרכם לבית־הספר ולעבודה. יוסי חסם ברכבו את הרכב של האב ויצא כשאקדח שלוף בידו. חמו ניסה להגן על בתו ונורה מספר פעמים בבטנו. ורדה ניסתה להימלט מן הרכב כשבתה בת ה־12 מסוככת עליה מפני האקדח של אביה. יוסי ירה בורדה והיא נפצעה ברגלה. לאחר מכן כיוון את האקדח לראשו וירה פעמיים ונפל מתבוסס בדמו.

שכנים מבוהלים ששמעו את היריות הזעיקו את המשטרה ומד"א.

משה מגדלביץ, האב בן ה־58, שנפצע קשה בבטנו, הוחש לביה"ח מאיר בכפר־סבא ובניתוח הוצאו הקליעים מבטנו. הוא יצא מכלל סכנה ומצבו מוגדר כיציב. ורדה שנפצעה קל ברגלה שוחררה לביתה לאחר טפול. יוסי הועבר כמצב אנוש למחלקה הנוירוכירורגית בביה"ח בילינסון בפ"ת, שם הוכחן נזק חמור במוחו. אור לאתמול נפטר מפצעיו. בעוד חודש אמור היה יוסי בר לחגוג את יום הולדתו ה־40.

פקודת מעצר שלא בוצעה

הידיעה על נסיון הרצח וההתאבדות היכתה בהלם את חבריו של יוסי בר, שידעו על סערת הנפש שפקדה אותו בשנתיים האחרונות.

יוסי התהלך מר נפש והצהיר שחייו אינם חיים מאז עלו נישואיו עם ורדה על שרטון. בחודש האחרון הוא הפסיק לכתוב ויצא לחופשה מעיתונו.

הסיכסוכים בין בני הזוג הגיעו עד למשטרה ולבית־המשפט. פעמיים בתקופה האחרונה נעצר יוסי בשל הטרדות ואיומים שהשמיע כלפי אשתו. בדיון המשפטי האחרון שנערך בבית־משפט השלום בכפר־סבא הבטיח יוסי לא להטריד ולא לאיים יותר על אשתו. אולם בעקבות תלונת האישה במשטרה בוצעה ביום חמישי האחרון פקודת מעצר נגד יוסי בר ובקשה להבאתו נגד שופט. המשטרה חיפשה אחריו, אולם הוא לא נמצא.

בלילה האחרון הוא לא לן בביתו וכנראה שבנר נגלה אז ההחלטה לשים קץ לחיי אשתו. הוא הותיר אחריו מכתב ובו מפורטים מניעיו. בגיה „ידיעות אחרונות" נמצאה כתוך תיק [illegible] של יוסי בר צוואתו ובה [illegible] כפי שהוא היה רוצה [illegible] בעיתונו לאחר מותו.

הלוויתו תתקיים היום [illegible]

חייל שנפצע אנושות בראשו בלבנון — החלים באורח מפתיע

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

[illegible]

שרים יבקשו לקיים היום דיון בממשלה על מצוקתה של ירוחם

קבוצת מפגינים מירוחם בילתה השבת מול ביתו של רה"מ שהתנצל לפניהם: לא אוכל לארח אתכם לארוחת צהרים... אשתי אינה בבית ● ראש המועצה ייפגש עם פרס אחה"צ

מאת שלי יחימוביץ' ודליה שחורי, וסוכנות עתי"ם

העיירה ירוחם ממשיכה לנקוט עיצומים, למרות שהשביתה הכללית שהוכרזה בעיירה מתבצעת באופן חלקי ביותר. בעת מושבתים רק המועצה המקומית ומוסדותיה.

היום בשעות הצהרים ייפגשו נציגי העיירה עם ראש הממשלה שמעון פרס, ויעלו בפניו את תביעותיהם: העברת מינהלת הפוספטים מבאר־שבע לירוחם, השלמת סלילת הכביש המשובש לירוחם, ביטול פיטוריהם המתוכננים של 56 עובדי המועצה, פיתוח תיירותי של אגם ירוחם, ופטור ממס־הכנסה לתושבים ולמפעלים.

בעיירה מתרבים בימים האחרונים הקולות נגד ראש המועצה ברוך אלמקייס. התושבים אומרים כי אלמקייס הנוהג באופל רקורד 86 שרכש על חשבון המועצה, ואשר דו"ח מבקר משרד־הפנים האשימו בקבלת תוספות לשכרו שלא כחוק — אינו רשאי לנהל את המאבק בשם התושבים.

מספר שרים יבקשו הבוקר בישיבת הממשלה לערוך דיון על מצב העיירה ירוחם. שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי יציע שהממשלה תקים וועדת שרים לעיירי ואזורי פתוח, כדי לתת קדימות בטפול לישובים נזקקים בגליל, בנגב, בבקעת הירדן וברמת הגולן.

כ־40 מתושבי ירוחם ובראשם יו"ר המועצה המקומית ברוך אלמקייס עשו את השבת מול מעונו של ראש הממשלה שמעון פרס בירושלים. הם הקימו במקום 2 אוהלים ותלו שלטים על הגדרות שליד ביתו של ראש הממשלה. עליהם קריאות בגנות המצב הכלכלי הקשה, אליה נקלעה ירוחם.

ביום שישי בערב, עם שובו של ראש הממשלה למעונו, הוא נעצר לפני משמרת המחאה וביקש מהשובתים לשוב לבתיהם. אך הם לא נענו לקריאה. באותו יום התפללו התושבים מול ביתו של ראש הממשלה, כאשר אליהם מצטרפים עוברים ושבים.

ביום שבת עצמו, התקבצו עשרות מתושבי ירושלים סביב הקבוצה המפגינה, כדי לסייע הזדהותם. ראש הממשלה שיגר שליחים אל היושבים מול פתח ביתו ושאל אם הם זקוקים לשתיה חמה, או פירות, אך אלה השיבו לו בשלילה. ראש הממשלה ביקש להתנצל בפני השובתים, כי אין מזמינם לארוחת צהריים במעונו, משום שאשתו לא בבית.

בשיחה עתי"ם, אמר יו"ר המועצה המקומית ירוחם, ברוך אלמקייס, כי היום בשעה 3 אחר הצהריים יוועד עם ראש הממשלה, לאחר שזה יעלה את בעיות ירוחם בישיבת הממשלה באותו יום. ברוך אלמקייס אמר, כי הוא מקוה שהממשלה תגבש פתרונות למצוקה של ירוחם ואז יפסיקו התושבים את ההפגנות שהם עורכים [illegible]

הוגש כתב־אישום נגד מפקד החולייה שרצחה 5 אנשים

מאת זהבת מרום, כתבת „על המשמר"

כתב־אישום בן 11 סעיפים הוגש בסוף השבוע בבית־המשפט הצבאי בלוד נגד מחמוד אחמד חמיד טוס, בן 81 מכפר ג'אעה, מפקד חוליית המחבלים שנתפסה בסוף חודש אוקטובר אשתקד באזור הר חברון, שבמהלך פעולותיה רצחה 5 אנשים ופצעה 16.

בעת תפיסתה נהרגו כל חברי החוליה, להוציא מפקדם.

בכתב־האישום שהוגש ע"י סגן גיל גרשוני בפני הרכב של שלושה שופטים בראשותו של אב בית־הדין אל"מ אהרון אלפרן, מואשם חמיד טוס בחברות בארגון הפת"ח ובהקמת חוליית מחבלים שמנתה מלבדו עוד חמישה חברים, לצורך פיגועים בתושבי ישראל.

חברי החוליה מואשמים בירי על אוטובוס ישראלי בקו 60 שנסע על כביש בית־לחם־חברון בתאריך 17.9.84. כתוצאה מהירי נפגעו 7 אנשים, 5 מנוסעי האוטובוס ושני נוסעי מכונית שעברה במקום. ב־27.11.84 ירו הנאשם וחבריו על אוטובוס ישראלי נוסף בקו זה, סמוך לקבר רחל. יריות אלו החטיאו את מטרתם. פיגועים נוספים נעשו על ידם בתאריכים 30.1.85 בכפר אל־חאדר. בו נפגע נהג אוטובוס של קו 61. ב־15.5.85 ירו חברי החוליה פעם נוספת על אוטובוס מקו 60 ופגעו באחת מנוסעות האוטובוס. ב־26.9.85 ירו שוב באוטובוס בקו זה שעבר בחלחול ופגעו בשבעה מנוסעי האוטובוס.

בתאריך 31.3.85 ירה אחד מחברי החוליה בראשו של זלמן אבו לנקי מטווח קרוב בשוק אל־בירה ברמאללה וגרם למותו.

ב־27.6.85 הרגו חברי החוליה ביער משואה באקדוחים את מאיר בין יאיר ומיכל כהן.

ב־2.10.85 רצחו חברי החוליה את מרדכי סויסה ואת ערנה הררי, שטיילו באיזור מבוא ביתר.

החוליה נמלטה אחרי הרצח למקום המיסתור, שם אותרה מספר ימים לאחר מכן וחוסלה בקרב קצר עם אנשי הבטחון וצה"ל.

על הנאשם מלמרת סניגוריה לאה צמל. טרם נקבע מועד המשפט.

מזג האוויר

תחזית מזג האוויר: [illegible] ויבש בכל אזורי הארץ.

הטמפרטורות: ירושלים 9 עד [illegible], רמת הגולן 9 עד 26, נהריה [illegible] עד 27, צפת 8 עד 24, נמל חיפה [illegible] עד 26, טבריה 12 עד 31, נצרת [illegible] עד 28, עפולה 9 עד 32, השומרון [illegible] עד 28, הקריה ת"א 12 עד 27, [illegible] עד 10, 29 עד 29, יריחו 10 עד 35, [illegible] עד 24, באר־שבע 10 עד [illegible], 15 עד 32.

מפלגת הפועלים המאוחדת / המרכז

ישיבת מזכירות המפלגה

תתקיים ביום ה' 10.4.86 בבית הקיבוץ הארצי, רח' ליאונרדו דה־וינצ'י 13, ת"א, בשעה 16.00

על סדר־היום:

דיון מדיני־כלכלי

סדרי עבודתה של המזכירות

בחירת ריכוז המפלגה

אלף חברי השוה"צ מחו"ל עלו לארץ מאז 1978

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

150 נציגים מהארץ ומחו"ל, בוגרי התנועה שעלו זה עתה, שליחים בדרכם לשליחות ושליחים שחזרו, השתתפו ביום שישי ושבת במועצה העולמית של השומר הצעיר שהתקיימה בגבעת חביבה.

שר הקליטה יעקב צור אמר, כי להיות חלוצים פירושו להיות במיעוט, והאתגר בפני תנועות הנוער היום הוא להיות חלוצים במובן של מורי־דרך, ולא להישאר בשוליים של התהליך הפוליטי בקהילות בגולה.

יו"ר הסוכנות דולצ'ין בירך את באי המועצה ואמר, כי יש לו חיבה גדולה לתנועת השומר הצעיר, שהיא בעלת מוטיבציה ציונית גדולה, אלא שהוא היה רוצה לראות מעורבות־יותר של התנועה בהסתדרות הציונית.

מפקד שנערך העלה, כי מאז המועצה האחרונה ב־78', עלו לארץ מקרב התנועה העולמית אלף בוגרים שנקלטו ב־20 קיבוצים של הקיבוץ הארצי.

פעילי ש"ס מוחים על מינוי איש „העבודה" במקום קניג

מאת כתבנו בעמק

שר־הפנים הרב יצחק פרץ עומד למנות את עמרם קלאג'י, חבר מושב ברק שבחבל התענך וסגן ראש המועצה האיזורית גלבוע — כממונה על מחוז הצפון במשרד־הפנים, במקומו של ישראל קניג העומד לסיים את תפקידו בסוף החודש.

קלאג'י הוא חקלאי חבר מפלגת העבודה שהתחנך במוסדות דתיים וחובש כיפה.

מועמדותו נתקלת בהתנגדות פעילי ש"ס, תנועתו של הרב פרץ, המבקשים כי יתמנה איש משלהם לתפקיד.

המקומון „כל העמק והגליל", המפרסם ידיעה זו, מוסיף כי פעילי ש"ס דורשים למנות את מכלוף עידו, מראשי ש"ס בצפון וחבר מועצת עיריית טבריה, לתפקיד הממונה על המחוז.

הרב פרץ ביקש אף הוא תחילה למנות לתפקיד איש מראשי ש"ס בצפון, אך לדברי מקורביו לא עלה בידו למצוא אדם מתאים.

„המטכ"ל לענייני בריאות" יתחיל לפעול השבוע

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

השבוע יתחיל בפעילותו „המטכ"ל לענייני בריאות". בדיונים בנושאי התשתית והתכנון לטווח־רחוק של הרפואה בארץ. בדיונים משתתפים משרד־הבריאות, קופת־חולים כללית, קופות־החולים האחרות וגורמי בריאות נוספים.

שר־הבריאות מוטה גור שמסר על כך בטקס חנוכת חדר־המיון החדש בבית־החולים „ברזילי" באשקלון, ציין כי בתקופה זו של תוכנית להבראה הכלכלית, הופעל לחץ קשה על המערכת והוא מוצדק בתנאי שזה לא יפגע ברפואה שיוויונית.

גור סיפר עוד, כי בעתיד יושם דגש על רפואה קהילתית ורפואה מונעת, וכי להערכתו הקיצוץ הנוכחי בתקציב הפיתוח יוכל להימשך לכל היותר עוד שנה־שנתיים.

גור סיפר בהתלהבות על הישגים באוניברסיטת בר־אילן, בה ביקר יום קודם, במחקרים שהגיעו להישגים בינלאומיים — בתחום הסרטן ככל הנראה — אך סרב לפרט לפי־שעה.

מאות מתרחצים פתחו את העונה בכינרת

מאת כתבנו בעמק

כמה מאות מטיילים ומתרחצים נכנסו אתמול לחום הכבד יחסית ששרר באיזור העמק והגליל, ופתחו באורח לא רשמי את עונת הרחצה בכנרת. בעלי חופים בטבריה ובקיבוצי העמק הבינו ללבכם של המטיילים והמתרחצים ופתחו את שעריהם. על אף שהעונה נפתחת באורח רשמי רק בפסח.

בחופים רבים סביב הכנרת נראו אתמול אוהלים וסביבם מטיילים ומתרחצים העורכים פיקניקים. המראה העגום של הכנרת שחופיה נסוגו ומפלסה ירוד, לא מרתיע את המתרחצים, המסתפקים גם בכמות המים הנוכחית בכנרת.

אתמול נראו גם סירות מירוץ ומפרשיות רבות משייטות בכנרת.

לצד הכנרת, שימשו גם חורשות האידרוסים בגולן, במירון ובגלבוע מוקדי משיכה לעשרות אלפי מטיילים, שניצלו את האביב המוקדם לבקר באתרי טבע מרהיבים אלה.

מינהלת הכנרת סיימה בימים אלה הכשרתם של למעלה מ־20 חופים לקראת האביב והקיץ, כדי להקדים תרופה למכת הואנדליזם של המתרחץ הישראלי, הוחלפו כל מתקני העץ במתקני אבן.

חסן ונעים כחיל מיפו נעצרו כחשודים ברצח לויה

שופט בית המשפט המחוזי אלישע שיינבוים קבע ביום ו', כי תבוצע נתיחה בגופתו של מאיר (מיקו) לויה, שמת ביום ה' במכוניתו מהתפוצצות רימון רסס ליד כיכר השעון ביפו.

בני משפחתו של מאיר לויה פנו ביום ו' לבית משפט השלום בתל־אביב, וטענו שאין צורך לערוך נתיחת הגופה, כפי שביקשה המשטרה. פרקליטם טען בפני השופט אליעזר כהן, שלויה מת בהיותו בן 38, מעולם לא סבל ממחלה תורשתית כלשהי, לא סבל ממחלת לב ואין ספק שסיבת המוות היא מעשה רצח. בני המשפחה ביקשו לאפשר להם לקבור את המנוח עוד ביום ו'.

ב"כ המשטרה מפקח אשר הרפז טען בבית־המשפט, כי מניחים שהטנח רימון רסס צה"לי, והמשטרה מבקשת שתיערך נתיחת הגופה כדי לקבל חוות־דעת על סיבת המוות. לדעת קצין המשטרה, יש לחפש גם אחר רסיסי הרימון שפגעו במנוח, ויתכן שעל־ידי כך תוכל המשטרה לקבוע את מקורו.

בהחלטתו קבע השופט, כי תבוצע בדיקה בגופת המנוח — ואם יהיה צורך תבוצע גם נתיחה בחלק התחתון של גופו. זאת כדי שהפתולוג יוכל להתייחס לשאלה אם המנוח מת מאובדן דם, או מסיבה אחרת כלשהי. השופט הורה לרחות את הקבורה, ובלבד שייעשה כל הדרוש כדי להשלים את הבדיקות והנתיחות מוקדם ככל שניתן.

על החלטה זו של שופט השלום עירער עו"ד ויור, בשם המשפחה, לפני השופט המחוזי אלישע שיינבוים. השופט קבע, כי אם יתברר לפתולוג שהיה כאן מעשה עבירה, ודבר זה הוא שגרם למותו של לויה — תופסק הנתיחה ולא תימשך יותר.

ביום ו' נעצרו ל־5 ימים 2 חשודים בגרימת מותו של מאיר (מיקו) לויה. חסן כחיל בן 34 ונעים כחיל בן 28 מיפו.

(עתי"ם)

שרי „העבודה" תובעים לפטר מודעי

מאת דורית גפן
(המשך מעמוד ראשון)

מיוחדת, שאותה יזם ראש־הממשלה, שמעון פרס.

רוב הדוברים טענו, כי ההתבטאויות של השר מודעי היו חמורות בהרבה מהדברים שאמר בשעתו השר שרון, ואשר כמעט ויצרו משבר ממשלתי. אחרים מן השרים טענו, כי אין לעבור לסדר היום על המעשה של מודעי, אשר פגע בראש הממשלה, העליב אותו, והתעלם מתרומתו וחלקו המרכזי לשיפור המצב הכלכלי במשק. היו שרים, אשר ציינו כי לאחר פרשת שרון הודיע פרס בממשלה, כי כל שר אשר ימתח ביקורת פומבית, או יתקוף את ראש־הממשלה ושרים אחרים, יפוטר מן הממשלה. לפיכך אמרו, כי אי־נקיטת צעדים כלפי השר מודעי תעמיד את אזהרתו של שמעון פרס כדבר ריק מתוכן.

פרס ישקול צעדיו

נודע, כי ראש הממשלה הקשיב לדברי השרים, ואמר כי ישקול את צעדיו. פרס מסר לשרים כי הוא ממתין לדברי ההסבר של מודעי, לאחר שבבירור עם העתונאים יואל מרקוס וזאב חספר שראיינו אותו בסוף השבוע שעבר, הם חזרו ואמרו כי הדברים שפירסמו היו דברי מודעי.

כתבתנו מציינת, כי בפגישה שהתקיימה אתמול בבוקר בין ראש־הממשלה ושר האוצר טען מודעי, כי חלק מן הדברים שפורסמו בשמו הוצאו מהקשרם, או שהוא לא אמר אותם.

בפגישת שרי העבודה אמש לא התקבלה החלטה אופרטיבית, והשרים השאירו את ההכרעה בידי ראש־הממשלה פרס. יחד עם זאת היתה האווירה בפגישה בעד נקיטת צעדים כלפי השר מודעי, והיינו פיטוריו מהממשלה.

●

מאת דליה שחורי
(המשך מעמוד ראשון)

יתבע את התפטרותו

מקורבים לראש־הממשלה אמרו אתמול, כי לא היו מוציאים מכלל אפשרות שפרס יתבע את התפטרותו של מודעי. זאת תוך הסתמכות על שתי אזהרות שהזהיר פרס בממשלה, בעקבות שתי התבטאויות של השר אריאל שרון. בישיבת הממשלה ב־25.8.85 אמר פרס, כי ההתבטאויות האחרונות של שרים נגד מדיניות הממשלה והחלטותיה היו בלתי נסבלות ו„שר שינקוט סגנון, אשר אינו מאפשר פעילות משותפת, שר שייצא נגד החלטות הממשלה, נגד פעולותיה, נגד שר אחר או נגד ראש הממשלה — נוטל מעתה על עצמו אחריות לעצם קיום הממשלה".

מודעי: לא אמרתי

הישיבה שקיים פרס עם מודעי אתמול בבוקר, התמשכה מעבר למתוכנן וישיבת הממשלה החלה באיחור של כחצי שעה. במהלך הפגישה שטח פרס בפני מודעי את התבטאויותיו ואמר לו: „ראה אלו דברים נוראים אמרת". מודעי: „לא אמרתי". מודעי הכחיש שאמר, כי „מהיום ועד הרוטציה יהיה לנו ראש ממשלה מעופף". כן הכחיש שאמר שראש־הממשלה אינו מבין בכלכלה. „לא אמרתי שיש כאן רמייה של צמיחה ומשחק ציני. לא הזכרתי בכלל את יצחק רבין ולא אמרתי שלראש הממשלה אין יד וחלק בתכנון ובהפעלה של התוכנית הכלכלית".

בתום הישיבה עם מודעי, שנערכה בארבע עיניים, הורה פרס לדוברו לבדוק עם העתונאים את נכונות הציטוטים של מודעי. הוא עצמו נפגש, עדיין לפני ישיבת הממשלה, עם ממלא־מקומו יצחק שמיר, גם זאת בארבע עיניים. ככל הנראה הבהיר פרס לשמיר את מורת רוחו הרבה מהתבטאויות מודעי וכן את יכולתו לדרוש את התפטרותו בהסתמך על הודעותיו מאוגוסט ונובמבר 1985 בממשלה.

ארכה למודעי להבהיר

מימצאי הבדיקה עם העתונאים יואל מרקוס מ„הארץ" וזאב ספר מ„חדשות" העלו, כי הם עומדים מאחורי נכונות הפרסומים. פתק בעניין זה הוכנס לראש הממשלה בעת ישיבת הממשלה. פרס מסר את תוכן הערכון למודעי, שהשיב לו, כי עליו לשוב ולבדוק את הדברים.

לקראת סוף ישיבת הממשלה מסר פרס הודעה אישית, בלשון זו: „התפרסמו בשם שר־האוצר דברים חמורים ובוטים על ראש־הממשלה ותיפקודו, הפוגעים באחריות הקולקטיבית של הממשלה וביכולת הפעולה שלה. קראתי הבוקר לשר האוצר. הוא הבהיר שלא כל הדברים שפורסמו נאמרו על ידו ואני ממתין להשלמת הבהרותיו לפני שאחליט על מעשי". שרים התרשמו, על פי תוכן הודעת פרס (מבלי לדעת את ההשתלשלות שמאחוריה), כי פרס אינו רוצה להחריף את הסכסוך עם מודעי. מקורבים לפרס, העריכו כאמור, כי לא במהרה יעבור פרס לסדר היום, אם בכלל.

בראיון בתוכנית „מסיבת עתונאים" ששודרה אמש ב„קול ישראל" אמר פרס, כי אינו מתכוון להשלים עם דברי מודעי מאחר שיש בממשלה אחריות קולקטיבית ומאחר שכדי להמשיך בתוכנית הכלכלית, צריך לעבוד עבודת צוות ולא ייתכן „שתהיה התפרצות יחידים וערעור אימון. שר, אם הוא לא מסכים עם המדיניות, צריך להתפטר. הלא ממשלה זו לא בית סוהר, שאי־אפשר לצאת ממנו. אחרי הוויכוח והחלטת הרוב, כל שר, ובמיוחד שר־האוצר בנושאים הנוגעים למשרד האוצר, צריך להחליט: או שהוא נושא באחריות קולקטיבית, או שהוא מסיק את המסקנות. גם זה וגם זה אי־אפשר".

● ברוב קולות סיעות הוועד הפועל של מועצת פועלי תל־אביב־יפו, מחוץ לנציגי הליכוד שנמנעו ונציגת רק"ח שהתנגדה, אושר תקציב מועצת פועלי תל־אביב־יפו לשנת הכספים 1986, בסך 5,075,468 ש"ח.

מנהל סוכנות הביון בהופעה נדירה:

הסובייטים עלולים לתמוך בתוקפנות סורית נגד ישראל

מאת כתב „על המשמר" בארה"ב

ואשינגטון. — מנהל הסי.איי.אי. ויליאם קייסי, מתח אמש ביקורת חריפה על עמדתה התוקפנית של סוריה כלפי ישראל והזהיר כי הסובייטים עלולים לתמוך בתוקפנות זו ובפעילות ארגונים קיצוניים במזה"ת, כדי לקדם את התפשטותם באזור.

בנאום חריף במושב הפתיחה של ועידת השדולה למען ישראל (איפא"ק), ובהופעה פומבית נדירה שלו אמר קייסי כי סוריה מנסה להשתלט על לבנון ולקדם טילים מתוחכמים דרומה, אל גבול ישראל. הוא העלה על נס את שיתוף הפעולה בין המוסד לבין הסי.איי.אי., בעיקר בתחום הלחימה בטרור, ורמז כי שיתוף דומה מתנהל בין קהיליית הביון האמריקנית לבין שרותי מודיעין של מדינות ערביות ידידותיות.

תומך בתוכנית פרס

קייסי שיבח את שיתוף הפעולה האסטרטגי האמריקני־ישראלי, חזר על מחוייבות הממשל לתהליך השלום בסכסוך ישראל־ערב, באמצעות מו"מ ישיר בין הצדדים והביע תמיכה בתוכניתו של ראש הממשלה שמעון פרס לפיתוח כלכלי באזור. אך בנקודה אחרונה זו אמר כי ארה"ב כבר מסייעת למדינות האזור ומקווה שיפאן ומדינות אירופה יתגייסו למימון התכנית.

הסובייטים, אמר קייסי, מנסים לחבל בתהליך השלום, בין באמצעות איחוד פלגי אש"ף ובין באמצעות תמיכה באגף הקיצוני של אש"ף שבהשפעת סוריה. 6500 מיועצי הגוש המזרחי נמצאים בסוריה ובלוב. „יחד עם איראן, מצאו שתי אלה שיטה קלה וזולה לתקוף מדינות אחרות, באמצעות הטרור", אמר קייסי.

שעון קיץ מרצון המשק

(המשך מעמוד ראשון)

אברהם חלימה. העותרים מבקשים, כזכור, שבג"צ יורה לשר הפנים להנהיג שעון קיץ.

הממשלה לא דנה

הממשלה לא דנה אתמול בהפעלת שעון קיץ. הנושא הועלה על־ידי השרים משה שחל, גד יעקובי, מוטה גור ואמנון רובינשטיין (השוהה באיטליה אך העביר אתמול בבוקר את עמדתו לראש הממשלה שמעון פרס בשיחה טלפונית). אך ראש הממשלה הודיע, כי הדיון יתקיים בשבוע הבא.

פרס הבהיר, כי הסמכות להחליט על הפעלת שעון קיץ היא בידי שר הפנים, ואילו הממשלה רשאית להחליט להמליץ בפניו. „אני עצמי", אמר ראש הממשלה, „טרם גיבשתי את עמדתי. רק הבוקר קבלתי משר הפנים את נוסח החלטתו וההנמקות לה. לא היה סיפק בידי לבדוק את הדבר או לשוחח עמו". הנושא יידון אפוא בשבוע הבא.

השר פרץ שאל, אם הנושא אינו סוביודיצה, עקב הגשת עתירה לבית המשפט הגבוה לצדק. היועץ המשפטי לממשלה פרופ' יצחק זמיר השיב, כי כללי סוביודיצה חלים על פרסום בכלי התקשורת, אך לא על דיון בממשלה.

משמעות הדחייה

גורמים פוליטיים פירשו את החלטת ראש הממשלה לדחות את הדיון בממשלה בשבוע, בתקווה, כי תוך שבוע תיפתר הבעיה בלי התערבות הממשלה: או באמצעות הלחץ הציבורי העצום המופעל על השר פרץ, שיביא ל„כניעתו".

מורשה בעד

בתוך כך נודע, כי גם שר „מורשה" יוסף שפירא בעד הפעלת שעון קיץ. אין הוא גורס הפקעת הטיפול בנושא משר־הפנים, אך לגופו של עניין הוא סבור, כי במצב ההסתה, לדבריו, נגד הציבור הדתי, ההתעקשות על אי הזזת מחוגי השעון מסבה נזק רב וייתכן כי השכר באי הזזת השעון יוצא בהפסד.

שר־התקשורת אמנון רובינשטיין הבהיר אתמול, כי חייב להיות סייג לכניעותיו של יו"ר מפלגת העבודה שמעון פרס לסחטנות הדתית. הפעלת שעון הקיץ היא נושא עקרוני ממדרגה ראשונה, עליו חייב ראש הממשלה להיאבק ללא פשרות. רובינשטיין אמר, כי עם שובו מאיטליה (שם הוא עושה בשליחות הבונדס) בסוף השבוע, יפנה מיד אל עמיתיו השרים ויציע להם לחדול מדיבורים וללכת בעקבותיו ולהנהיג שעון קיץ במשרדים שעליהם הם מופקדים. במשרד התקשורת יונהג שעון קיץ ב־27.4.86".

לונדון מבטיח להתחשבן

(המשך מעמוד ראשון)

לפיד. לצערי הרב עלי לקבוע, שהצדק הגמור עם המבקרים. אין הכוונה לאופיין הבוטה והלוחץ של השאלות — אף שגם במובן זה עברת את הגבולות, אלא לדבר שאני רואה בו סטייה מקצועית שאין לה כפרה — שימוש במירקע כדי „לחסל חשבונות" של יחסי העבודה בין שניכם שעה שלפיד כיהן כמנכ"ל, והפיכתו לגיליוטינה על־מנת להשפיל אנשים ולנקום בהם בגלל סיבות אישיות". פורת הוסיף שהוא מקווה כי הראיון הנ"ל היה מעידה חד־פעמית, שאם לא כן לא יוכל הדבר לעבור בלי תגובה.

„מיסמך מרשיע"

„המכתב הזה ישמש מסמך מרשיע כבד־משקל לראיון הטלוויזיה שאקיים יום אחד עם אורי פורת כשיפרוש מתפקידו" — הגיב אתמול ירון לונדון על המכתב, שלדבריו לא הגיע אליו, אלא למפיקת התוכנית שהקריאה לו אותו בבהילות בטלפון. „ושלא כפי שהיה נוהג כל עורך עיתון, לא התייעץ איתי פורת, לא קיים שום דיון ולא שאל אף שאלה לפני שמיהר להעביר את המכתב לעיתונות" אמר לונדון.

באשר לראיון עצמו ציין לונדון כי היה ענייני והוגן. הראייה — בדיון שהתקיים אתמול בבית־הספר לעיתונות של אוניברסיטת תל־אביב בהשתתפותו של יוסף לפיד. פרופסורים מהאוניברסיטה ותלמידי החוג, היו הדעות חלוקות אבל — אף דעה לא דמתה לדעתו של פורת ואיש לא פסל לחלוטין את הראיון.

ברשות־השידור מספרים, כי פורת עצמו חשב שהראיון היה לגמרי לא רע. אלא שכמה מחברי הוועד המנהל לחצו עליו להגיב ולכן, כתב את המכתב. מפיקת „זה הזמן" נאווה כהן אמרה כי תגובות הצופים נעו בין התלהבות לשלילה. שני עורכי עיתונים הגדירו הראיון כ„הצגה הטובה ביותר בעיר" וכ„קרב מרתק בין שני אנשים שנונים" ואחרים שאמרו שהיה זה לא נכון לערוך את הראיון כפי שנערך.

צלצול מהיר

מיכאל הולר, בעבר כתב קול־ישראל לענייני פלילים

רק לא פלילים

בשיטמעת אתמול על מעשהו של עמיתך יוסי בר — [illegible] חשבת שיש כאן משום חיקוי והשפעה מתחום הכיסוי?
יכול להיות שדבק בו משהו באופן הביצוע — העובדה [illegible] את עצמו וצורת השימוש בטנדר, אבל גם אם היה פקיד [illegible] הרגישויות והמוטיבציה האישית שלו הם שהביאו אותו לכך.

בכל זאת — האם לא יתכן שמעשי הרצח הרבים [illegible] הסבו את הדרך הזאת לאפשרית?
חייתי עם הרבה מאד כתבי משטרה ולא ראיתי שהתעסקות [illegible] סמים, או בצעו מעשי אלימות משום שהיו בשולי, ואולי [illegible] הפשע. להיפך. דווקא משום שהכרנו את עולם האלימות [illegible] מקרוב, היינו אומרים שצריך להיזהר מזה כמו מאש.

איך מרגישים הכתבים שצריכים לדווח על המעשה?
רע מאד. כשאני רואה אותו לפני, וזוכר איך כיסינו דברים [illegible] קשה להאמין שזאת באמת המציאות. העניין עם השפם [illegible] נשמע לי ממש תיאטרלי, ומעיד אולי על המצב הנפשי [illegible] בו. בכל אופן, אני ממש מאושר שאני לא צריך לדווח עליו.

מה קורה לכתבים הפליליים אחרי שנים של כיסוי?
מצד אחד זה שוחק. ומצד שני — מפעיל מנגנוני־הגנה [illegible] בריאים, עד שלא מתרגשים משום דבר, והופכים להיות [illegible] קהים. עוד אדם שהתפוצץ במכונית, עוד גוויה מנוקבת בכדורים. המתח הוא גדול מאד. ומה שמחמיר את המצב הוא [illegible] צפוי ולא מתוכנן. ברגע שה„ביפר" פועל — אתה צריך לרוץ [illegible] זה התבטא בדפיקות־לב ורעידות בידיים. בכל פעם [illegible] לכסות איזה אירוע. כנראה הצטברות של כל המתחים [illegible] שפרצו לבסוף החוצה. ואז ידעתי שאני צריך לפרוש.

בכל זאת — אחרי תקופת פרישה קצרה, אתה חוזר לזה?
נכון, קשה לוותר על הפעילות. אבל — עם המשטרה [illegible] היום אעשה כתבות צבע בכל נושא שיש: עירוניות [illegible] אירועים — רק לא פלילים.

אתי רונאל

דעת המשתתפים בערב עיון ב„צוותא":

ממשלה זו אינה מסוגלת להגיע לשלום עם או בלי רוטציה

מאת חנה קים, כתבת „על המשמר"

בכנס „רוטאציה והשלום" שנערך אמש בצוותא תל־אביב, הסכימו הח"כים ויקטור שם־טוב, שולמית אלוני, מרדכי וירשובסקי ומיכאל בר־זוהר, כי שאלת המשך תהליך השלום איננה נוגעת לרוטציה ואם תתקיים או לא.

„הממשלה הזו איננה מסוגלת לפתח תהליך מדיני לשלום, ולא משנה אם תהיה או לא תהיה רוטציה. פרס עדיין מנסה לשכנע אותנו שחוסיין מסוגל לבוא למו"מ ולא אש"ף. זוהי אשליה" אמר ח"כ שם־טוב.

„הקשר בין הרוטציה לשלום איננו קיים משום שההסכם לממשלת האחדות איננו מאפשר התקדמות לשלום. רבין ופרס עדיין אומרים לא, אפילו לניהול מו"מ עם אש"ף המתון, או שכבר איננו אש"ף" אמר ח"כ וירשובסקי.

בחרו בליכוד ולא בשלום

„חשוב לזכור כשאנו מדברים על סיכוי לתהליך השלום, כי מפלגת העבודה היתה יכולה להקים, לאחר הבחירות האחרונות, קואליציה צרה אך במקום לעשות דה־לגיטימציה של הליכוד, היא רצתה בלגיטימציה מהליכוד, ולכן זרקה את שריד ומפ"ם וישבה עם הליכוד. וכאשר היום פרס מדבר על השלום, מפלגתו מתכננת במצעה את מפת הסיפוח", אמרה ח"כ אלוני.

ח"כ מיכאל בר־זוהר אמר: „שלום לא יהיה בשנים הקרובות אם תהיה או לא תהיה רוטציה. אך קיים סיכוי רציני להגיע להסדר ביניים שצורתו — אוטונומיה, מינהל עצמי או שליטה משותפת, כבסיס לתהליך השלום. אך הדבר הזה לא יקרה אלא אם תבוטל הרוטציה ותקום ממשלת מערך, שתביא לאותו הסדר ביניים".

ארבעה המשתתפים קבעו כי [illegible] צורך שלא לקיים את הרוטציה. ח"כ שם־טוב אמר: [illegible] הרוטציה איננה רק שאלה [illegible] של פרס אלא עתיד [illegible] והחברה. הקרב בין הליכוד [illegible] יוכרע רק בהצבר של נקודות [illegible] בנוקאאוט שבין מתאגרפים".

ח"כ בר־זוהר אמר כי [illegible] במפלגתו אמרו לו [illegible] שאם הליכוד היה [illegible] ברוטאציה, הם לא היו [illegible] לבצע את הרוטציה. [illegible] שואלים כיצד ניתן את [illegible] לאש"פיסטים ומקבלים את [illegible] הכפיים של הקהל. יש רק [illegible] והיא לקיים בחירות [illegible] קצר".

בחירות חדשות

ח"כ וירשובסקי היה [illegible] וביטל יעילות בחירות [illegible] והקמת ממשלה צרה. [illegible] לוויכוח גלוי שתערוך [illegible] העבודה בשנתיים הבאות [illegible] תקרא באופן גלוי כנגד [illegible] ובעד השלום.

ח"כ אלוני אמרה כי על [illegible] לומר כי הסכם הרוטאציה [illegible] למחוייבות של הממשלה [illegible] לפעול, ולא להיות [illegible] „ומשום שאי־אפשר לקיים [illegible] המחוייבות הזאת יש ללכת [illegible] חדשות. השאלה. היא האם [illegible] חדשות ייצרו מצב שונה. [illegible] בעמוד השדרה האידאולוגי [illegible] מפלגת העבודה".

● ועדת השרים לתיאום [illegible] הל, בראשותו של שר־[illegible] והתיכנון, גד יעקובי, [illegible] למנות ועדה בינמשרדית [illegible] האפשרות להקים רשות [illegible] לתיירות.

אזכרה וגילוי מציבה
על קברו של חברנו
חיים רוזנבליט ז"ל
במלאת שלושים לפטירתו
ביום ד' 9.4.86 בשעה 15.30 בבית הקברות בעין־החורש
המשפחה
וקיבוץ עין־החורש

ביתנו שרוי באבל
חברנו היקר
אברהם רבניב ז"ל
איננו
ההלוויה מתקיימת היום, יום ב' 7.4.86 בשעה 16.00
המשפחה
וקיבוץ עמיר

"המשמר"
עתון יומי
عل همشمار
جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ
בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמורי
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב, טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 4-43360-3
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר חדרים 121-102, טל' 221125-6. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91000. חיפה: 33134 רח' סבונר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

הממשלה נענתה לחלק מדרישות תושבי ירוחם — השביתה הופסקה

משרדי חברת הפוספטים יועתקו לעיירה ● ייסלל „כביש הנפט" מדימונה ● ועדת מנכ"לים תלמד במשך שבועיים את בעיות המקום ● הפסקת השביתה על תנאי, לשבועיים

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים, בצלאל עמיקם, שלי יחימוביץ ויהודה צור, כתבי „על המשמר"

הממשלה החליטה אתמול על כמה צעדים שנועדו לסייע לירוחם. בין היתר, הוחלט להעביר את משרדי חברת פוספטים בנגב לירוחם ולסלול את „כביש הנפט", המקשר בין דימונה לירוחם, ולשפר את הגישה לעיר.

כן הוחלט, שוועדת המנכ"לים תלמד במשך שבועיים את בעיות ירוחם ותבדוק הצעות אחרות לסיוע לעיירת הפיתוח, כמו הקלות במס ועידוד הקמת מפעלים.

בעקבות החלטות אלה, הכריזו מנהיגי ירוחם על הפסקה בשביתתם, למשך אותם שבועיים, עד אשר יתברר אם אכן יתממשו החלטות הממשלה.

הם נפגשו עם ראש־הממשלה שמעון פרס, לאחר ישיבת הממשלה, ובפגישה זאת קיבלו דיווח על החלטותיה.

יעקבי התחרט

שר התעשייה והמסחר, אריאל שרון, „לא שכח" להזכיר לשרי המערך את התנגדותם להעברת מינהלת פוספטים בנגב לירוחם, כפי שהציע לפני כמה חודשים. שר הכלכלה, גד יעקבי, אמר אתמול, כי בשעתו התנגד לצעד זה בגלל התנגדות העובדים של החברה. אך עתה, לאחר שבעיות ירוחם החריפו, הוא שינה את דעתו ומצדד בצעד זה.

יעקבי אף הציע, שרשות הגנים הלאומיים תטפל בהפיכת אגם ירוחם לאתר נופש ויינתנו הקלות במס לתושבי המקום וליזמים אשר ירצו להקים מפעלים במקום.

הרגשה אופטימית

שביתת השבת של תושבי ירוחם לא הייתה שגרתית. השובתים חשו ברגישות האהדה כלפיהם עוד בשבת, כשהתמקמו מול מעונותיהם של פרס ושמיר. כשהעתיקו מיקומם אל מול משרד ראש־הממשלה, הצטרפה אליהם מקהלת בני נוער מירוחם ששרה את הפזמון: „מה עושה תושב ירוחם כשהוא מובטל. הוא הולך להפגין מול הממשלה. אולי תבין". בשיחה עם הורים הצעירים מסתבר, כי למרות חיבתם למקום מגוריהם. אין הם סבורים כי ימשיכו להתגורר בו לאורך ימים בשל מצוקת חוסר העבודה של ההורים.

ממתינים בירוחם

בעיירה ירוחם אמרו אתמול, כי מה שהובטח על־ידי ראש־הממשלה, אם יקוים, הוא הישג משמעותי לעיירה. השביתה בירוחם תופסק החל מהיום, ובעיירה ימתינו משך שבועיים לראות אם הממשלה אכן עומדת בהבטחותיה.

אם לא ייעשו צעדים ממשיים לתחילת סלילת כביש הנפט ולקבלת 50 העובדים למפעלי ים־המלח — תחזור ירוחם להשבתה הכללית.

לא להאמין

שאול עמור, יו"ר ארגון ראשי עיירות הפיתוח, אמר אתמול, שהעבר הוכיח שאין ערך להבטחות שניתנות לערי הפיתוח. לדבריו, הראייה לכך היא, שעד כה לא הועברו לעיירות הפיתוח 81 מיליון דולרים שהוחלט עליהם בממשלה לפני למעלה מחודש ימים.

עוד אמר שאול עמור, שערי הפיתוח מתכוונות להוציא את תושביהן להפגנת־ענק בירושלים. בתביעה למימוש הבטחות שניתנו להם בעבר. „הפעם נוציא לא רק את העובדים בעיירות, כפי שעשינו בעבר, אלא את כל התושבים". אמר שאול עמור. עוד אמר, ש„הפעם לא ישפיע עלינו שר זה או אחר והמאבק יימשך עד שנשיג מימוש הבטחות".

מקהלת הילדים של ירוחם, מול משרד ראש־הממשלה (צילום: יצחק הררי)

הלל יתבקש להאריך את מושב הכנסת להעביר חוק הגזענות

מאת דליה שחורי, הכתבת הפרלמנטרית של „על המשמר"

על־פי הצעת ראש־הממשלה, שמעון פרס, יפנו שר־המשפטים, משה נסים, ושר־האנרגיה והתשתית, משה שחל, אל יו"ר הכנסת, שלמה הלל, ויבקשו מטעם הממשלה להאריך את מושב־החורף הנוכחי של הכנסת בשבוע אחד (הכנסת עומדת לצאת לפגרת הפסח בסוף השבוע), כדי לאשר העברתם של שורה של חוקים ובהם החוק נגד גזענות.

אם יוארך מושב הכנסת — יובאו חוקים אלה לאישור בשבוע הבא. אם לא יוארך — יובא החוק נגד גזענות לאישור הכנסת בקריאה שנייה ושלישית עוד השבוע, תוך מתן חופש הצבעה לחברי סיעות הקואליציה.

ראש־הממשלה, שמעון פרס, הבהיר אתמול בישיבת הממשלה, כי הוא מתנגד לדחיית החקיקה של החוק נגד גזענות למושב הבא של הכנסת. הוא הודיע, כי לאחר קבלת תשובת יו"ר הכנסת, אם תהיה חיובית, ידונו השרים שחל, נסים, בורג ושמיר, יחד עם ראשי הקואליציה, על נוסח הצעת החוק שוועדת החוקה חוק ומשפט תציע לכנסת בקריאה השנייה.

לא איום של אי־אמון

הנושא עלה בממשלה בשאילתות של השרים משה שחל, יעקב צור וגד יעקבי. שחל קרא לאשר את החוק נגד גזענות ללא שהיות נוספות. החוק עבר את כל השלבים, אמר. ואיני רואה מקום לחכות עוד. השר משה נסים הוסיף מיד, כי יש גם החוק האוסר על קיום מגע עם חברי אש"ף, שיש להעביר אותו. נסים הטעים, עם זאת, כי הוא תומך בחקיקה נגד גזענות וכי ההסתייגויות שהגישו אנשי השדולה הדתית לא היו משכנעות.

נסים הודיע, שהוא תומך בחקיקה מהירה של שני החוקים (נגד גזענות ונגד מגע עם אש"ף), אך לא תחת האיום של הצעות אי־אמון (שהגישו סיעות ו„התחיה"). לכן מוטב לא לעשות את החקיקה עכשיו.

בורג מסתייג

שר־הפנים, הרב פרץ, הגיב על דברי נסים, כי הסתייגויות השדולה הדתית לא היו משכנעות. „גם הצעותיך לא מקובלות על השדולה הדתית. אנו רוצים שתתחשבו בנו. אל תדברו אלינו בטון כזה", אמר. נסים: „ההצעות שלכם גרועות ואפילו פסולות".

שר הדתות, ד"ר יוסף בורג, אמר, כי אין צורך בשני החוקים כאחד. די בחקיקה הקיימת. „הסתייגתי מהשדולה הדתית והצעותיה", אמר. הוא הוסיף, כי לא יעלה דעתו שמישהו יעלה את החשש, שחוק כזה נגד גזענות יכול להוות עילה נגד דת ישראל. „מי שאומר זאת, או שיש לו תסביך נחיתות, או שהוא גורם מדינה, ששום יהודי לא ירצה לגור בה".

השר יוסף שפירא אמר, כי לא כדאי להוסיף על המתחים המצטברים בין דתיים וחילוניים. כיוון שהציבור הדתי הוא בעד החוק נגד גזענות, רק יש לו כמה בעיות ניסוח, עדיף לא למהר ולנסות להגיע להבנה. „את הכנסת יהיה אפשר לכנס בפגרה כדי לחוקק את החוק", אמר.

הממשלה קראה לבריה"מ לחדול מלרדוף יהודים

מאת דליה שחורי ואתי רונאל, כתבות „על המשמר"

הממשלה קראה אתמול למנהיגות הסובייטית לשוב ולבחון את יחסה ומדיניותה כלפי היהודים ולשחרר לאלתר את אסירי ציון.

22 מליון דולאר לעולה — 10 אלפי עולים בשנה — זוהי עלות תוכנית־האב שהניח אתמול שר הקליטה, יעקב צור, על שולחן הממשלה. משרד־הקליטה החליט להיות ערוך לאפשרות שכל היהודים שייצאו מבריה"מ יגיעו לישראל.

מוסדות המעוניינים לרכוש
אבוקת זכרון
עיריות, מועצות מקומיות, מוסדות, מפעלים וארגוני „יד לבנים" המעוניינים לרכוש אבוקות זכרון לקראת יום הזכרון לחללי צה"ל - יפנו אלינו בהקדם כדי לקבלם במועד.
האבוקה בנויה מפח מגולוון צבוע ואדום עם תאורה חשמלית, והיא עמידה בכל מזג אויר, קלה, ניידת וניתנת לאיחסון.

יצרן בלעדי
סהר שלטים בע"מ
המרץ 5 ק. אריה פתח תקוה
טל. 03-9225503, 9223224

משפחת חייל לבנוני: בננו נמצא בישראל

מאת כתב „על המשמר" בנצרת

בני משפחתו של חייל לבנוני הנעדר מאז חודש פברואר אשתקד, מחפשים אחריו גם בישראל.

המשפחה פנתה באמצעות הוועד לחיפוש אחרי נעדרים לבנוניים, שמשרדיו בצרפת, לעו"ד ואליד פאהום בנצרת, וביקשו שיתעניין במשרד־הביטחון אם החייל עלי פרחאת בן 21 מצידון, מוחזק בכלא או בבית־חולים בישראל.

משרד־הביטחון, שערך בירור, הודיע לעו"ד פאהום שאין חייל לבנוני המוחזק בישראל. בני משפחתו של החייל טוענים, כי בחודש פברואר חצה בנם את גשר נהר האוולי בדרום לבנון ומאז נעלמו עקבותיו. הם טוענים עוד, שעדי־ראייה סיפרו להם, שבנם נפצע ונלקח על־ידי חיילים ישראלים לבית־חולים בישראל.

המשבר הכלכלי בסוריה מפחית את ההקצבות לתומכים הדרוזים בגולן

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

המשבר הכלכלי הפוקד את סוריה, גורם בעקיפין להפחתה בהקצבות אשר היא מעניקה לתומכיה בקרב התושבים הדרוזים ברמת־הגולן.

תושבים דרוזים בגולן מסרו אתמול לכתבנו, שככל הנראה מגיע שיעור הסיוע הסורי לשליש עד מחצית מהסכום הרגיל שהיו מקבלים תומכי סוריה בגולן עד כה.

הכספים מועברים, עד היום — לטענתם של תושבים דרוזים בגולן — מסוריה לירדן ומשם דרך הגדה לדרוזים בגולן.

נמסר, שעשרות תושבים דרוזים בגולן נהנים מההקצבות, המהוות למעשה משכורות.

בינתיים האיזור רגוע, כי הכל מתארגנים ומצפים למבחן הגדול, בעצרת שתתקיים ב־17 באפריל במג'דל שאמס, ביום העצמאות הסורי.

שגריר ספרד החדש, בהגיעו לחיפה:

ספרד מקווה להשתלב בתהליך השלום במזה"ת

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר" בחיפה

שגרירה הראשון של ספרד בישראל, פדרו לופז אגירה בנגואה, הגיע הבוקר לנמל חיפה על סיפון אוניית הנוסעים כיל. את פניו קיבל סגן ראש הטכס במשרד־החוץ, אברהם טולדו.

השגריר החדש מסר, כי יגיש את כתב האמנתו לנשיא המדינה, חיים הרצוג, ב־14 בחודש. הוא אמר, כי הוא מתעתד לנצל את חודש שהותו הראשון בארץ לבניית השגרירות הספרדית בתל־אביב ולהיכרות עם הגורמים עימם יעבוד בישראל.

בתגובה לשאלות כתבים אמר השגריר החדש, כי יצירת הקשרים הדיפלומטיים בין ספרד לאש"ף אינה תשלום בגין הקשר עם ישראל. „בספרד יש לאש"ף נציגויות במרכז כבר משנת 77, ואין בעצם כל חידוש בעניין זה". אמר השגריר. עוד אמר פדרו לופז, כי ספרד מקווה להשתלב בתהליך השלום במזרח־התיכון.

רק מקרה

בהתייחסו לתחרות בין ספרד לישראל בשוק האירופי המשותף, אמר השגריר המיועד, כי הוא מבקש להסתכל על המצב שנוצר בגוון החיובי וכי רק מקרה הוא שישראל וספרד פונות לאותו שוק ולאותם לקוחות.

שגרירה החדש של ספרד בישראל, פדרו לופז, הוא נשוי ואב לשני ילדים, הוא שירת ארבע שנים כשגריר ספרד ביוון וקודם לכן היה מנכ"ל אסיה ואפריקה במשרד־החוץ הספרדי. לופז הוא יליד חבל הבאסקים שבספרד ותושב סן סבסטיאן.

● משרד ראש הממשלה. אברהם (אברשה) טמיר. חזר אמש אחר הצהריים מצרפת. טמיר התעכב בדרכו חזרה מארה"ב. שם ליווה את ראש הממשלה שמעון פרס בביקורו הקצר בשבוע שעבר. (עתים)

משרד החינוך והתרבות / אגף הנוער

טקסי השאת משואות

ראש חודש ניסן תשמ"ו 9.4.86

בסימן „38 שנות עליה, התיישבות ובטחון"

אור ליום ד' ר"ח ניסן 9.4.86 ב־19.30 בערב, יודלקו משואות ברחבי הארץ למצפון ועד דרום. לכבוד „38 שנות עליה, התיישבות ובטחון" וכמנהג ישראל מימים קדמונים.

המשואות יודלקו ע"י תלמידי בתי־ספר על־יסודיים מכל המגזרים ובטקסים ישתתפו אזרחי ישראל מהערים, מהעיירות, מהכפרים ומהמושבים.

ואלה המשואות:

קרן נפתלי	זכרון יעקב	תל עזקה ומצפה משואה
ברעם	הר הגלבוע	גבעת הקרב
הר מירון	גבעת אולגה	ראש צורים והגבעה הצהובה
מצפה גדות	סרטבה	נצנים
הר כנען	תל־חזיד	גבעה 69
ארבל	כוכב השחר	מצודת יואב
קרני חיטין	נבי סמואל	מורישה ולכיש
בית רימון	תל עקד	נירים הישנה (דנגור)
ציפורי	נ. ג. 314	אנדרטת הנגב
גבעת זייד	הר הקסטל	רביבים
מוחרקה	הר יעלה	שדה בוקר
גבעת המורה	הר גילה	

"מידע מודיעיני" במסיבת עיתונאים של מארגני הוועידה:

הליכוד "ארגן הפגנות פועלים להפריע לוועידתה של העבודה"

ברעם: תהיה הכרעה בנושא הרוטציה ● גוברים הקולות הקוראים להקדמת הבחירות ● חופש הצבעה לצירי התק"ם בנושא ● נוסח חדש, ביוזמת פרס, לנושא דת ומדינה, שעיקרו: סטטוס־קוו ● אורחים מ־25 מדינות

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות ואבי בניהו, כתב "על המשמר"

למפלגת העבודה הגיעו ידיעות, כי גורמים בליכוד מתכוונים לארגן הפגנות של פועלים ממפעלים הנמצאים

במצוקה, כדי להפריע למהלך ועידת מפלגת העבודה שתיפתח מחר ותימשך שלושה ימים — על כך מסר אתמול במסיבת עיתונאים, רענן כהן, ממארגני הוועידה.

מזכ"ל מפלגת העבודה, עוזי ברעם, ציין, כי בוועידה הרביעית יהיו שלושה נושאים מרכזיים שיסכו את עיקר תשומת־הלב. האחד הוא הדיון על הדמוקרטיזציה של המפלגה. לדבריו, ההצעה שגובשה בוועדה המכינה ותובא לדיון בוועידה, היא בבחינת מהפכה בתרבות החיים של המפלגה. הוא ציין, כי יש בה גם כמה סיכונים אך בעיקרה היא פנייה החוצה והיא נותנת סיכוי לשינוי להחברים החדשים שיצטרפו למפלגה.

הנושא השני הוא הנושא הכלכלי, שבו גם יעלו לדיון בעיות עיירי הפיתוח ויו"ש, התפוררות החקלאות והיחסים בין הממשלה וההסתדרות. כשבדיקע יעמוד היריכוח על סולם העדיפויות החברתי של המפלגה.

אורחים מ־25 מדינות

הנושא השלישי הוא הדיון שיתקיים בנושא ממשלת האחדות הלאומית. ברעם הדגיש, כי בוויכוח זה תיפול הכרעה, אם כי עדיין לא ברור איזו: האם הוועידה תקרא לחבריה בממשלה ובכנסת להביא להקדמת הבחירות, או, האם היא תחליט החלטה מחייבת. לדבריו, יש יותר ויותר התייצבות של כוחות במפלגה, כולל שרים, להקדמת הבחירות.

עוד אמר, כי בוועידת מפלגת העבודה ישתתפו אורחים מ־25 מדינות, אשר הבולט ביניהם הוא בוטרוס ראלי, שר המדינה לענייני חוץ במצרים, ועוד שלושה חברים מהנהגת מפלגת השלטון במצרים. כן יבואו פייר מורואה, ראש־הממשלה לשעבר של צרפת ויואיס טראין, יו"ר המחלקה לקשרי חוץ של המפלגה הקומוניסטית ברומניה.

בראש המשלחת הגרמנית יעמוד האנס קושניק, ראש ממשלת ברמן. כן יבוא יו"ר ועדת החוץ והבטחון בפרלמנט הספרדי ומזכיר האינטרנציונל הסוציאליסטי, פנטי ואנן, ונציגים מונצואלה ואקוואדור. ברעם ציין, כי הוא ייפגש עם בוטרוס ראלי ויציע לו להחליף משלחות מפלגתיות שיבואו לביקורים בשתי המדינות.

שינויי נוסח

יו"ר הוועדה המכינה של ועידת מפלגת העבודה, ח"כ דוד ליבאי, פנה בראשית דבריו לסיעות השונות בכנסת, להימנע מלהביא בימי הוועידה נושאים השנויים במחלוקת לדיון בכנסת. הוא התייחס לידיעות על הכוונה לקיים דיון בהצעת החוק נגד פגישות עם נציגי אש"ף מצד אחד ובהצעת החוק נגד גזענות.

בנושא דת ומדינה הבהיר ליבאי, כי בנוסח החדש שהציעה הוועדה בראשות חיים צדוק, יש כמה שינויים מן הנוסח הראשון. כך למשל, במקום ההדגשה שהיתה קודם לכן ואשר אמרה, כי כל הזרמים ביהדות יהיו בעלי מעמד שווה, נאמר עתה, כי מפלגת העבודה תפעל לקיומה ולחיזוקה של אחדות העם היהודי, תוך הכרה בפלורליזם הדתי הקיים בו.

עוד נאמר בנוסח החדש, כי מפלגת העבודה תוסיף להתנגד לשינויים בהגדרת "יהודי" בחוק השבות. היא תעודד מאמצים ליצירת מסגרת שתקבע הליכי גיור מקובלים על כל הזרמים ביהדות.

בעד סטטוס־קוו

סעיף אחר קובע, כי מפלגת העבודה תקיים את הסטטוס־קוו בכל הנוגע לסמכותם של בתי־הדין הרבניים בענייני נישואין וגירושין, והיא תתנגד להרחבת סמכותם ולצמצום הפיקוח של בג"ץ עליהם. כן תפעל למען מציאת דרכים שיפתרו בעיות של מעמד אישי, הגורמות סבל לגברים ולנשים בישראל ויענו על צרכים של חברה בת־זמננו. היא תפעל לשיוון זכויות האיש והאישה לקראת הנישואין, בזמן הנישואין ובעת פקיעתם.

דוד ליבאי ציין, כי הנוסח החדש נמנע מפירוט־יתר כפי שהיה בנוסחה הראשונה, שנדחתה בהמלצתו של ראש־הממשלה. נקודה מהותית בעניין זה היא, שבנוסח הראשון נאמר, שמפלגת העבודה תפעל לביטול עיוותים שנעשו בחקיקה בנושאים דתיים בכנסת התשיעית והעשירית, ואילו בנוסח החדש מדובר על שמירת הסטטוס־קוו.

חופש הצבעה

330 נציגי התנועה הקיבוצית המאוחדת לוועידת ה"עבודה" שהתקיימו השבוע, החליטו להעניק חופש הצבעה והתבטאות לצירים בוועידה ולא לקבל כל החלטה מחייבת בעניין פירוק ממשלת האחדות הלאומית או סיכול הרוטציה.

כתבנו מציין, כי חרף החלטה זו שהתקבלה בכנס צירי התק"ם לוועידה שהתקיים בשבת באפעל, הסתמן רוב ברור בתוך התק"ם לפירוק ממשלת האחדות ולאי־קיום הרוטציה. מוביל מהלך זה בתק"ם הוא שר הקליטה, יעקב צור, וחברים מרכזיים נוספים.

עוזי ברעם (מימין) ודוד ליבאי, במסיבת העיתונאים של מארגני ועידת מפלגת העבודה (צילום: שאול רחמים, י.פ.פ.א.)

לובה אליאב חוזר ל"עבודה"

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

לובה אליאב, מי שהיה מזכ"ל מפלגת העבודה ועזב אותה — עומד לחזור למפלגה. מזכ"ל מפלגת העבודה, עוזי ברעם, אמר אתמול במסיבת עיתונאים, כי פנה אל לובה אליאב וביקש ממנו לחזור ל־מפלגה. הוא אמר: אנחנו רו־אים בלובה לא עוד חבר אלא מי שמייצג ערכים. הוא הדגיש את פעילותו הרבה בעיירות הפיתוח ובכלא רמלה עכשיו ואמר, כי חזרתו למפלגה תיעשת במסגרת הוועידה. אליאב חוזר ל"עבודה" בלא כל תנאים.

קנצלר אוסטריה קורא לואלדהיים להסיר מועמדותו לנשיאות

מאת בצלאל עמיקם ויואב אביב, כתבי "על המשמר"

קנצלר אוסטריה פרד זינובץ, אמר אמש, כי קורט ואלדהיים הוכתם ומן הראוי שיסיר את מועמדותו לנשיאות אוסטריה. "אסור לסכן את אוסטריה באפשרות שבראשה יעמוד נשיא שהכתם הנאצי דבק בו".

שגריר ישראל באו"ם לשעבר, יהודה בלום, שיגר אתמול מכתב לקורט ואלדהיים בזו הלשון: "תזכור אל נכון, כי בשיחה בינינו בניו־יורק לפני שנים אחדות, סיפרת לי ששוחררת מהוורמאכט בסוף שנת 1941 וכי חזרת לאחר מכן ללימודי המשפטים שלך בוינה. דבר זה גם נאמר בספרך "אתגר השלום" (שעותק ממנו הואלת לתת לי במתנה) בעמ' 24 שם אתה כותב: 'יחידתנו נשלחה לשרות קרבי פעיל בחזית המזרחית ב־1941, נפצעתי ברגלי ושוחררתי מטעמים רפואיים... הוחזרתי חבותח ב־1942, הורשיתי לחדש את לימודי לקראת השגת תואר ד"ר במשפטים'. קיים פער נראה־לעין בין אותה גירסה ובין הדיווחים המתועדים — שאינך חולק עליהם עתה, כי שרתת בוורמאכט בבלקנים בשנים 1942־1944."

בלום פונה לוולדהיים ליישב סתירה זו, ביחוד על רקע מועמדותו לתפקיד נשיא הרפובליקה האוסטרית.

"מדינת ישראל חייבת להיות זהירה מאוד בכל הנוגע לפרשת קורט ואלדהיים", לא מקרה הוא שהפרשה מתפוצצת דווקא חודש לפני הבחירות לנשיאות אוסטריה וקרייסקי, הסוציאליסט הגדול, הוא שדאג לפוצץ אותה ולהעמיד את עצמו כאוהב יהודים — דברים אלה אמר אתמול במסיבת עיתונאים בחיפה, צייד הנאצים טוביה פרידמן.

פרידמן סיפר, כי עוד באפריל 1948 הכריחו שלטונות אוסטריה את ישראל להפסיק לחפש פושעים נאציים אוסטרים. הוא אמר, כי באפריל '48 הוזמן לראש המשטרה החשאית בוינה וזה אמר לו כי אם ישראל תמשיך ברדיפות הנאצים, לא יישאר במשטרה שום שוטר ותיק.

לדברי פרידמן, עיסקת הפסקת רדיפת הנאצים באוסטריה היתה תנאי לסייע לעלייה לישראל דרך וינה. פרידמן טוען, כי הנחיה ברוח זו קיבל גם מממשלת ישראל, דרך ראש הבריחה מרדכי בן ארי.

פרידמן טוען, כי לאור כל מה שהוצג, יש בעברו של קורט ואלדהיים קשר לנאצים. אך ממשלת ישראל חייבת לחקור ולבדוק היטב את הקשר, בטרם תטיל האשמות ותשחק לידיהם של הסוציאליסטים באוסטריה, שגרמו לפיצוץ הפרשה כולה.

שרון מערער על נחיצות בואו של שולץ לאיזור

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

שר התעשייה והמסחר, אריאל שרון, העלה אתמול בישיבת הממשלה שורה של שאלות ביקורתיות בעקבות סקירת ראש־הממשלה, שמעון פרס, על מסעו בארה"ב.

השאלה הביקורתית ביותר היתה לגבי הנחיצות בבואו לאיזור של מזכיר המדינה האמריקני ג'ורג' שולץ, וזאת לאחר שפרס מסר, כי שולץ יבוא לארץ בקרוב, כדי לסייע לסיים את המחלוקת עם מצרים בנושא טאבה וכדי לתת תאוצה לשיתוק שהשתרר במגעים בין ישראל, ירדן והפלשתינים.

שרון אמר, כי אינו רואה מדוע יש צורך במעורבות האמריקנית באיזור ומדוע צריך להאיץ את המהלך הירדני ואת ההשקעות בשטחים. הוא הוסיף, כי מדובר במהלכים שאינם לטובתנו, שלא נדונו בקבינט או בממשלה ולכן הוא מציע לעכבם עד שיקויים דיון כזה.

תוכנית מרשאל

פרס אמר בסקירתו, כי המימשל האמריקני — משרדי החוץ וההגנה — מוכנים לבדוק הצעה שהעלה, שהצבא האמריקני החונה באירופה יגדיל את קניותיו מישראל בתחום האזרחי מ־234 מיליון דולר בשנה היום, ל־500 מיליון דולר. הצעתו בעניין "תוכנית מרשאל" למזרח התיכון (פרס אמר, כי התוכנית נהגתה על־ידי ארנון גפני לפני כשנתיים, בשיתוף עם ד"ר מוסטאפה חאלילי) התקבלה באהדה חיובי וארה"ב הסכימה להעלות בפגישת המדינות המתועשות בטוקיו בחודש הבא. פרס מסר גם על ביקורו הרשמי הצפוי של כגי נשיא ארה"ב ג'ורג' שולץ, בראשית יולי.

שרון אמר, כי הוא רואה סיכון בתוכנית מרשאל, שכן היא תעביר כספים למדינות ערב והדבר יהווה איום על בטחון ישראל. "אני לא מבין מדוע צריך לעשות זאת", אמר. הוא שאל מדוע מתאם הפעולות בשטחים שמואל גורן הופיע בארה"ב ואיפה הוחלט להקים בה שהוריע, התאחדות תעשיינים ביהודה ושומרון. עוד שאל שרון, מדוע ראש הממשלה הכריז כאבל מוסה, ולא אש"ף, הוא זה שנתן במטוס ט.ו.ו.א.

פרס השיב, לגבי מבצעי הפיגוע במטוס, כי מדובר בפלג של אבו נידל בראשות אבו־מוסה. נציגי המעורבות האמריקנית אמר, כי לישראל יש עניין רב, לדבריו, בשמירת המעורבות האמריקנית בנושא טאבה והמזרח התיכון בכלל. הוא הפליג בשבחים על שולץ וידידותו לישראל, אשר לתגובות שרון לקיים דיון מדיני אמר פרס, כי הנושאים שהעלה ייודנו בקבינט.

בתום ועידת "אמל" — ברי חיזק את שליטתו

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

מנהיג השיעים בארגון "אמל", נבי ברי, חיזק שליטתו בארגונו. כפי שמתברר מ־החלטות שנתקבלו בתום ועידת "אמל" שהתקיימה במוצאי־שבת.

הוועד הפועל של "אמל", שמנה עד כה 40 איש, צומצם באורח משמעותי ונבחרו בו רק 12 איש, כולם מתומכיו המובהקים של נבי ברי.

הארגונים הקיצוניים "חיזב־אללה" החרימו את הוועידה והרבר איפשר לנבי ברי להשיג החלטות מתונות, המתאימות לקו המרכזי של הארגון — ולהצבעת אימון כלפי נציגיו של נבי ברי בדרום־לבנון.

בינתיים נחתמו הסכמים בין נציגי "חיזבאללה" לבין האיראניים בטהראן. על־פי אותם ההסכמים, קיבלו על עצמם אנשי "חיזבאללה" לפעול למען הקמת מדינה מוסלמית פונדמנטליסטית בלבנון, לרבות דרום־לבנון. בתמורה על כך יקבלו אנשי "חיזבאללה" סיוע מוגבר בכסף ובשליחים.

לא נגד ישראל

דאוד דאוד, מפקד "אמל" בדרום לבנון, אשר הואשם על־ידי הקיצוניים השיעים ביחסים טובים עם ישראל, זכה בהצבעת אמון בו, והוחזר שוב לדרום־לבנון להמשיך לשמש כראש "אמל" באיזור.

שר־ההגנה המערב־גרמני, מנפרד ורנר:

גרמניה לא תשכח את העבר אך הפנים מופנות לעתיד

מאת אבי בניהו, כתב "על המשמר" — וכתבי עתי"ם

שר־ההגנה של מערב־גרמניה, ד"ר מנפרד ורנר, הגיע אתמול בצהריים לביקור בן ארבעה ימים בישראל, כאורח שר־הביטחון.

עם נחיתתו בנמל־התעופה בן־גוריון אמר ד"ר ורנר, כי גרמניה לא תשכח את העבר אולם פניהם של ישראל וגרמניה צריכות להיות מופנות לעתיד המשותף. הוא הוסיף, כי ישמח להכיר במהלך השבוע את מערכת הביטחון ואת צה"ל ש"שמו הטוב הגיע למרחקים".

סימן־דרך חשוב

שר הביטחון, יצחק רבין, אמר בדברי ברכתו, שהביקור יכול לשמש סימן־דרך חשוב לשיפור היחסים ושיתוף הפעולה בין שני משרדי־הביטחון.

"ביקורך כאן יאפשר לך לקבל מיד ראשונה, תמונה על בעיות ההגנה של ישראל וכיצד היא מתמודדת עם בעייתה העיקרית: למנוע מלחמה. כוחה של ישראל מהווה גורם חשוב בטיפוח התקוות לשלום", אמר רבין.

שר הביטחון ציין, ששני העמים אינם יכולים להתעלם או לשכוח את עברם, דבר שלעולם אי־אפשר לשכוח. "אך עלינו להביט קדימה מבלי לשכוח את העבר", הוא הדגיש.

משמר כבוד

אחר־הצהריים התקבל שר־ההגנה הגרמני במשמר כבוד ובנגינת המנוני המדינות, בחזית משרד־הביטחון בתל־אביב, ובהמשך נועד לשיחה אישית עם יצחק רבין. היום יבקר ורנר במפעל להרכבת טנק המרכבה ובצהריים יפגש עם נשיא המדינה בירושלים.

לשר ההגנה של גרמניה מתלווית רעייתו, אשר עבורה הוכן מסלול סיור נפרד בישראל.

בעיות אקטואליות

אנטון פייפר, מזכיר המדינה הפרלמנטרי במשרד ההשכלה והמדע של מערב גרמניה, יערוך ביקור בישראל מ־7 באפריל ועד 11 בו. על כך מוסרת שגרירות מערב גרמניה ישראל.

צה"ל משקיע כמיליון דולר במחסן מיותר

מאת אלכס פישמן, כתבנו הצבאי

צה"ל משקיע כמיליון דולר בהקמתו של מחסן חדש במרכז הארץ, בו בזמן שבמרכז הארץ מתפנים מחסנים צבאיים היכולים לשמש את הצבא לאותו יעוד.

המחסן החדש מוקם לצורך תצוגה ואחסנה של ציוד צבאי, שצה"ל מבקש למכרו לגורמים אזרחיים וזרים. ההחלטה על הקמת המחסן התקבלה בעקבות ביקורת חמורה — כולל בדו"ח מבקר המדינה — על חוסר שליטה וריכוזיות של אגף האפסנאות במטכ"ל ושל משרד־הביטחון, בכל האמור בציוד העודף של צה"ל. כתוצאה מן הביקורת, הקצה אג"א (אגף האפסנאות) כוח־אדם מיוחד שיעסוק בתחום העודפים והוחל בהקמתו של מחסן שירכז את הציוד ושישמש כמרכז תצוגה של הציוד.

עלות הקמתו של המחסן החדש מגיעה לכמיליון דולר, שנלקחים מתקציב עודף של אג"א שנחסך במהלך שנת העבודה הקודמת. ההקצבה להקמת המחסן חושפת את העובדה, כי למרות הטענות הנשמעות בצה"ל על קיצוצים בתקציב והשלכותיהם על עוצמת הכוח הלוחם, יש לצה"ל עודפים כספיים אותם הוא משקיע בפרוייקט שיש לו תחליפים זולים וקיימים.

צה"ל פינה מספר יחידות במרכז הארץ ומחסניהם יכולים, בהשקעה מזערית, לשמש את צרכיו של מחסן העודפים.

דובר צה"ל, לשאלת כתבנו, לא הגיב בנושא.

בטוטו — הכל יכול לקרות!

הטייה במהדורה שנייה

הפרשייה שוכחה להר הגדול ביותר בנושא הטיית תוצאות לטובת מהמרי הטוטו היתה בתחילת שנות השבעים וקשורה ישירות לקבוצת הכדורגל של מכבי רמת־עמידר, המאיישת כיום את צמרת הליגה הארצית. שמונה משחקני הקבוצה הואשמו בהטיית משחקים והורחקו. בעקבות הפרשה הוקמה "ועדת עציוני", שחקרה את הנושא מכל היבטיו.

כדורגלן הקבוצה דאז, משה רוזנר, שחשד תקופה ארוכה בחלק משחקני קבוצתו כי אינם משקיעים את כל כישוריהם במשחקים, החליט להוציא את הסיפור מתוך כותלי המועדון. רוזנר נפגש אז עם העתונאי אליעזר מעוז מהיומון "חדשות הספורט", ומול מיקרופון סיפר על התוצאות המוזרות במשחקי קבוצתו.

החשיפה יצרה הדים רבים ושלושה שפטים, בראשותו של השופט עציוני, חקרו עשרות מקורבים וגילו עובדות שהחרידו את הכדורגל הישראלי שנים רבות לאחור. השחקנים לא הכחישו את מעורבותם בנושא והיום מוכן חלקם לומר רק שלא עם כולם מוצה הדין. ישנם נוספים שיצאו נקיים מהנושא. הטוטו נאלץ או לשקם את עצמו תקופה ארוכה, כדי להחזיר את אמון המהמרים. בהיסטוריית המועדון נותרה הצלקת של קבוצה המוכרת משחקים. הגם שאיש מאותה תקופה אינו נמנה עוד היום על סגל השחקנים.

האם היום תהפוך בית"ר רמלה, מודל 86, למכבי רמת־עמידר במהדורה שנייה?

זכייה גדולה תשכיח את החשדות

מאת מוטי חביב

כמעט עשרים שנה וחצי שימש עמיהוד תבור כמזכ"ל הספורטוטו. חתם על אלפי המחאות, לתת ידיים לכל הזוכים בפרסים. עבר חוויות אין־ספור מכל הסוגים כמעט. דרכו ניסו להשיג זכיות לא היו ולא נבראו. קשה למצוא אותו עניין מכוון הטיית משחק זה או אחר.

עמיהוד תבור טוען, שאין די ב"קניית משחק אחד". הוא מסביר: "מאחר שטופס הטוטו בנוי על שלושה־עשר משחקים, הרי שהבטחת משחק אחד מבטיח אחד חלקי שלושה־עשר ואין די בכך כדי לגרוף את הפרס הראשון. יחד עם זאת ברור לי שזכייה גדולה הסיכוי גדול. אחרי הכל הדבר הוא בגינטיקה וכדי להבטיח מראש את כל הניחושים, יש לדאוג לכיסוי האפשרויות של כל אחד משלושה־עשר המשחקים".

[illegible] כי כדי להבטיח את ניחוש כל הניחושים, יש לסמן מיליון ושש מאות אלף טורים. ההשקעה במקרה כזה היא בסדר גודל של מאה אלף שקלים חדשים, שהם כ־320 אלף דולרים. השקעה זו אינה כדאית כי אם [illegible] הזוכים הוא קל לניחוש. יתחלק הפרס הראשון בין משתתפים רבים וכחלקו של כל אחד ייפול סכום פעוט. לפני שבוע, למשל, כל משתתף שדייק בכל שלושה־עשר המשחקים קיבל סכום של 1000 דולר.

המהמרים יחזרו

עמיהוד תבור פרש לגימלאות. את מקומו [illegible] קבוצה בדרגת קצונה גבוהה, יצחק [illegible] שמהווה השרים שקם עתה [illegible] הטוטו יפגע בצורה משמעותית [illegible] מסוג זה: "הקהל ייבהל, ירצה [illegible]", אומר עמיהוד תבור. "אחר־כך [illegible] אבל זכייה גדולה של משתתף [illegible] את הצרות ותחזיר את המהמרים [illegible] אין לי צל של ספק. כבר היו [illegible]".

[illegible] להטיית משחקים אומר עמיהוד תבור: "לעיתים יש הטיית משחקים לצורך הליגה. קבוצה שחוששת מנשירה, קבוצה ששואפת לעלות ליגה. לא תמיד מדובר בטוטו. תמיד גם קשה להוכיח אם קנונייה במשחק נעשתה דווקא לטובת הטוטו".

כך או אחרת, השחקנים הפעילים במגרש חייבים לשתף־פעולה. כאן הרעה החולה. רק עונש מרתיע יכול לעקור את הנגע משורשיו. התקווה היא, שאם אמנם המשחק בין בית"ר רמלה להפועל יהוד לא היה כשר בכל מאת האחוזים, ימצו עם אותם שחקנים ששיתפו פעולה את הדין.

עמיהוד תבור. לא די בקניית משחק אחד

לא המצאה ישראלית

הטיית משחקי כדורגל לטובת הימורי הטוטו אינה המצאה ישראלית. לטבול כדורגלן־מפתח ב"ים של דולרים" ידעו ויודעים גם באירופה. אחד השחקנים היותר מפורסמים בעולם, ששמו נקשר עם פרשיות הטיית משחקים, הוא הבין־לאומי האיטלקי. פאולו רוסי, מלך שערי המונדיאל של 1982 בספרד. רוסי הושעה מכל פעילות, חזר למצות את כישוריו והגיע עד לפיסגת הכדורגל העולמי, כאשר הצעיד את נבחרתו לזכייה בגביע העולם.

גם במדינות מזרח־אירופה נחשפו פרשיות שחיתות הקשורות בטוטו והשחקנים הורחקו מפעילות. הטוטו ממשיך להתקיים בכל העולם כשהתקנונים כמעט זהים לחלוטין. ישנן מדינות שמספר המשחקים בטופס אינו בדיוק 13 וישנן שיטות שונות למילוי, אבל התקנון מועתק כמעט ממדינה למדינה. בנושא זה לפחות אין אנו יוצאים מגדר הרגיל.

קשה להתחכם

במשרדי הטוטו בתל־אביב מפעילים את ההימורים בשיטה המודרנית ביותר. כמי שמכיר את הנושא מקרוב אני יכול להעיד שקשה מאוד להתחכם עם הטוטו. נסיונות התחכמות לא חסרים, אך תפוקת הנסיונות אפסית.

כל טפסי הטוטו הנשלחים בתחנות ברחבי הארץ זורמים למשרדים ברחוב הארבעה החל בשעות הלילה של יום חמישי. עד שעות הבוקר המוקדמות נמצאים הטפסים בחדר המחשבים ומורצים על סרט מגנטי. לאחר פעולה זו מוכנסים הטפסים לכספות, כמו גם הסרט המגנטי. העבודה שלפני מסתיימת איפוא לקראת כניסת השבת.

במקרה של מחזור גדול רואגים בטוטו לאיסוף כפול של התחנות ומגבירים את כוח העבודה. הסרט המגנטי מורץ מיד כתום משחקי השבת. אז למעשה ניתן לקבל תמונת מצב עם סטייה של עשרה אחוז לערך. הסטייה נובעת מטפסים שגויים שנבדקים ידנית ביום ראשון בבוקר. הטפסים השגויים כמעט אינם משנים באורח דרסטי את סכומי הפרסים.

ההמחאות לזוכים מוכנות עוד באותו שבוע. רק הפרס הראשון עבור ניחוש כל שלושה־עשר המשחקים מחולק בשבוע שלאחר מכן וזאת משום שממתינים לערעורים מהמשתתפים. בעידן המחשב ירדו הערעורים עד למינימום וסכומי הזכיות, המפורסמים ביום שני, כמעט אינם משתנים. המיקרופילמים אינם מטעים.

אחד, שניים, איקס — אכלת אותה. (צילום: בועז לניר)

גול עצמי

הפרסומים אומרים ש"הטוטו מקדם את הספורט בישראל". על כך אין חולקים. הצעיית השקלים המשגשגת של הטוטו נהגות הקבוצות כולן, מדובר בהפרשת [illegible]. ברור איפוא שבעקבות החשד שנפל על שחקני בית"ר רמלה והפועל יהוד, [illegible] ההכנסות בטוטו, וכפועל־יוצא — ההכנסות של הקבוצה.

פיסט אחד אומר ש"יש הגיון בשגעון". הכוונה היא שלכל מהמר יש מידע מוקדם על יכולת הקבוצות, על קיום המשחק, על הסיכויים. הטיית משחק במזיד אינה "הגיון בשגעון".

היום ימשיך להדליק את האורות שהושגו במימון הטוטו, לוגסי אולי לא ישחק כי [illegible] את הרגל, אבל במדינה בלי קאזינו, עם מגוון דל של הימורים, ימשיך הטוטו להתקיים גם אם יהיה מיתון.

הם מהמרים על בטוח...

הטוטו אינו תחביב אצל פליקס חיון ומרדכי פלח — ההשקעות רציניות וגם הזכיות אינן מבוטלות. כאשר ניצחון ודאי הופך לפתע להפסד הם יניחו לכדור להתגלגל חופשי

מאת מוטי חביב

אחת לכמה שנים מצליח הטוטו לעיין את שיגרת עמודי הספורט ולהיטיר לעמודי החדשות. באילו בחירות מוסכמות מראש מגיח. לעיתים מגיחה, אדם אלמוני וגורף החשבון הבנק שלו סכומים אדירים. באיש שבזה מעניק לטוטו עוצמה של מפעל הימורים היה רוצה. מסייע לקחות חדשים ומקפיין את ההכנסות. מהעובדות האלה מחייבים הטוטו. אחרי כבלות הכל, גם אם לא אומרו זאת בריש גלי, הרי שמשימת הטוטו היא לשלוט בהימורים בארץ. לגרוף, עד כמה שאפשר, את מפעל הפיס.

אבל אלה לא בדיוק הימים של הטוטו. הפרשה הפעם לעבר עמודי החדשות אינה משום שהטוטו מוניטין שכח משקיעים בו. בעקבות האחרונים מדברים על הטיית להרחיק מהמרים לטובת הטוטו, עובדה שעלולה להרחיק מהמרים רבים מהמשחק הפופולארי.

למעשה הכל החל לאחר משחק הליגה הארצית בין בית"ר רמלה להפועל יהוד. בית"ר רמלה היתה אז בעמדת זינוק טובה לליגה הלאומית, הפועל יהוד בסכנת נשירה מוחשית לליגה א'. מאמר שהמשחק נערך ברמלה והקבוצה הבית"רית נחשבת לאחת הקבוצות שיודעות לנצל את משחקי הבית שלה, נראה נצחונה כדבר ודאי, טבעי ברור. בשפת הטוטו קוראים לזה "באנקר".

הפתעה למהמרים

אלא שהמצב הטבלאי, משחקי העבר שבין שתי הקבוצות והיתרון הביתי הבדוק, לא באו לידי ביטוי במשחק עצמו. הפועל יהוד ניצחה 3:1. הדהימה את המהמרים כשרשמה בטופס המשחקים את הסימן 2 — היינו נצחון חוץ.

מבחינת משתתפי הטוטו היה זה אותו מחזור משחקים קל לניחוש. ההפתעה היחידה היתה באותו משחק. רק שמונה משתתפים רייקו בכל המשחקים וכל אחד מהם זכה עבור ניחוש כל המשחקים בסכום של כ־50 אלף דולר.

המודיעין האזרחי, הפועל בכל ימות השנה עבור ההתאחדות לכדורגל ועבור המועצה להסדר ההימורים בספורט, החל לחקור את הנושא. גם המשטרה נכנסה לעובי הקורה. הכותרות היו עדיין במדורי הספורט. אבל המעבר למדורי החדשות בא בעקבות בג"ץ שהגישו שני מהמרים מוכרים באיזור השרון — פליקס חיון ומרדכי פלח. השניים טענו כי דייקו בשנים־עשר משחקים ונכשלו רק במשחק שבין בית"ר רמלה להפועל יהוד. שני המהמרים לא הסתירו את העובדה ששלחו טפסי הטוטו בסכום הקרוב ל־1000 דולר ובאמצעות עורך־דין ביקשו שלא לחלק את הפרס הראשון עד לתוצאות הבירור לגבי אותו משחק.

בתקנון יש ביטוי

בטוטו לא התרגשו — גם לא מתרגשים — מדרישות שכאלה. הטוטו משיב תמיד בדפי התקנון ובמקרה הספציפי "מכסה" התקנון נאמנה את הטוטו. בסעיף 37 נאמר מפורשות, שהתוצאה שתקבע לצורך הניחוש היא התוצאה שנרשמה כתום 90 דקות של משחק ולפי דו"ח השופט שנשלח למשרדי ההתאחדות לכדורגל. עוד מצויין שם, כי כל החלטה אחרת שתקבע על־ידי בית־דין משמעתי של ההתאחדות לכדורגל, בית־הדין העליון של ההתאחדות לכדורגל ו/או כל בית־משפט אחר לא תשנה את תוצאת המשחק מבחינת המהמרים. בג"ץ דחה איפוא את בקשת השניים והפרסים חולקו לזוכים. החקירה נמשכת.

פליקס חיון ומרדכי פלח מוכרים במשרדי הטוטו. בעבר כבר זכו בסכומים לא מבוטלים. מרדכי פלח שיחק שנים רבות כמגן בקבוצת הפועל רמת השרון מהליגה הארצית ועונה אחת לבש את מדי הפועל־פתח־תקווה. הטוטו אינו מהווה עבורם תחביב. ההשקעות הן רציניות. העבר מוכיח שגם הזכיות לא מבוטלות.

האם המשחק בין בית"ר רמלה להפועל יהוד היה כשר? בשלב זה חוקרת המשטרה. מה שכבר ברור הוא שהחירה התוקרת את הנושא מודעת לעובדה שקיימת קבוצת מהמרי טוטו בסכומים גבוהים, שניסתה בעבר להטות משחקים. הכוונה היא להביא למעצרים כדי לא לחבל את החקירה. הטוטו עצמו חילק את הפרסים. אבל לכולם ברור שבעקבות הפרשייה יירדו ההכנסות. אולי עד לזכייה הגדולה של המשתתף הבא.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב

עורכת אחראית לעמודי הפנים: עמית אנוטר

מכתבים לידיד

„מפלגת האחרות הלאומית"

נפתלי היקר,

בשוק הפוליטי מתגלגלות מניות של „הליבראלים". יום אחד יש מוכרים בלבד, ופה ושם מזדמנים גם קונים. הליבראלים שבליכוד תחת הנהגתו של שר האוצר יצחק מודעי הם רק מכירה. הקונה כבר נמצא, אך הוא עדיין מתמהמה לבצע את העיסקה, למרות שהמחיר כבר נקבע — מכירת מפלגה שלימה תמורת 10־12 מנדטים לכהונה אחת של המוכרים.

המנהיג המנופח של המפלגה הנמצאת בפירוק, יצחק מודעי, מנסה להציג את החיזורים שלו אחרי „חירות" כנצחון הרעיון הליבראלי. הערכים הליבראליים הנעלים יהיו מעתה נחלתו של הליכוד המלוכד. הוא מרמז כי גם ייתכן, שהבכורה במפלגה המלוכדת תיפול לידיו, ואז יהיה מודעי למנהיג העם ובבוא העת גם ראש־הממשלה.

אך בינתיים נאלצים מודעי וחבר עסקניו להמתין בפרוזדור, שכן „חירות" אינה מזרזת להתאחד. המועדים האולטימאטיביים שמוסדות הליבראלים קבעו להגשמת האיחוד עברו וחלפו, אך מודעי אינו מוכן להסיק מסקנות מסרבנותה של הכלה להכנס לחופה. להיפך, הוא מגביר את הצהרות האהבה, מכריז על נאמנותו לארץ־ישראל השלימה, משקץ ומגדף את תנועת העבודה, את מוסדותיה, ולא חוסך את לשונו המבזה מראש־הממשלה ובלבד להוכיח עד כמה הוא כשר לעמוד בשורה הראשונה של הימין הישראלי. הוא יודע שאין לו אופציה פוליטית אחרת מאשר להיבלע בתוך „חירות". ככל ש„חירות" משהה יותר את הכרעתה — וזו לא תבוא במהרה בגלל יחסי הכוחות בתוך „חירות" עצמה — כך גוברת שנאתו של מודעי כלפי מפלגת העבודה. הדבר מזכיר את הסיפור של צ'כוב על אותו פקיד רוסי זוטר שהושפל על־ידי הממונים עליו במשרדו, ובשובו לעבודה היה מכה את כלבו כדי לפרוק את זעמו ותסכולו.

בסוף השבוע עלה מודעי אפילו על שותפו לעתיד, אריאל שרון. הוא התגרה בשמעון פרס בהשמיצו אותו לאורך כל החזית, תוך בטחון מלא שראש הממשלה יבלע גם את הצפרדעים הללו למען „האחרות" עם הליכוד.

בסופו של דבר הליבראלים יגיעו אל היעד הנכסף. ל„חירות" לא תהיה ברירה, אלא לקיים את האיחוד. אולי יקצצו לליבראלים עוד קצת בייצוגם, אך מודעי וחבריו ימלאו את תפקידם כקברני המפלגה הליבראלית. אך לא אלמן ישראל — לפתע מתגלה גואל חדש לליבראלים בדמותו של הסוציאליסט הידוע ברבקותו לעקרונות, ח"כ דב בן־מאיר ממפלגת העבודה. מי שאינו זוכר אותו, הרי הוא האיש שהמציא את שיטת ה„סינדול" בתל־אביב. זה האיש שהוכיח, כי עקרונות ואידיאולוגיה הם עטיפה נאה שאפשר להשתמש בה בעת הבחירות, אך מיד לאחר מכן להשליכה לסל. דב בן־מאיר הזמין אותי לפני הבחירות לעירייה להרצות בפני במשך שעה ארוכה על הסוציאליזם בעולם ובארץ, ובעיקר כדי לשכנעני לתת יד למסע התעמולה שלו נגד צ'יץ', שאותו תיאר במלים שמוטב לא להביאן כאן. והנה ביום הבחירות עצמו, בשעות הערב, בטרם נודעו תוצאות הבחירות, ישב בן־מאיר עם שלמה להט, כדי לגמור עמו עיסקה קואליציונית, ולהבטיח לעצמו תפקיד של מ"מ ראש העירייה. מתברר, כי העקרונות בעיני בן־מאיר אינם אלא אותם עטיפה צבעונית המסתירה את המוצר הרקוב.

למה פתאום „עליתי" על בן־מאיר? משום שהאיש ממשיך ליישם את „תורתו" — הפעם בהצעה לקראת ועידת מפלגת העבודה, הצעה שאותה פירסם ב„ידיעות אחרונות". הוא עוסק בגיהות מצבם של הליבראלים ואלה של מודעי) ושולף מן השרוול תוכנית מהפכנית שתשנה את המפה הפוליטית בארץ, כל כולה מבוססת על דבקות בערכים ועקרונות.

וזו הצעתו של בן־מאיר: „מפלגת העבודה יכולה להציע לליבראלים (אם יפרשו מהליכוד ויקימו סיעה עצמאית בכנסת) ברית לתקופה של שש שנים. במסגרתה יתמודדו שתי המפלגות בבחירות לכנסת ה־12 ברשימה משותפת, שבה יובטחו לליבראלים 10 מקומות משוריינים עד המקום ה־44 ברשימה (במקביל גם מקומות בממשלה העתידה); שיתוף סיעת העובדים הליבראלים בוועדה המרכזת ובחברת העובדים של ההסתדרות...".

הסוציאליסט דב בן־מאיר מוכן להקים „מערך" עם מודעי, ניסים, שריר ופת, מתוך הנחה שאפשר לבצע מהפך שלטוני בארץ. מה זה משנה שארונים אלה מן הליבראלים שומרים גם היום אמונים לארץ־ישראל־השלמה, שהם מסיתים נגד קופת־חולים וחברת־העובדים? ח"כ דב בן־מאיר הוכיח כבר שהאידיאולוגיה נועדה לטפשים ואילו אנשי מעשה כמוהו מעריכים נכסים ריאליים בלבד. הוא עוד יציע למודעי לעמוד בראש חברת־העובדים ולשריר בראש קופת־חולים.

ייתכן שאני חושד בכשרים וגורם עוול לדב בן־מאיר כאשר אני מייחס לו נסיון לטשטש את זהותה האידיאולוגית של מפלגת העבודה על־ידי חיבור עם הליבראלים. למען היושר עלי לציין, כי דב בן־מאיר אינו מתכוון לאיחוד ממש עם אנשי מודעי. תוכניתו היא חסרת תקדים לא רק בפוליטיקה הישראלית, אלא ככל הידוע לי, גם בפוליטיקה העולמית. זוהי תוכנית שכל כולה הומניזם אמיתי ודאגה לזולת. וכך אומר דב בן־מאיר: „פסק זמן של 6 שנים (כלומר תקופת המערך המשותף עבודה־ליבראלים) יאפשר לכל הכוחות הליבראליים במדינה להתלכד יחד למסגרת פוליטית יציבה, אשר תוכל להתמודד בזכות עצמה בבחירות לכנסת ה־13 ולהפוך לבעלת ברית עצמאית לתנועת העבודה (ולכוחות דתיים מתונים), תוך המשכת ביצורו של מרכז שפוי במפה הפוליטית הישראלית".

ובכן דב בן־מאיר מציע למפלגת העבודה לאמץ את הליבראלים המסכנים, לגדל אותם במשך שש שנים, כדי שיוכלו לצאת מחוזקים ומחונכים לדרך עצמאית. שמעת אי־פעם על גישה אלטרואיסטית כזאת מצד מפלגה כלשהי שתהיה מוכנה לגדל מפלגה אחרת? אך למה בן־מאיר מסתפק במחצית הדרך? — למה שלא יציע הצעה נדיבה כזאת גם ל„חירות". שהרי אין היום הבדלים אידיאולוגים בין מודעי לשמיר. על־פי אותו מרשם יכולה מפלגת העבודה להציע לאנשי „חירות" רשימה משותפת עם „חירות" לתקופה של 6 שנים שתחשב כתקופת ההבראה למפלגה זו, ולאחר מכן היא תוכל לצאת לעצמאות, ואז בוודאי תיהפך ל„בעלת ברית עצמאית לתנועת העבודה".

מפלגת העבודה מתכנסת מחר לוועידתה בסימן הלבטים לקיים או לא לקיים את הרוטציה בראשות הממשלה. אם צירי הוועידה יאזינו להצעותיו של דב בן־מאיר, יהיו פטורים מן הלבטים הללו.

הרשימה המשותפת עבודה־ליכוד תפטור את כולנו מן המאבקים הפוליטיים, וכדוגמת ממשלת אחדות לאומית נזכה סוף־סוף למפלגת האחרות הלאומית.

שלך בידידות

מארק גפן

גטו אתיופי באשקלון

מאת רפאל גאון

„כל שאפשר ללמוד מההיסטוריה הוא, שאי־אפשר ללמוד ממנה דבר". פתגם זה השגור בפי הבריות, יש בו הרבה אמת, אלא שגם במקרים הנדירים, כאשר אפשר ללמוד מההיסטוריה לקח או שניים, מתעקשות הבריות לא לעשות זאת.

הדברים אמורים הפעם ביחס לקליטתה של העלייה האתיופית. כמו לפני שלושים שנה, מטפלים בעניין בכבדות, במסורבלות ובמרובעות בעזרת סיסמאות והחלטות מגירה, כאשר מושגים כמו „תקציב", „סדרי עדיפויות", „הצענו אבל הם לא רצו" חוזרים על עצמם באותה תדירות ורק מפי אנשים צעירים בשלושים שנה. גם היום, „בשל אילוצים", אנחנו יודעים מה יותר חשוב. משקמים את עולי אתיופיה בריכוזים, בבלוקים בלי שכנים יותר ותיקים — „זמנית", כמובן.

גם כיום, כמו לפני שלושים שנה, המבוגרים מקבלים זאת בשלווה ובהכנעה, ואילו הצעירים, שעיניהם פקוחות וליבם הפגוע זוכר ודוחק אל התת־מודע, ישאו לכל חייהם את התמונות הבלתי־נשכחות של מרירות, תסכול וחוסר־אונים שאין לאן להוליכם.

היתה פרשה של טבילה — הרבנים והמימסד הדתי לחצו והשר יעקב צור ניסה לעמוד לימינם. עתה הגיע תורו של השר לסמל את „המימסד הכופה את רצונו", ולא אתפלא אם הבנקים ייחלצו הפעם לעזרת העולים. יש, כמובן, הבדל בין גלי העלייה מארצות האיסלאם בשנות החמישים לבין עולי אתיופיה: ההבדל מתמצה בכך שהטראומה הנוכחית — תהיה עזה ככל שתהיה — לא תזעזע את אמות הסיפים של המימסד בעוד 30 שנה, כי המדובר בסך־הכל ב־15 אלף עולים. זה ישפיע לכל היותר בישובים אחרים בהם הם מתגוררים, ואלה, כידוע, אינם הרצליה־פיתוח, רמת־השרון או סביון וגם לא שכונת דניה החיפנית או צפון תל־אביב.

הם עושים „גטאות" חדשים

אלי דיין, ראש עיריית אשקלון, זועם על מה שעוללו לתושבים ולעולים: „קיבלנו את העולים האלה ברצון ובאהבה. הסכמנו להיות „שער העלייה" ל־15 אלף עולי אתיופיה במבצע הצלה לאומי חשוב. כל בתי המלון בעיר שותקו למשך תקופה ארוכה. גייסנו ארגוני מתנדבים, את העובדים הסוציאליים שלנו ואת מיטב האנשים כדי לטפל בעלייה הזו. הסכמנו לקלוט 750 עולים (יש ישובים, שכזכור, לא הסכימו) ובסוף נשארו 1500. למרות ההחלטה כי עולים אלה ייקלטו קליטה אינטגרטיבית — עושים הכל כדי שזה יהיה להיפך — מאין גטאות של עולי אתיופיה, באטימות לב, במזיד ובזדון". האמת היא, כי דיין אינו דואג רק לאינטגרציה של הנקלטים אלא גם של הקולטים. הוא מודע היטב לסכנה מוחשית מאוד כי כאשר הכיתות בבתי־הספר ובגני הילדים באותו רובע התמלאו בילדים אתיופיים — שאגב מגלים כושר הסתגלות מופלא — ההורים של הילדים האחרים לא יתלהבו לשלוח את ילדיהם לכיתות ולגנים אלה. „אם לא יהיה שינוי במדיניות משרד הקליטה, לא ניתן לילדים של עולי אתיופיה להיכנס לכיתות ואולי אף נעביר את העולים לדירות פנויות בעיר: איכלוס חד־צדדי".

באשקלון יש כעת 1500 עולי אתיופיה. כ־400 מהם הוצאו ממרכזי הקליטה ומבתי המלון ל„מגורים טבעיים". כ־200 מהם מתגוררים בבית־דירות חדש ויפה, (קירותיו החיצוניים מצופים שיש). הוסכם כי מחצית דייריו יהיו עולי אתיופיה והמחצית האחרת דיירים אחרים. 36 דירות אוכלסו על־ידי אתיופים והדירות המיועדות לאוכלוסיות אחרות ריקות עד היום בשל החלטה אדמיניסטרטיבית כזו או אחרת. גם בשכונת גבעת־ציון — לדברי דיין — לא פעלו הגורמים המשקמים לפי ההסכם ועולים אלה גרים בריכוזים גבוהים בהרבה מן הרצוי והמוסכם. עתה הוחלט להפוך מרכז קליטה משכונת שמשון (4 בתי־קומות, 10 כניסות, 80 דירות, 450 דיירים כולם עולים מאתיופיה) ל„מרכז קליטה מתקפל", שפירושו כי סוגרים את המשרד, מפסיקים את השירותים ו־15 עובדי מרכז הקליטה „מתקפלים" ואומרים ביום אחד (יום ד' בשבוע שעבר) „שלום ולא להתראות". זהו, אפוא, נושא המחלוקת הקשה בין עיריית אשקלון ועולי אתיופיה לבין משרד הקליטה.

24 „גולדות" לחודש

הגענו למרכז הקליטה, ולמרבה ההפתעה הדייר הראשון אשר פגשנו היה עוזו מדחיוף (38). העולה היחיד בשכונה שהגיע מקווקז. הוא גר כאן עם משפחתו, יחד עם 79 משפחות אתיופיות ואינו מבקש עוד לעבור מפה. הוא ניסה, באמת שניסה, אבל זה לא עזר. עולה אחר שפגשנו, הפעם מאתיופיה, מורן אליהו, בא הנה עם שישה ילדים ואשה והשאיר בת באתיופיה שכבר הביאה לו שלושה נכדים. הוא קיבל לא מזמן מכתב ותמונה. היא בסדר גמור. מורן יודע לקרוא ולכתוב אמהארית, שלא כמו האחרים שהתאספו סביבנו, בינתיים. הוא מספר שהוא בן 52 (בתעודת הזיהוי רשום 44 והוא נראה כבן 34) הגיע ארצה לפני שנה וחודשיים וכבר יודע להגיד: „באתיופיה היה טוב. פה — כבהיכבה. למה עוזבים אותנו לבד? אין אף טלפון אחד. אם מישהו יהיה חולה בלילה אז מה נעשה?" הוא לא עובד כי הוא חולה (מראה לנו תעודות רפואיות) אבל „אני להיות בריא אני לא אעבוד". בינתיים, הוא מקבל 24 „גולדות" לחודש ועוד 20 „גולדות" מהביטוח הלאומי. אני שואל את האנשים אם יש להם ועד, מישהו שמדבר בשמם, מישהו שיכול להגיד לי מה הם רוצים בדיוק. האנשים מבינים את המילים אבל לא את המושג. אין אצלם דבר כזה. אליהו רסקאי (44) עובד, כמו רובם המכריע של … מרכז הקליטה הזה. מקום עבודתו „פולגת", שם הוא מרוויח 350 ש"ח … (עבודה במשמרות) ועוד 170 שקל … הלאומי עבור הילדים. כמו רבים אחרים הוא לא רוצה לגור באשקלון אלא בקריית … בנתניה, באשדוד. לא תוציא מהאנשים … שרע להם. חיוך, משיכה בכתף, „בסדר" … לך. מלה פשוטה שלא אומרת כלום … מתרגמים הנחלצים לעזרתי אינם … צעירים. לעומת זאת, מתנסחים היטב … טוב. גדעון (לומד במרכז הנוער) … כתה י' בבית־ספר ישורון (ממלכתי־דתי) … לך בפשטות: „הם (המבוגרים) כועסים … שהשאירו אותם פה לבד. סגרו את … והלכו. רבים מהם לא רוצים … באשקלון בכלל. רוצים ללכת לערים אחרות … באשקלון יש גנבים. אולי בערים אחרות …

למשרד יש סדרי עדיפויות

ביקשנו לדבר עם שר הקליטה … קיבלנו רק את הדובר, גד בן־ארי … ובכן, יש למשרד הקליטה סדרי עדיפויות … פינוי בתי המלון. ב. דילול מרכזי הקליטה … שברבים מאוד מהם היתה צפיפות … פינוי קרוונים שבהם תנאי המגורים … ביותר. בן־ארי מוכיח, כי המצב … הקליטה אינו מן הגרועים וכי רובם … של העולים מסודרים בעבודה ויש … הקליטה הזה עולים מאתיופיה הגרים … ארבע שנים (החדשים הגיעו במבצע … לפני שנה וחודשיים). בן־ארי מספר עוד … לעולים רבים כאן הוצעו דירות … במגורים טבעיים בשכונה בין תושבים … אך הם סרבו. דובר משרד הקליטה … כי הבעיה תמצא את פתרונה המלא … התקציב הבאה ועל הבטחותיו־איומיו … ראש העירייה, כי לא יתן לילדי … בשכונה זו ללכת לבתי־הספר והגנים … יעבירו את העולים לדירות ריקות … עם משרד הקליטה והשיקום, משיב בן־ארי … „לא יתן את ידו לשלהב את הרוחות" … הקליטה יש זמן ויש עצבים חזקים … להיסטוריה. לאלי דיין הרבה פחות.

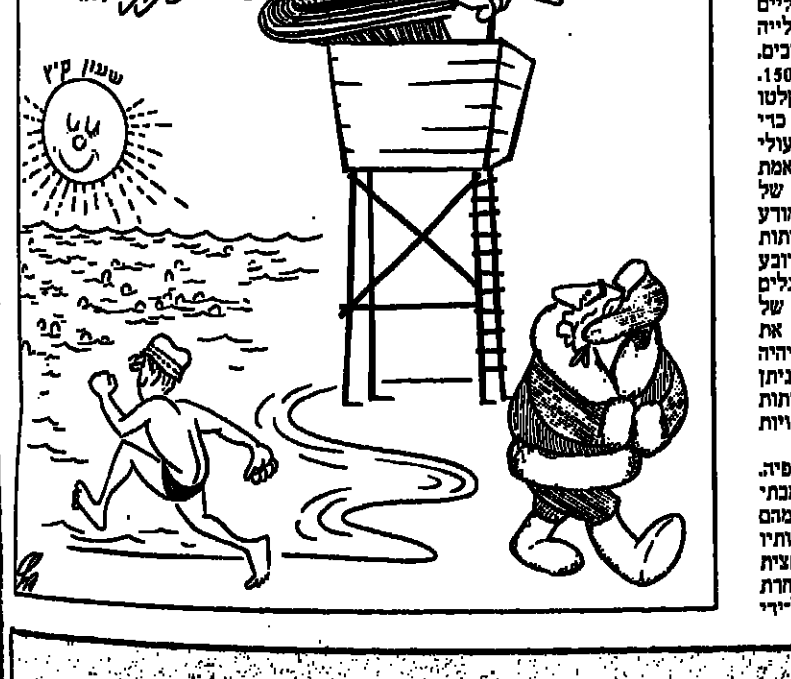

תגובות

קדימה, אחרי אל... האבסורד

מאת ישראל זמיר

נדיר צור תרם לנו אתמול (6.4.86) רשימה קצרה, שהובלטה מאוד, וכותרתה: „קדימה, אחרי... למחבוש". הכותב מתייחס אל אותו חייל בן 19 ביחידת מודיעין, אשר ברח מליבו נסיון התנקשות כביכול בנביה ברי, באחד באפריל — שנעצר, נשפט ונידון לשלושים וחמישה ימי מחבוש. נדיר צור מתקומם על כך שהחייל הלך לכלא ואילו מפקדו „עורו נותר נקי והוא, כביכול, ללא רבב". לדידו, „הכתובת אינה החייל המותחן, הכתובת היא מפקדיו בצה"ל ומחנכיו בעבר כאזרח. הללו יצאו ללא עונש".

לפי ההגיון הזה, את הדין על „מתיחה" היה חייב לתת מפקדו ומפקד־מפקדו עד אולי לראש אמ"ן.

כאשר אחת הפקידות במשרד החוץ שירבבה קטעים לתוך נאומו של שר החוץ יצחק שמיר בוועידת חרות, שאינם מן העניין — היא שילמה במשרה ופוטרה מעבודתה. לפי הגיונו של נדיר צור — יצחק שמיר, או לפחות מנכ"ל משרד החוץ היו צריכים לשלם את הדין.

החייל של נדיר צור הוא ראש קטן הנקי מכל עוון. הוא יכול להמשיך ולהתל בנו מדי שנה ואם חלילה ייתפס — מפקדיו יתנו את הדין. האבסורד מוביל את נדיר להמשך הדרך: „השעיר נשלח לעזאזל והראש הקטן, שהרמטכ"ל משה לוי הוא אחד מסמליו, יתפשט בצה"ל". זו כבר אינה חוצפה — אלא פשוט דברי איוולת שהנייר אינו סובלם. וכי לקוראינו יש צורך לתאר את מאבקו של הרמטכ"ל נגד „הראש הקטן"?

אם לשפוט לפי אותו הגיון, הרי על רשימה בלתי מוצלחת זו — העורך צריך לתת את הדין...

לשמחתנו, אנו חיים במדינה דמוקרטית … אזרחים, חיילים וקצינים נותנים את הדין … איש על חטאיו ומחדליו. מי שרוצה לתלות … את הקולר רק בדרגים הבכירים — מביא … לחוסר אחריות משווע. אם הכתובת לעבירה … על החוק הם „מפקדיו בצה"ל ומחנכיו בעבר כאזרח" — הבה נעמיד לדין — לפי ההגיון … של נדיר צור — את הגננת של המחנך … („מחנכיו בעבר כאזרח"), את מחנכיו … ב„עממי", ב„תיכון" את מדריכיו (אם היה … בתנועת הנוער) וכמובן את הוריו. אין זה … מקרה שקו מחשבה כה מעוות מוביל את … הכותב לאבסורד, עד לשר הבטחון ולרמטכ"ל.

נראה לי כי מוצדק יהיה לצרף לרשימה … את... שר החינוך. הן מי אם לא הוא מופקד על … חינוך העם! חבל שדברי איוולת מעין אלה … ראו אור.

רשות הקורא

נכון לעכשיו, נכון להבא

לא צריך להתברך בדמיון פורה כדי לצייר את תמונת המצב הבאה: שמעון פרס מפנה מקומו ליצחק שמיר (על אף ולמרות כל התחזיות). בתוך כך מוסיף פרס נקודת אמינות נוספת לזכותו ומה שלא מוצא חן כמובן בעיני חבריו למפלגה, המקבלים את רוע הגזרה כמי שכפו עליהם הר כגיגית. העם היושב בציון נושם לרווחה (סוף־סוף נדמו מחולות הקרב סביב השאלה מי יעמוד בראשות הממשלה).

באופק מתקדרים שמי הכלכלה. מפעלים מתפרקים ומתמוטטים באין מושיע. מצב האבטלה מחמיר. התחזית המדינית גם היא אינה מבשרת טובות. שאלת טאבה עודנה נתונה במחלוקת והפתרון בושש לבוא. בחזית המזרחית קיפאון מתמשך. בגבולנו עם השכנה מצפון מתחממת האווירה. לבנון עדיין מסוכסכת עם עצמה, ואיתנו. הטרור מבית ומחוץ ממשיך להכות גלים. אשר לבעלת־בריתנו, ארה"ב — זו מנסה יוזמת שלום נוספת באזורנו, מה שלא מותיר מקום לספק בדבר הצלחתה ו/או כשלונה.

עד כאן התסריט המצטייר. המציאות — ועל כך יש קבלות — איננה שונה בהרבה. והסיבה פשוטה: שמעון פרס פינה אומנם את מקומו, והממשלה נערכה לחילופי־גברי. אך המציאות, כידוע, לא שינתה פניה והמצב, נכון לעכשיו, יהיה נכון גם להבא: אין הוא משתנה מכוח עצמו. השלטון — כן.

אבי גרין, תל־אביב

גימלאים למען גימלאים

נסתבר שלקהילת הגימלאים בישראל, המונה כ־400 אלף נפש, אין מגן ומושיע. והכנסתם נשחקת והולכת. בעוד שלחברי הכנסת הובטחו זכויות הפנסיה המלאות, והיינו 4% לכל שנת שירות מהמשכורת הגלובלית. ונוסף על כך זכויות מיוחדות נוספות — לגימלאים „מן השורה" מעניקים רק 2%, וזה מהמשכורת האחרונה, ממנה הושמטו מרכיבי שכר שונים. בעוד לאלמנות גימלאי הכנסת, ומיוחסים נוספים, מובטחים 100% מגימלת הנפטר. לגימלאי „עמך" מובטחים רק 60% מגמלת הנפטר. מכאן, שגימלאי מן השורה, בשיא הוותק, מקבל למעשה (בגלל ניטרול מרכיבי השכר השונים) רק 43% משכרו האחרון, ואלמנתו זוכה רק ב־60% מסכום זה, דהיינו בכ־26% משכרו האחרון.

באחרונה נתבשרנו כי בתקציב המדינה לשנה החדשה מתכוונים להוסיף חטא על פשע ולהטיל מס על קיצבת הזקנה. כן לבטל חלק נכבד מן הוותק שנצבר בקצבת הביטוח הלאומי. דבר זה יביא לשחיקה נוספת בהכנסתו של הקשיש בישראל, והכל כביכול לשם הבראת המשק.

לאור המצב המחפיר הזה, לא נותר לגימלאים אלא להתלכד לקראת הבחירות לכנסת ה־12 במסגרת רשימה על־מפלגתית של גימלאים למען גימלאים, אשר תבטיח חקיקה לשמירת זכויותיהם הלגטימיות של הגימלאים והקשישים בישראל.

אני מברך את ד"ר אבא גפן, יו"ר גימלאי משרד החוץ, את שלמה ריאון, יו"ר גימלאי משרד התקשורת, ואת יתר הגימלאים שיזמו את התארגנות של הגימלאים והקשישים בישראל. אני קורא לכל הגימלאים והקשישים בישראל, ולכל האלמנות ושארי הגימלאים, מכל המפלגות, להצטרף לרשימה.

עו"ד אברהם קריתי, גימלאי בדרך ירושלים

מי מונע הנהגת פנסיה ממלכתית

מדי פעם מתפרסמות דעות לגבי הסכנה הצפויה לציבור הגימלאים המשתייך לקרנות הפנסיה של ההסתדרות. מאיימים על הפנסיונרים, כי הקרנות לא יוכלו לעמוד בהתחייבויותיהן ומה המסקנה? אנשי האוצר רומזים, כי יש להלאים את הקופות. הפוליטיקאים של הליכוד רוצים פנסיה ממלכתית. הם ודאי היו רוצים לראות את קופות הפנסיה „של המערך" במצב של סולל־בונה, או של קופ"ח, גם הם „של המערך".

אכן קיימת בעיה אמיתית והיא, שתמורת דמי הגמולים המופרשים עתה לא ניתן להבטיח זכויות נרחבות כפי שהן מובטחות במסגרת הפנסיה המקיפה, כלומר פנסיה לעת זקנה, פנסיה לשאירים ופנסיה למקרה של נכות. יש להעלות את דמי הגמולים — אך לא מספרים לציבור שהאוצר מונע העלאת ההפרשות, על־ידי אי־הכרה בתוספת לצרכי מס. בתנאים אלה, כאשר תוספת ההפרשה לפנסיה אינה משוחררת ממס הכנסה, לא יהיו המעסיקים והעובדים מוכנים להעלות את דמי־הגמולים.

האוצר, המצביע על הסכנה הצפויה לקרנות הפנסיה, גם מונע צעדים המתבקשים מיידית כדי לקדם את פני הסכנה.

יוסף גולן, תל־אביב

תיק חוץ

מלחמת הכוכבים של ד"ר סטאר

מנהלת מחלקת המזרח־התיכון במרכז ללימודים אסטרטגיים ובינלאומיים של אוניברסיטת ג'ורג'טאון עומדת מאחורי משלחת אנשי העסקים האמריקניים שיבואו ארצה בשבוע הבא כדי לאתר קבלני משנה לביצוע משימות שבתחום תוכנית רייגן לבנות מטריית הגנה מפני טילים גרעיניים

מאת דליה רפאל, וושינגטון

בשבוע הבא תגיע לישראל משלחת של נציגי חברות מסחריות ותעשיות אמריקניות, חברות הם נציגים של חברות גדולות ובינוניות, מהן המובילות בתחומי הגנה וחלל בארה"ב. חברות אלו זכו להתחרות על חוזים גדולים במסגרת מינהלת „מלחמת הכוכבים". זו … וארגונית של תוכנית המחקר של הנשיא רייגן לבדיקת האפשרות של … מטריית הגנה מעל ארה"ב נגד … טילים גרעיניים. עתה מחפשות … קבלני משנה לביצוע חלקים … בחוזים. חיוני שאלה יהיו … ביותר וגורם מסייע לזכייה … לשם בדיקת אפשרות זו ייפגשו … המשלחת עם נציגי תעשיות … לשיחות מעמיקות. המשלחת … בנושאי טכנולוגיה ומחקר.

… רעיון המשלחת, המארגנת והעומדת … היא ד"ר ג'ויס סטאר, מנהלת מחלקת … התיכון במרכז ללימודים אסטרטגיים … של אוניברסיטת ג'ורג'טאון. … נשים בסגל הבכיר של המכון, ד"ר … ומתמחה בנושאי כלכלה והמז־ … התיכון.

… במשרדה, שעל קירותיו ומדפיו … צילומי מנהיגים ומיפגשים הקשורים … שוחחנו עם ד"ר ג'ויס סטאר, המייח־ … חשיבות מרכזית לבסיס הכלכלי של … ולהשלכות הסוציו־פוליטיות של המ־ … הכלכלית. ועם זאת רואה את תקוות … לחברה האנושית בחקר החלל …

… הצטרפותה למכון, לפני כשבע שנים, … סטאר ייפוי כוח ליצירת נוכחות של … במזה"ת. עד אז לא עסקו ביצירת … קשרים אישיים במדינות השונות. … קשר זה בכל המדינות הערביות … וגם בישראל. ההצלחה שימשה … דוגמה גם למחלקות אחרות. … כולו משמש מעין גשר המקשר בין … מעצבי מדיניות־החוץ (הממשל …) לבין קהילית העסקים והתעשייה. … דומה היה המכון אקדמי מאוד בגישתו ומעט מנותק. מאז הידק מאוד את קשריו עם עולם העסקים שגם תורם כיום חלק ניכר מהקרנות המממנות אותו.

ב־1985 הגתה, אירגנה וביצעה את יציאתה של משלחת אנשי העסקים הראשונה למזה"ת, אשר ביקרה בתורכיה. ההצלחה היתה כה גדולה, עד כי החליטה לעשות זאת שוב השנה. כחפשה נושא שימקד את התעניינויות אנשי המשלחת, וביודעה שישראל הביעה עניין בהשתתפות בפרויקטים של „מלחמת הכוכבים" — בחרה בה. גם לעניינה האישי בחקר החלל בכלל ובתוכנית „מלחמת הכוכ־בים" בפרט, היה משקל בקבלת החלטה זו.

בנובמבר '85 אירחה ג'ויס סטאר את שר הביטחון, יצחק רבין, במכון ובמסיבת עיתו־נאים שקיימה שם הודיעה רשמית על המשלחת שתצא לישראל. שישה חודשים ארכו ההכנות ועתה „יוצאים לדרך", אומרת ג'ויס. והיא מתכוונת ליותר מאשר לטיסה עצמה. זו המשלחת הראשונה היוצאת לחו"ל בנושא „מלחמת הכוכבים". וושינגטון שורצת משלחות ונציגים מארצות שונות, הבאים לברר, להשתדל ולנסות להשיג נתח מתקציבי התוכנית.

ממשלות ישראל וארה"ב עדיין לא חתמו רשמית על השתתפות ישראל בתוכנית. אך בין משרד הביטחון להנהלת תוכנית מלחמת הכוכבים המאפשרת לישראל להיכנס להסכמי שיתוף פעולה עם חברות אמריקניות בפרויקטים מסוגים.

ראש הממשלה, שמעון פרס, ביטא את תמיכתו בהשתתפות ישראל בתוכנית כבר ביוני '85. שר הביטחון, יצחק רבין, הביע את תמיכתו האיתנה בפני ג'ויס, בספטמבר '85.

פקידים במשרד ההגנה האמריקני אומרים, כי הבעיה היא ברמה הביורוקרטית ונובעת בעיקר מחוסר ידע. המדובר בכתיבת „מיזכר הבנה" בין מדינת ישראל לארה"ב. רק אחרי שייחתם, ניתן יהיה גם לחתום על חוזים עסקיים עם התעשייה האמריקנית. „שיהיה ברור" — אומרת ג'ויס — „אף אחד לא יקבל שום חוזה לפני החתימה".

ד"ר סטאר סבורה, כי לישראל ידע המאפשר לה לתרום במיוחד במספר תחומים, כמו: „אלקטרו־אופטיקה, טכנולוגיית מחש־בים, אלקטרוניקה, תקשורת, לייזר וסיבים אופטיים. החברות שנציגיהן יגיעו לישראל הן מהמובילות בתחומים אלה בארה"ב."

ג'ויס סטאר עם שר הביטחון, יצחק רבין – המכון שלה ממליץ, הממשל לרוב מאמץ

ביקור המשלחת יתקיים בחסות משרד הביטחון ושר הביטחון, רבין. ראש הממשלה יערוך ארוחת ערב לכבודה עם פתיחת הביקור. השרים יעקבי, פת, שרון ופקידים בכירים נוספים הבטיחו את תמיכתם המלאה.

מבחינת ישראל, רואה ד"ר סטאר חשיבות עליונה בהצטרפות לתוכנית. לדעתה, יכולה זו להיות סם החיים החיוני לישראל — גם למנגנון הצבאי וגם לתשתית הכלכלית. ההשתתפות בה תיתן בידי ישראל:

● הזדמנות לשתף פעולה עם ארה"ב ועם בעלות־בריתה האירופיות במאמץ הטכנולוגי ליצירת מערכות הגנה נגד טילים בליסטיים קצרי־טווח, כאשר לרשות ישראל לא עומדים מקורות מימון לפיתוח מערכות כאלו בכוחות עצמה, והלחצים על תקציב הביטחון שלה עוד יגברו בשנים הבאות".

● „הזדמנות לזכות בחלק מהכספים האמריקניים המוקדשים למחקר ופיתוח בנושאי טכנולוגיית הגנה, בשעה שממשלת ישראל אינה יכולה עוד לספק את צרכיה הנסיסים ביותר של המדינה".

ד"ר סטאר מציינת בצער, שישראל היתה יכולה להיות המדינה הראשונה שהצטרפה לתוכנית „מלחמת־הכוכבים", שעה שממשל רייגן עדיין נזקק לתמיכה ממדינות שיצטרפו לתוכניתו. עתה יתכן שתהיה השלישית — אחרי בריטניה וגרמניה המערבית — אם תורזו לחתום על „מיזכר ההבנה". היא מצפה לחתימתו ב„כל רגע". אולי עוד אפילו לפני צאת המשלחת או בעת שהותה בארץ.

שאלתי האם משקעי „פרשת פולארד" אינם מהווים מכשול, מצד האמריקנים, לשיתוף ישראל במחקר עדין וסודי כל־כך. בהחלטות השיבה, שזו הזדמנות מצויינת להתחיל ביישור ההדורים. „אנשים לא שוכחים כל־כך מהר", היא מרגישה. אך שיתוף הפעולה והמגע האנושי יכולים לחזק שוב קשרי עבודה ואמון שנפגעו.

ד"ר סטאר ערכה ביקור מכין בארץ בדצמבר שעבר ומציינת כי החברות

(המשך בעמוד 8)

דו־קיום בין גדות הסיינה

עימות גלוי ראשון בין שיראק למיטראן בישיבת הממשלה

מאת ארנון יפה, פאריס

„תקרית גבול". כך כינו כאן עימות … ראשון בין שני ראשי המשטר ה… צרפת. הנשיא הסוציאליסטי, פרנסואה מיטראן, מובטל למחצה באליזה השומם, … את השלטון — אבל לא לגמרי. הוא יצא משתיקתו כדי לסכל צו מינהלי … חופש פיטורי פועלים וביטול … העבודה על מעסיקים.

… הממשלה הימני, ז'אק שיראק, הבטיח … לפרוק מעליהם את עול פקחי … ומתן חופש פיטורין. זה שבועיים … ראש ממשלה. כמעט כל השלטון בידיו. … עדיין לא עשה מאומה למענם. חרף … לפעול בתנופה ליישום התוכנית … של הימין. הכל ממתינים במתח … לפני האספה הלאומית. השרים … הם תקועים בארמונותיהם, ממתינים … צרפת שוב משתעממת.

… בכלכלה הכי החזק בממשלה, אדוארד … אפילו בפני מאה חמישים כתבים, … משום־מה למסיבת עיתונאים … האם לימין אין מה לומר עוד? … חוששים, כי הם מפחדים לבצע את … פיקוח על המחירים, כפי שהבטיח. עלול … כשיקום המשק שהשיגו … הסוציאליסטים. במושב הפתיחה באספה … ראש הפאשיסטים, לה־פאן. … 11 צירים מהרוב הימני הרסו לו את … דלמאס נבחר רק בסיבוב שני. … לחסדי כמה צירים שנוטרים לו … על קיפוחם בממשלה.

מרסנים את הבולדוזר

… מרסן את ה„בולדוזר" משמאל.

העימות התנהל בישיבת הממשלה לפני השרים באליזה. הנשיא, שאינו אלא עוד שלטון־נגד בלבד, כפה על ראש הממשלה לנטוש את תוכניתו להשכין חופש פיטורין בצווים מינהליים. הדו־קיום בהרמוניה בין הנשיא השמאלי לראש הממשלה הימני התערער מעט. הנשיא מיטראן אסר על יועציו לשתף פעולה עם הימין בניהול שוטף של ענייני הממשלה. הוא אינו רוצה להופיע כמי שהורס מה שבנה במו ידיו. בוותרו על הצווים, מסר מיטראן כי הממשלה הימנית אינה חופשית לעשות ככל העולה על רוחה. האווירה באולם ישיבות הממשלה באליזה, שבו נערך כל יום רביעי מפגש פנים אל פנים (קפואים) בין הנשיא לממשלת הימין, תוארה כצוננת כמו „הקפאה עמוקה". דובר האליזה מסר כי הנשיא הודיע לשרים שלא יחתום על צווים שאינם מייצגים קידום התנאים החברתיים. מיטראן אינו רוצה לתת יד לפעולות נקמה של הימין. שיראק מצמצם את יומרותיו לפעול מהר לביטול התיקונים הסוציאליסטיים. הוא יצטרך להתאזר בסבלנות לקראת תהליך החקיקה המתיש באספה הלאומית. הרוב הצר שלו, יקשה עליו להשיג החלטות במהירות. המבחן יתנהל בסוף השבוע בהצבעת אמון באספה הלאומית. הנשיא אינו פותח בגרילה שיטתית. הוא נאות לחתום על צווים לביטול הלאמות תאגידים ועל הצהרה לשיטת הבחירות האישיות. שיראק, חתר לפעול כמו קטר־אקספרס. אין לו זמן. הבחירות הבאות קרבות. שר הפנים, פסקואה, שהיה ראש מיליציה גוליסטית שהסתבכה בפשעים כבר מתכן את צרפת למחוזות בחירה חדשים הנוחים לימין.

הפטרונים, שציפו בקוצר־רוח לחופש הפיטורין ולביטול הפיקוח על תנאי העבודה שהיה הופך אותם לאדונים יחידים במשאלים — מייללים על „בגידה". הממשלה הימנית גם ויתרה על חיסול שכר המינימום. הימין חש תיסכול. הימין כבש לעצמו את השלטון שאבד לו. הוא שולט כמעט בלעדית על צרפת — 60 מחוזות מתוך 96 — אבל כל מה שנתן להם עד כה זו ועדה להליכי חקירת מס הכנסה נגד חשודים בהעלמת מיסים. רק האליזה, לפי שעה, אינו בידיו.

שיראק המולך עליהם כדי להשליט את הימין, לא לנהל מדיניות שמאלית. האם יקריב את האידיאולוגיה הימנית למען ריאליזם? אידיאולוגיית האגואיזם, החוקים שלך־שלך, שלי־שלי, צמחה פה כפרי באושים. צרפתים איבדו אמונם במנגנון המדינה שגילה חוסר־אונים כבואו לפתור את בעיות האבטלה. הם נטשו את איגודי הפועלים שלא ידעו כיצד להתאים עצמם ל„אפס צמיחה". תחיית המתים ניכרת בכל התחומים. כלכלה, חברה, תרבות. פתאום הימין הוא התקווה. הוא פורש. הוא באופנה באוניברסיטאות. תולדה אגואיסטית של משבר ואכזבה מהשמאל הרומנטי. על־פי משאלים, 37 אחוז מהצרפתים מגדירים עצמם „ימין". 54.5 בחרו בערו. בעבר היה מקובל, שכיס הצרפתים בימין וליבם בשמאל, עתה גם הלב פועם בימין. הצרפתים שבו לערכים של ממשלת וישי: „עבודה, משפחה, מולדת". ערכים שלהם הטיף ראש הממשלה לשעבר, ריימונד באר. השחקן, איב מונטאן, אמר כי הכסף שהסוציאליסטים תיארו כערך, מזוהה עם הימין. מה שמיטראן אמר כאשר קיבל את השלטון — „הרוב הפוליטי מתאחד עם הרוב החברתי" — ניתן להקשה על הימין עתה. הימין אינו רק רוב פוליטי. הוא גם רוב אידיאולוגי, תרבותי, חברתי. הוא חוזר עם מנהיגים צעירים שאפתניים, נוקשים, המטיפים לשגשוג כלכלי באמצעות רווחי הפטרונים. תיאוריית הליבראליזם הפראי שלהם מפתה המונים. פריקת עול התערבות המדינה במאזן בין הגורמים במשק. החלשים צריכים ליפול כדי שלא ישאבו איתם את החזקים בנפילתם לתהום. הסוציאליסטים גורשו על שהציעו קאפיטליזם בלי „באסה" לנחשלים. עכשיו שיראק מאמץ, בלית־ברירה, פחות או יותר את מדיניותם.

לא רק הנשיא הסוציאליסטי מאלץ את הממשלה הימנית למתן את יישום תוכניתה לחידוש הצמיחה באמצעות מתנות לבעלי מפעלים. גם מצב המשק הצרפתי. על־פי משאלים, רוב הצרפתים מתנגדים למתן חופש פיטורין לפטרונים. הצווים יועדו לחסל כל סמכות של פקחי עבודה במפעלים, מה שהיה מפקיר את הפועלים בידי המעסיקים במפעלים בהם האיגודים חלשים.

מיטראן אינו מחמיץ הזדמנות להופיע כמגן על כיבושים סוציאליים. תאבון הימין להשכין ליבראליזם פראי כבר מסב נזקים. הסוחרים חשים בטוחים ומעלים מחירים. מצפים לעליית שיעור האינפלציה. הפרנק מותקף בבורסה. העימות מתואר בעיתונות הצרפתית כ„תקרית גבול". „קאנאר אנשנה" תיאר את השלטון המשותף כדו־קיום בין שתי מדינות אותן חוצה הסיינה. „שיראק בגדה השמאלית ומיטראן באליזה, בגדה הימנית".

מאת יואב אביב

האם חיפה מתעוררת?

לפני עשרים וחמש שנה, כשאבא חושי היה עדיין ראש עיריית חיפה, סברו כי אסור שבעיר אדומה, הבנויה על עבודה, יהיו מקומות לבילוי ובידור. ראשית, משום שהמבלים יתעוררו עייפים לעבודה, אם בכלל. ומה יהיה על העבודה אז. ושנית, משום שמי בכלל ילך לבלות אם עליו להתעורר בשלוש לפנות בוקר כדי לרדת אל כבשני הפלדה במפעלי התעשיה.

אבא חושי אמר אז, כי הבילוי של תושבי עיר הכרמל הוא הלמות הפטישים באיזור התעשיה. אמר ועשה. מספרים עליו כי מדי בוקר, לפני בואו ללשכתו, היה מבקר בוולקן יציקות, באתא ובמספנות ישראל. נכון, פעם באמת נשמעה שם הלמות הפטישים ורעש המכונות. אבל היום, שביתה, מפעל נסגר ועוד שביתה, ואין איפה לבלות. לפני כ־15 שנה חדרו ניצני המחשבה הראשונים למוחם של פרועי הדימיון בעיר, שחלמו כי אולי פעם יהיה כאן איזה בית קפה, מועדון לילה קטן, בית מלון ואולי גם איזה מרכז מסחרי. אמרו, "זו תהיה אגדה". אז, בימים של חיפה האדומה, שבינתיים נראה כי הסכה ורודה, התגאו בכרמלית, בנמל, ביופי הטבעי ובעיקר בשקט, בשקט שלאחר שבע בערב.

שלוש שנים מאוחר יותר, כשנמאס כאן מהכרמלית, אמר מישהו: אולי נבנה רכבל. אמר ונרדם. לפני שש שנים הם הרסו את חוף הכרמל לטובת כפר נופש תיירותי אמיתי. הרסו ותו לא.

ואז יום אחד התעוררו וגילו, שלחיפה אין מפעלי תעשיה חסינים וגם הם נסגרים כמו מועדונים. גילו שחיפה מבלה כתל־אביב, לה יש מועדונים, יש בתי־מלון, יש פקקים וגם סנדלי דנוור יש רק לה ולירושלים, ויש אפילו מידרחוב.

ואז הגיע הרגע הגדול. בחיפה התחילו לעשות. עם חשיבות כברים ועם ביצועים שעלו לא פעם לכותרות בזכות השלומיאליות בתכנונם וביצועם, אבל עשו משהו, וזה כבר היה טוב.

בשבועות האחרונים דומה שהחיפנים חוגגים. כן, כאן בעיר הכרמל, העיר הרדומה, מתחילים להתעורר. הפרוייקטים הגדולים, שחלקם ללא כל ספק מיותרים, מתחילים לפעול ולהכניס מעט חיים וגאווה בתושבים הרדומים. מגדל הנביאים, נבואתו של זכריה דרוקר, כבר עומד ומסנוור את הנהגים. אף שמגדל חיים אפילו לא בחיתולים. מגדלי פנורמה, שהרסו את הפנורמה של הכרמל, כבר פועלים. המועדון אולי נסגר, אבל מועדון האחוזה החדש במועדון הקצינים הישן כבר מלא ולא תאמינו, אבל יש שם סאונה וג׳אקוזי, באר וריקודים. ובעוד חודשיים יהיה לנו גם מידרחוב וסנדלי דנוור כבר יש גם לנו עם פקקי תנועה ענקיים, בדיוק כמו בתל־אביב. אז מה אתם בדיוק רוצים.

אומרים כאן בעיר, שלא המקומות הם שמפיחים רוח חיים. החבר׳ה כאן אומרים שהמצב הכלכלי, עם עשרת אלפים מובטלים, הוא שמוציא את כולם ממציאות מרה ואפורה לעולם החלומות של כמה שעות מדי ערב, ושעוד מעט גם לנו יהיו שיכורים, כי סמים כבר יש, והרבה.

תגידו מה שתגידו. אבל כדאי לבוא לחיפה. אתם מוזמנים למדינת הילדים, ולנסיעה ברכבל, אמרו שבפסח זה כבר יפעל, עם או בלי הרתיים. אתם מוזמנים לאחוזה ולמגדלים החדשים. רק הצעה פרטית אחת קטנה: גשר רושמיה עדיין עומד לפני התמוטטות. תמצאו דרך אחרת להגיע לכאן.

יקירי העיר

בטקס הענקת אות יקיר חיפה 1986. (צילום: קלאודיו נוטקוביץ)

עשרים מוותיקי העיר קיבלו השבוע את אות יקיר חיפה, על פועלם לרווחת העיר בתחומי החיים השונים. טקס יקיר חיפה, הנערך אחת לכמה שנים, היה הפעם באודיטוריום שעל הר הכרמל וראש העיר, אריה גוראל, העניק את האות לנבחרים לאחר ברכות לבביות.

בין מקבלי האות היו השנה דמויות מוכרות לציבור החיפני ולציבור בארץ בכלל. ביניהם שופט השלום סלים ג׳ובראן, סגן ראש העיר לשעבר ויו״ר הסתדרות הגימלאים יוסף בלושטיין, אביגדור ברי־טל, ממקימי התעשיה הפטרוכימית בחיפה, יהודה זליג, מנכ״ל פניציה בעבר וחבר קרן תרבות חיפה, שלמה תבורי, יו״ר האגודה למען החייל, פרופ׳ אגון רייס, נשיא החברה הקארדיולוגית בישראל ועוד רבים אחרים.

מלחמת הכוכבים

(סוף מעמוד 7)

הישראליות מרשימות ביותר. מנהליהן מבינים את החברה האמריקנית, את המנטליות שלה ואת הצורך לפעול במהירות. היא מאמינה ביכולתם "לגרום לדברים להתרחש". גם משלחת של מנהלת ה־SDI ביקרה בארץ וחזרה מעורדת מהאפשרויות הפוטנציאליות הקיימות בתעשיה הישראלית.

השיחות יחלו ב־14 באפריל ויימשכו שבוע. במהלכן תיפגש המשלחת עם מספר מצומצם בלבד של חברות, ביניהן: אלביט, אל־אופ, אלי־אישרא, מרכז למחקר גרעיני, רפא״ל, פיברוניקס ומכון וייצמן. הכוונה לעסוק בדיון מעמיק באפשרויות לשתף פעולה בנושאי מחקר ופיתוח.

לדעת ג׳ויס, ההצטרפות לתוכנית היא גם ההזדמנות וגם הדרך לשמור על רמת הפיתוח של ישראל ולהיות חלק מהחידושים וההתפתחויות שיושגו. גם אם לא תספק התוכנית מטריה בלתי־חדירה נגד התקפת טילים.

ד״ר ג׳ויס סטאר מגיעה לישראל בראש קבוצת אנשי עסקים עניינים, היודעים מה ברצונם להשיג. היא משוכנעת ביכולתה הטכנולוגית והתעשייתית של ישראל לספק את צרכיהם (צרכיה של ארה״ב) ומאמינה בכוחם ובתקווה שאופק החלל הוא מבטיח לישראל.

האוניברסיטה מקנאה

למרות השם המורה על שייכות לאוניברסיטת ג׳ורג׳טאון, הקשר בין השניים רופף בשנים האחרונות. יש האומרים שהצלחת המרכז כמוסד עצמאי גורמת לקנאת האוניברסיטה. מכל מקום, אין הוא מקבל כל מימון מהאוניברסיטה. תקציבו — כ־9 מיליון דולר לשנה. 15 אחוז מתקציבו הם חוזים ממשלתיים והשאר מענקים מפרטים ומקרנות שונות. חלקם מחו״ל, מארצות במזרח־התיכון ואסיה. לדוגמה, טיוטה תרמה למרכז מיליון דולר למשך חמש שנים.

במכון עובדים כ־140 איש, מחציתם מקצועיים ומחציתם צוות מסייע. באופן מוצהר, אין המרכז מייצג עמדה פוליטית כלשהי. עם זאת, מקובלת הדעה שנישתו נוטה להיות שמרנית. מחקריו ופירסומיו, העוסקים כולם במדיניות־חוץ, אינם מסווגים ומתפרסמים לעיון הציבור. אין למכון כל סמכויות ביצוע, המחקרים המתבצעים בו הם בחזקת המלצות בלבד. עם זאת, הוא מאמץ לעצמו מדי פעם מדיניות מסוימת ופועל להגשמתה. הוא נהנה מיוקרה רבה מאוד כמוסד המעצב דעת קהל והמדיניות עליה הוא ממליץ מאומצת לא פעם. כך, לדוגמה, לקראת ועידת הפסגה האחרונה בג׳נבה "דחף" המכון לקבלת החלטה על הקמת "מרכזים להקטנת הסכנה הגרעינית", בברית״מ ובארה״ב. היתה זו אחת ההחלטות שהתקבלו בפסגה.

הצוות הבכיר של המרכז נחשב בעל יוקרה ויכולת רבה. מכהנים בו, בין השאר, יועצים לשעבר לענייני ביטחון של הנשיא, כמו קיסינג׳ר, בז׳ז׳ינסקי ומקפרליין, שהצטרף באחרונה.

מנועי בית־שמש — כישלון מתמשך

מחדלי מערכת הבטחון מאחורי מסך של יחסי־ציבור

את מפעל מנועי בית־שמש הממשלה לא תסגור — כפי שלא סגרה אותו לפני כעשור שנים, כשנקלע לאותו מצב בלבלי שבו הוא נתון כיום. במצב הפוליטי דהיום, מקבלי ההחלטות לא יוכלו להתעלם מהתקדים שקבעו במספנות ישראל.

בית־שמש היא תקלה. מאז ימי "המשלט המשותף" של תש״ח, ואולי אף מימי דוד המלך, בית־שמש מועדת לפורענות אסטרטגית. קרובה מדי לירושלים ולתל־אביב כאחת. ולמרות זאת רחוקה מן הלב. היא צמחה למורשה כואבת ולמרות מה שהושקע בה, נשארה עיירת פיתוח עלובה, מרכז לסביבתה, שסבלה כמוה מתת־התפתחות.

מאת אביתר בן־צדף

הבעיה העיקרית של בית־שמש איננה חוסר הפיתוח, אלא חוסר ההתפתחות. יש בעיירה פוטנציאל אדיר — אנושי, אקולוגי וגיאוגרפי — שטרם נוצל. התסכול על כך יכול ליהפך בקלות לכוח אדיר. הבעיה איננה איזה כביש יחסמו תושביה כאשר יסגרו את מנועי בית־שמש — שום כביש חשוב אינו עובר ליד העיירה. אחרי מלחמת ששת הימים ברח להם הכביש לירושלים. מצומת שמשון לעמק איילון.

מחליפים מנהלים כמו גרביים

מפעל מנועי בית־שמש (מב״ש) הינו תקלה. פרט לתקופה קצרה, בסוף שנות ה־70' לא היתה למפעל — הבן המפגר של התעשייה הבטחונית — רגע של עדנה מאז נוסד, ביוזמה של ממשלת ישראל ושל התעשיין היהודי־צרפתי יוסף שירלובסקי. אחרי מלחמת ששת הימים. בעשר שנותיו הראשונות ניהל את מב״ש אהרן ("אולק") נחשון; כחמש שנים — אביה שליף; כשנה — מיכה כהן; כשנה — קלמן רוזן, וכשנה — עזרא יסורי. רשימה מרהימה זו מספרת את הכישלון הניהולי שמאחורי המפעל, המתבטא בכישלון שיווקי אדיר ובחובות עצומים שאף אחד, ובעיקר לא המשרד הממונה, משרד הבטחון, לא טרח לבולמם.

את מב״ש עמדו לסגור באמצע שנות ה־70' עקב כישלון עסקי, שלווה מדרך הטבע ביחסי עבודה רעועים וכחוכות. כבר אז לא הצליח המפעל להמריא מנקודת הפתיחה. החצר האחורית של מפעלי שירלובסקי, במקום לסגור אותו, העבירו את האחריות עליו ממשרד התעשייה והמסחר למשרד הבטחון, ואת המניות מממשלת ישראל לתעשייה האווירית. הרעיון לרכז את הייצור הממשלתי בתחום ההנעה הסילונית במפעל לא בוצע, עם פרישת אל שווימר מניהול התע״א נכנסו מב״ש ותע״א להילוך של הינגשות, ששיאה היה בהתחרות של שתי החברות הממשלתיות על הקבלנות הראשית של מנוע ה"לביא" (PW1120). אותה נחישות שגילה משום־מה משרד הבטחון בקיטוע התחרות הפרועה בין התע״א ל"תדיראן" בנושא המזל״ט. לא עמדה לו בעניין ההנעה הסילונית, החיונית פי כמה לבטחון המדינה מהמזל״ט.

הרבה אנרגיה (שכולה מומנה מתקציב הבטחון, כמובן) בוזבזה לריק על עניין קבלת/מניעת ההכרה הממשלתית במב״ש כ"בית היוצר למנועי סילון בישראל" (וכפועל יוצא ממנה — כקבלן הראשי של מנוע ה"לביא"). הוויכוח המר הזה לא היה בכדי, כידוע, מרוויח קבלן ראשי לא מעט מקבלנותו.

הרעיון להקים חברה ממשלתית למנועי סילון צץ פעמים רבות מאז יזם אותו אל שווימר, לפני יותר מעשר שנים. הקמתה יכולה לחסוך כספים רבים בתקציב הבטחון עקב ייעול והקטנת החיכוכים הטבעיים בין ארגונים שונים, שלכל אחד מהם אינטרסים שונים. אולם בכל פעם נפל הרעיון, אם משום שלא תאם את האינטרסים האישיים, או המפעליים, של ראשי התעשיות הממלכתיות המעורבות בעניין, או משום שלראשי מערכת הבטחון לא היה די עוצמה לכפות את הרעיון על מנהלי החברות הללו.

משרד הבטחון לא מסוגל וגם אינו רוצה

מב״ש הינו קצה הקרחון של כשלון התעשייה הבטחונית. בראש ובראשונה זהו כשלונו של משרד הבטחון בפיקוח על התעשייה הבטחונית, ודי לחשוב על התקציבים האדירים האלה כדי להתחלחל. משרד הבטחון אינו מסוגל, וגם אינו רוצה, לפקח על התעשיות הכפופות לו. גם הרשות המחוקקת — ועדת הכספים וועדת חוץ ובטחון — שותפת לכישלון הזה.

מתחת למעטה סמיך מאוד של יחסי ציבור (הממומנים מתקציב הבטחון) מסתתר הכישלון הגדול של התעשייה הבטחונית. משיקולים של יצוא בכל מחיר (גם כדי למנוע פיטורין) סיבכה תעשייה זו את ישראל בהרפתקות מוזרות של אספקת אמצעי לחימה למדינות מפוקפקות. מבחינה ניהולית, ברבות מהן יש בזבוז אדיר ואבטלה סמויה, גלויה לעין, הנובעת מכפילויות (גם באותה חברה) ומאי־רצון לפטר עובדים מיותרים. מבחינה טכנולוגית, הן שואבות משאבים לכיוון אחד בלבד ואינן מניחות לשאר התעשיות עתירות הידע להתפתח. מבחינת משאבי אנוש מדובר בגופים אדירים, המכתיבים פחות או יותר את תנאי התעסוקה במשק הציבורי.

מי שאינו עושה, אינו שוגה. או כמו שאומרים הרוסים — כשחוטבים עצים, ניתזים שבבים. אך השבבים הללו גדולים מאוד, וכרכים של דו״ח מבקר המדינה חושפים מעט ממעטה הסודיות סביב המתרחש בתעשייה הבטחונית.

והכישלון מרהים — משאבים אדירים, של כספים ושל זמן, בוזבזו לריק. בעיקר היתה החמצה אדירה בתחום צבירת הידע בהנעה סילונית ובכל הקשור אליה. ההזדמנות שהיתה למדינת ישראל בתחום המבנה התעופתי (תיכון ובנייה של גוף כלי הטיס) ובתחום המכשור התעופתי (אוויוניקה) עם הכניסה לפרוייקט ה"כפיר", לא לוותה בהתפתחות מתאימה בהנעה הסילונית. נוצר פער של כמה דורות, לדעתנו. על הפער הגדיל מדי יום. שילמה המדינה מחיר כבד, בין השאר באי־היכולת לייצא את ה"כפיר" ובהפיכת יצוא ה"לביא" לחלום באספמיא. מדובר בעצמאות אסטרטגית, משום שאי תלות הינו סיסמה יפה ותו לא. התלות ברכיבים קריטיים תמשיך להתקיים ... מאמץ של ריגול תעשייתי לא יוכל לה, חשיפת מאמצים לסגור את הפער באמצעים לא מקובלים משלמת ישראל מחיר פוליטי כבד (ראה פרשת פולארד, או הקרייטרונים).

ראוי לוועדת חקירה

הרעיון לשתף פעולה עם האמריקאים נבע בראש ובראשונה, מן הרצון להשתמש בהם כחונכים להכשרת דור של מהנדסים שיתמודדו עם אתגר ההנעה הסילונית. אבל ללמוד מניסיון שצברו אחרים, זה זול יותר מאשר להמציא שוב את הגלגל. בנוסף, זה היה הרעיון שמאחורי הקמת מב״ש עם חברת "טורבומקה" הצרפתית (וחנותו של יוסף שירלובסקי). אלא שבתחום המנועים הגדולים, אלה של מטוסי הקרב, לצרפתים אין מה למכור ומה שיש להם למכור, אינו שווה הרבה. לידע שהצרפתים רצו למכור בתחום המנועים הקטנים והמיועדים למטוסים זעירים ולשימושים אחרים, לא התייחסו ברצינות — למרות שדווקא התחום הזה יכול להיות מכרה זהב כאשר יותאם לשיווק בינלאומי, ולישראל עצמה יש צורך בהנעה כזאת. בתחום השני, של הנעת מטוסי קרב, מעט הידע שרצתה חברת "פראט אנד ויטני" האמריקנית להעביר לארץ, כתוך תקווה לדחוק את מתחרתה העיקרית, "ג׳נרל אלקטריק". מהשוק הישראלי — אגב, מדובר רק בידע על המנוע ל"לביא" (PW 1120) גרידא. המנוע הזה אמור היה להיות סדנה להכשרת צוותים הנדסיים שיוכלו להתמודד אחר־כך עם אתגרים בתחום זה. כדי לאשר את שיתוף הפעולה היה צורך בלחץ מריני, כלכלי ובטחוני על המימשל האמריקני. הסכמתו של המימשל לא היתה דבר של מה בכך, והיא נבעה מאינטרסים כלכליים טהורים — מן המנוע הזה, כמו מה"לביא" כולו, מתפרנסות משפחות אמריקניות; אולי כמחצית העובדים על הפרוייקט אינם ישראלים.

אולם באורח מוזר, מעט האנרגיה שנותרה במב״ש הוצאה לריק בשנה האחרונה במדיניות פזרנית של משאבי אנוש — מי שרצה, הלך הביתה עם הפיצויים. הטובים, שיכלו לעזור למפעל, כשם שהם עוזרים כיום למפעלים אחרים, הלכו ראשונים.

בזבוז הרצון הטוב של האמריקאים הוא מחדל אדיר. השווה ועדת חקירה ממלכתית. מן הראוי שהוועדה תקדיש מזמנה לבדיקת חלקו של הרשות המבצעת כולה, ובעיקר משרד הבטחון, ושל הרשות המחוקקת בנושא הזה. שתי הרשויות מתעלמות זה כעשר שנה ממה שקורה במב״ש, כאילו היה הנושא שולי וזניח בעיסוקיו.

(רשימה ראשונה)

גלגלי הבורסה

מחזור גדול במק״מ

שבוע המסחר נפתח אתמול בשיפור קל בשוק המניות. למניות ההסדר היה עודף ביקוש של 0.7 מיליון ש״ח ושעריהן עלו ב־0.22% בממוצע. ערך השוק של המניות החופשיות עלה ב־0.13%. בשוק איגרות החוב נרשמו עליות עד 3% בצמודות למדד ועד 2% בצמודות לדולר. המחזור במלווה קצר מועד היה גדול מהמחזור בשוק המניות ובשוק איגרות החוב גם יחד.

הציבור השקיע אתמול 15 מיליון ש״ח בקרנות הנאמנות, מזה 3 מיליוני ש״ח במתמחות במניות ו־12 מיליון ש״ח בסולידיות.

הדולר השחור נע בין 1.61 ל־1.63 ש״ח.

בנק ישראל יציע היום במיכרז לציבור שתי סדרות חדשות של איגרות חוב, בערך נקוב כולל של 30 מיליון ש״ח. מזה צמודות למדד מסוג "גליל" בסכום 15 מיליון ש״ח ע"נ, במחיר מינימום של 83% מערכן הנקוב, וצמודות לדולר מסוג "רמון" בערך נקוב של 15 מיליון ש״ח, במחיר מינימום של 94%.

בשוק המניות עלו אתמול 165 שערים, לעומת 129 שירדו ו־92 שנשארו בלי שינוי. מהם עלו 48 ב־5% ויותר ו־39 ירדו ב־5% ויותר. היו 11 "קונים בלבד" ו־3 "מוכרים בלבד". המחזור הסתכם ב־9.7 מיליון ש״ח, מזה כ־3.3 מיליון ש״ח במניות ההסדר.

נציג בנק עלייה לא השתתף במסחר, עקב שביתת עובדי הבנק (השייך לקבוצת בל״ל).

במניות ההסדר היתה מגמת שערים מעורבת. עלו (ב־%): אי די בי רג׳ — 0.8; אי די בי ב׳ — 1.2. לעומתן ירדו ב־%: דיסקונט ב׳ — 0.5; מזרחי מ׳ — 0.6; מימון סחר 1 — 0.1. תשואותיהן השנתיות המובילות נעו בין 11.27% (אי די בי רג׳) ל־11.71% (הפועלים ש׳, הפועלים מ׳ — 11.69%).

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר היו ירידות שערים. ירדו (ב־%): אוה״ה — 4.6; ספנות 0.5 — 12.7; כללי מ״ר 1 — 4.1. לעומתן עלתה ספנות 0.1 — 3.8.

במניות החופשיות בלטו העליות: חוף אלמוג — 15.0; סהף מ״ר 1 — 10.1; גולדפרוסט 5 — 10.1; לנדקו 0.5 — 14.7. לעומתן בלטו הירידות: קיסריה 0.5 — 10.1 (ואחרי שקיסריה 0.1 עלתה ב־2%); ב־10% ירדו: מתכת סדום, מולט 0.5, אנדרין מ״ר 1, עוז 0.5, פמה 0.5.

בשוק איגרות החוב עלו אתמול כל מניות השערים. הצמודות למדד עלו ב־0.46% בממוצע והנסחרות במט״ח והצמודות לדולר ב־0.75%. המחזור בשוק האג״ח הסתכם ב־6.3 מיליון ש״ח, מזה כ־1.2 מיליון ש״ח בצמודות למדד מסוג "גליל 3%" ו־1.1 מיליון ש״ח בצמודות ב־80% למדד בלבד.

במלווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.38% ל־1.69%, תוך מחזור של 18 מיליון ש״ח.

★ עדכון סכומי עמלות: הבורסה הודיעה אתמול כי טרם הוצא צו, בהתאם לחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, המאשר את העלאת שיעורי העמלות — ההלוה לפקודות מכירה וקנייה בבורסה.

★ "אפיק חברה להשקעות" הודיעה כי חגי בליך, יורי סלנט וירוחם גורניצקי חדלו מלכהן כדירקטורים בחברה. במקומם מונו דוד לבהרי, אוריאל לין וישראל ... המנהלים האחרים הם חיים דובנוב, ... פרידמן, יהודה זיסאפל, יוסף חכמי ו... איזקסון, נציג ציבור.

★ "חברה ישראלית לקירור והספקה" הודיעה כי בעל המלאי הודיע כי לא ימשיך להחזיק מלאי של מניות לצורך הסדרת מסחר במניות "קירור והספקה" בנות 0.1 שקל ישן במסגרת "המסחר הממוכן". לפיכך לא נערך ולא יתקיים היום מסחר במניות אלה. המסחר במניות החברה יחודש במסגרת שבועית לתקופת ניסיון, שבמהלכה ייבחן שוב הנושא לפי ההתפתחות.

★ "אלקטורה" (ישראל) דיווחה על רווח לאחר מס מותאם לשקלים של דצמבר בסך כ־3.8 מיליון ש״ח בשנת 1985, לעומת הפסד של 3.2 ב־1984.

★ "בנייך בנק למשכנתאות" דיווח כי הרווח בשנת 1985 הגיע לסך 280 אלף ש״ח לעומת 124 אלף ש״ח בשנה הקודמת.

★ "הדר חברה לביטוח" הודיעה על רווח מתואם לאחר מס של 1.4 מיליון שקל ב־1985, לעומת הפסד מותאם של כ־1.2 מיליון ש״ח אשתקד.

אלחנן הורוביץ

צמיחה

להתגבר על הפחד לקפוץ למים

שעתיים לפני תחילת שנת הכספים אישרה הכנסת את התקציב בסכום של 30 מיליארד ש״ח. התקציב הזה אינו בבחינת כיוון חדש, ולמעשה אינו מבשר דבר. במקום לתקן את מדרגות המס, בכחצי אחוז, בחר האוצר להכביד את מס ההכנסה על אוכלוסיות מוגדרות, כמו קשישים, רווקים, הורים לילדים בבתי ספר. גם אם מגדילים את המס תחת שמות שונים, עדיין מדובר בהגדלת המס.

עם אישור התקציב אישרה הממשלה סיוע לקופת־חולים הכללית, מענק לקופות החולים האחרות, קונסולידציה לסולל־בונה והלוואות וסיוע לענף הכותנה. ראשי אגף התקציבים הודיעו לבשר, כי ההחלטות אלו מהוות פריצת המסגרת התקציבית ומבשרות הורמה. אבל, כמובן, שטות. אין בקונסולידציה של חובות העבר כדי לגרום הוצאה של כסף חדש, או ביקושים חדשים. ההחלטות לגבי קופת־חולים הכללית מאפשרות להמיר אשראי יקר לזמן קצר באשראי זול יותר לטווח ארוך, באמצעות אמיסיות בשוק ההון. אם לממשלה יחסרו מקורות, מכאן הכנסות תקציביות משוק ההון, היא יכולה להלוות לזמן קצר את הכספים שישתחררו במערכת הבנקאות. לפיכך, קיימת רק האפשרות של הפרשי הריבית. אולם לאחר ששיעורי הריבית לזמן קצר יהיו מהשמיים, ההפרשים האלה לא יתבטאו בסכום גדול מדי לאורך שנים.

להשקעות נחוצים משאבים ריאליים

ביקורת מכיוון אחר טוענת, כי סכומים אלה ימנעו את צמיחת המשק, משום מה סבורים חוגים אלה. כי מה שנחוץ לצמיחה זה כסף. נגד שלמעשה מה שנחוץ לצמיחה היא העמדת מקורות ריאליים לייצור זה.

עם הגשת מאזן בל״ל אמר יו״ר הבנק, ארנסט יפת, כי בנק לאומי מוכן לגייס משאבים במטבע־חוץ, כגון אשראי ספקים והשקעות הון זר לחברות, לצורך הצמיחה. כאשר נשאלו ראשי הבנק באיזה סכום מדובר, והאם הם מסוגלים לגייס 4 מיליארד דולר, השיב אחד ממנהלי הבנק כי סכום כזה יגרום להצפה מוניטארית.

אולם אין מדובר ביבוא מטבע חוץ לישראל, אלא ביבוא ציוד — ואת אינו יכול לגרום לשום הצפה ולבטח לא להצפה מוניטארית. לשם השקעות ולצורך צמיחה, מדובר בעיקר בהשקעות בתעשייה, נחוצים ציוד ומבנים. בסקטור הפרטי, שבע שמיניות מכל השקעה הן בציוד ושמינית אחת של ההשקעה היא בקרקע ומבנים. לפיכך, לשם השקעת 4 מיליארד דולר נחוצים במשק 3.5 מיליארד דולר השקעות בציוד וכ־500 מיליון דולר השקעות במבנים ובקרקע.

ניתן להניח, שכ־80 אחוז מהציוד מיובאים ורק כ־20 אחוז הם תוצרת מקומית (כולל התקנה, צנרת וכו׳). קרקע ומבני תעשייה קיימים במשק הישראלי, אך במידה שיש מחסור במבנים קיים כושר בנייה בלתי מנוצל בכמויות אדירות (ראה סולל־בונה). כלומר, בתחום הבנייה קיימים משאבים ריאליים מובטלים ובלתי מנוצלים. לכן, שלא כמו במצב של תעסוקה מלאה, אין כאן לחץ על המשאבים.

מכאן, שניתן להפעיל תוכנית השקעות בסכום של כ־4 מיליארד דולר על בסיס משאבי מטבע־חוץ, שניתן לגייס כאשראי ספקי ציוד לטווח ארוך וכהשקעות מחו״ל בהון מניות. בסכום כולל של כ־2.5 מיליארד דולר, והיתרה תגוייס ממשאבים מקומיים מובטלים. רק סכום של כחצי מיליארד דולר (מתוך 4 מיליארד הדולר) יבוא לידי ביטוי בלחצי ביקוש מקומיים נוספים, וגם זה רק לתקופת הביניים בין ביצוע ההשקעה לבין תחילת הייצור. תקופה זו עשויה להימשך בין שנה לשנתיים. תוספת היצע המוצרים, כעבור תקופת המעבר, שתתבטא בתוספת תוצר של 4־2 מיליארד דולר, תאזן שוב את היחס שבין המקורות לבין השימושים.

כלומר, יש להפעיל את הצמיחה בעיקר על חשבון משאבים ריאליים מחו״ל. אם לא יימצאו משקיעים מחו״ל, ניתן לבצע את ההשקעות ע״י משקיעים מקומיים, באמצעות קבלת אשראי מחו״ל. במקרה זה, יגדל החוב הלאומי במטבע־חוץ (ולא החוב הממשלתי). החוב הזה, בתוספת הריבית, יוחזר ע״י תוספת התוצר. מכאן, שחלק מתוספת התוצר (ולא כולו) חייב להיות מופנה ליצוא — אותו חלק שיכסה את שירותי ההון. היבוא לשם יצוא יתכסה גם הוא ע״י תמורת היצוא. גם את מרכיב היבוא — לשם תוספת שימושים המקומיים יהיה צורך לכסות באמצעות היצוא, על מנת לאזן את משק מטבע החוץ. לפיכך, על בסיס הנחות מסויימות של יחס הון־תפוקה, כדאי להשקיע בכל פרוייקט ששיעור מסויים מתוצרתו יהיה מיועד ליצוא (שליש, מחצית או כל שיעור אחר המתחייב מהרכב המוצר וההון).

השתחררו מיליארד דולר

הפחד מצמיחה אינו נובע מחשש ללחצים אינפלציוניים. אלא מהשאיפה לא להגדיל את החובות במט״ח, מאחר ששיעור התשואה על ההון במשק הישראלי כולו גבוה יותר משיעור הריבית. אין לפחד זה על מה להתבסס. יש לנצל את בל״ל, את מערכת הבנקאות וגם את הקונסרנים המובילים לגיוס הון מחו״ל. מבחינה זו, נסיעתו של פרס לארה״ב ונסיונו לגייס כסף ממשקיעים פרטיים ומוסדות היא בהחלט במקומה.

עצירת ההשקעות במשק נבעה מצרכים מיידיים לאזן את מאזן התשלומים בעת משבר הנפט. הראשון לקיצוץ היו ההשקעות והשני המלאים. אמצעים אלה היו טובים לטווח קצר בלבד, אך נהפכו למדיניות לאומית לטווח ארוך. בינתיים מחירי הנפט ירדו וחזרו, מבחינה ריאלית, לקדמותם. המשק הישראלי יחסוך השנה יותר ממיליארד דולר כתוצאה מירידת מחירי הנפט, המזון וחומרי גלם אחרים. אולם החשבונאים של אגף התקציבים, העוסקים כל הזמן באיזון התמונה הסטאטית, ממשיכים במחשבה השגרתית ואינם מסוגלים לעבור למודל של התפתחות דינאמית. למרות שהאמצעים האלה של חסכון ביבוא ודחיית יבוא מוצו עד תום, בינתיים נוצר במשק עודף כושר ייצור, לא מבחינת השקעות הון אלא מבחינת היצע עבודה. לכן יש לשנות את המודל.

אלא שהאוצר ואגף התקציבים אינם מסוגלים לשנות את המודל. הנסיון של ממשלת תאצ׳ר לשפר את מצבה הכלכלי של בריטניה באותם האמצעים הנקוטים אצלנו פשט את הרגל. ואף האגף הליברלי של המפלגה השמרנית מתקומם נגדה. אצלנו, עדיין ממשיכים לנסות את אותו מודל שנכשל. לכן, אם מדברים על צמיחה, יש לעורר את כל גורמי המשק לנצל את משאבי מטבע־חוץ בשוק הבינלאומי, בעל היצע כספים וציוד אדירים, לשם הבטחת הצמיחה והתעסוקה המלאה בארץ. ניתן לעשות זאת, כי בישראל נמצא כושר שיווק בחו״ל לתוצרת מקומית ושווקים בינלאומיים פתוחים יחסית. כל התנאים מבטיחים סיכוי. יש רק להתגבר על הפחד לקפוץ למים.

צבי טיאור

פיחות הפראנק הצרפתי — אמצעי להורדת השכר הריאלי

אתמול הסכימו שרי האוצר של קהיליית החברות בשיטת המטבע האירופית לפיחות הפראנק הצרפתי ב־6% ביחס למארק הגרמני והפלורין ההולנדי, ובשיעורים נמוכים יותר ביחס למטבעות האחרים של המדינות החברות ב"יו.אם.אס." (יורופיאן מוניטארי סיסטם). נראה שאין זה המשבר המטבעי האחרון ב"יו.אם.אס.".

ביום ו׳ אחר־הצהריים שותק המסחר בשוקי המטבעות הבינלאומיים רבים, בעקבות הידיעה על דרישת צרפת להפחית את הפראנק שלה ביחס לכל המטבעות האחרים של "יו.אם.אס.". בדרישת צרפת דנו שרי האוצר של המדינות החברות ב"יו.אם.אס.". בהולנד כבר בשבת. ... להגיע לידי הסכם. אך אתמול לפני הצהריים הושג הסכם הפשרה.

צרפת דרשה להפחית את הפראנק שלה לא ב־6% אלא ב־8%. לדרישת צרפת התנגדו המדינות האחרות ב"יו.אם.אס." גרמניה המערבית טענה, שצרפת דורשת פיחות בשיעור גבוה מדי. מדינות אחרות טענו, כי הפראנק הצרפתי אינו סובל משום לחץ מיוחד ולפיכך אינו זקוק לכל פיחות שהוא, וכי דרישת צרפת לפחת את המטבע שלה באה לשרת את המדיניות הפנימית של ממשלתה החדשה.

הימין מחריש את האינפלציה

דובר צרפתי אישר שדרישת הפיחות באה לאחר שממשלתה החדשה של פאריס החליטה להנהיג מדיניות כלכלית חדשה. נציגי הימין טענו, שפיחות הפראנק דרוש על מנת שהיצוא הצרפתי יוכל להתחרות ביצוא מגרמניה המערבית.

לעומתם האשימו נציגי הסוציאליסטים באופוזיציה את הממשלה הימנית בשאיפה להוריד את שער הפראנק, כדי להוריד את שכר העבודה הריאלי, לאחר שבארבע שנות השלטון הסוציאליסטי ירדה האינפלציה בצרפת מ־15% ל־3% לשנה, כמו בגרמניה המערבית.

לאחרונה נערכה התאמת השערים של מטבעות "יו.אם.אס." ביולי 1985, כאשר איטליה החליטה לפחת את הלירטה שלה על דעת עצמה, אף־על־פי שעל המדינות החברות ב"יו.אם.אס." חלה חובת התייעצות משותפת מוקדמת. אז טען נציג איטליה, שעצם הידיעה על בקשה להתייעצות מוקדמת עלולה היתה לפגוע קשה במצבה הפיננסי של איטליה.

לא כל המדינות החברות בשוק המשותף חברות גם ב"יו.אם.אס." אתמול הובעה הדעה, שכעת תחדש בריטניה את הדיון בשאלת הצטרפותה לשיטת המטבע האירופית. גם יוון, ספרד ופורטוגל לא הצטרפו ל"יו.אם.אס." עם הצטרפותן לשוק האירופי המשותף.

על "יו.אם.אס." היה להביא לאיחוד הדרגתי של מטבעות המדינות החברות, שבלעדיו השלמת האיחוד הכלכלי איננה אפשרית. אבל "יו.אם.אס." כבר נאלץ בשבע שנות קיומו לערוך לא פחות מתשע התאמות שערים של מטבעות המדינות החברות.

אלחנן הורוביץ

טור החדשות

רוזוליו:

למזכיר חברת העובדים אחריות רבה ומעט סמכויות

מזכיר חברת העובדים דני רוזוליו יוזם הקמת מחלקה כלכלית שתפעל ליד מטה חברת העובדים, במטרה להתמודד ולבחון את ההחלטות הכלכליות של הקונסרנים השונים הכפופים לחברת העובדים.

בראיון לבטאון "יחד" של התק״ם אומר רוזוליו, כי למזכיר חברת העובדים יש אחריות רבה, בלי שניתנו לו די סמכויות או כלים למימושה. מסיבה זו, לדבריו, התקשו כל מזכירי חברת העובדים למלא את תפקידם. "מסקנתי העיקרית ממשבר סולל־בונה היא, שיש לעגן את תפקיד מזכיר חברת העובדים ואת סמכויות הנהלת חברת העובדים בכללים וכלים ברורים, כך שתהיה סימטריה מלאה בין סמכות לאחריות", אמר.

לדבריו, בחברות הנמצאות בשליטת חברת העובדים, כגון סולל־בונה, שיכון עובדים, בנק הפועלים או "כור־זיקהל", מתפקדים ראשי חברת העובדים כבעלי שליטה. אך במשק העצמי, כמו תנובה, המשביר המרכזי, תנועות ההתיישבות והמפעלים האזוריים, אין למזכיר חברת העובדים כל סמכות.

כאמור, מתכוון רוזוליו לחזק את הפיקוח הכלכלי על מפעלי חברת העובדים, באופן שניתן יהיה להציב רפראנט של חברת העובדים בכל חברה השייכת לקבוצה זו. המחלקה הכלכלית תעבור גם מול האיגוד המקצועי, כדי לעצב את שיקולי מדיניות השכר הכוללים. כיום חברת העובדים איננה צד במו״מ עם המעסיקים.

רוזוליו סבור, שיש גם לחזק את מועצות המנהלים, כך שיישבו בהן אנשי כלכלה שיוכלו להנחות את עבודת הקונסרנים. אסור לראות את המינויים למועצות מנהלים רק כסידור של מינויים מפלגתיים. הדבר הונהג כבר הלכה למעשה בבנק הפועלים, ב"הסנה", ובשיכון עובדים.

בנושא אחר אמר, כי הקמת בנק עצמאי לתנועה הקיבוצית תהיה טעות. "בנק עצמאי דורש הון עצמי ניכר. עדיף שאת ההון העצמי נרכז בקרן התק״ם, ונשתמש בו כמכשיר לעבודה משותפת עם בנק הפועלים", אמר רוזוליו. כן שולל הקמת בנק משותף של התנועה הקיבוצית ובנק הפועלים. לדעתו, עדיף להקים חברת השקעות של התנועה הקיבוצית, משום שלא האזורים ולא המשק היחיד יכולים ליצור את הנפחים הכספיים הדרושים לפיתוח משק מודרני ברמה טכנולוגית הולמת.

אפרים ריינר נבחר לנשיא אמפ״ל

מועצת המנהלים של אמפ״ל בחרה בשבוע שעבר באפרים ריינר לכהונת נשיא החברה. ריינר מחליף את מייכל ג׳פה, שהתפטרותו נכנסה לתוקף. ריינר מכהן כיו״ר אמפ״ל מאז 1981 והוא ממשיך בכהונה זו. בהנמקתו להחלטת מועצת המנהלים התחייב ריינר "להמשיך במאמץ להגשים את מטרות אמפ״ל לטובת המשקיעים בה ולתועלתו של המשק בישראל".

מועצת המנהלים הכריזה על חלוקת דיווידנד חצי־שנתי לבעלי המניות בסכום של כ־1.1 מיליון דולר. בחלוקה כדלקמן: 12.5 סנט למניות בכורה 6.5%, 10 סנט למניות בכורה 4%, 3 סנט למניות סוג "א". מפרסום התוצאות העסקיות של אמפ״ל לשנת 1985 עולה, כי נעצרה מגמת הירידה בהכנסות וברווחים שאפיינה את שנת 1984 ומחצית 1985.

הרווח השנתי לפני מס ירד ירידה מתונה, מכ־12 מיליון דולר ב־1984 לכ־10.5 מיליון דולר ב־1985. הירידה המשמעותית יותר ברווח הנקי אחרי מס מוסברת בעלייה תלולה בהפרשות לתשלום מס בישראל בגין הכנסותיה של אמפ״ל בשנת 1985. שיעור ההפרשות לתשלום מס, שעמד ב־1984 על 27% מן הרווח לפני מס, עלה והגיע ב־1985 ל־48%. הרווח לפני מס הנובע מעסקיה השוטפים של אמפ״ל עלה לכ־9 מיליון דולר ב־1985, לעומת כ־8 מיליון דולר ב־1984.

1.35 מיליארד ד׳ רווח במניות תוך 3 חודשים

שווי השוק של כל המניות הנסחרות בבורסה עמד בסוף חודש מארס 1986 על 9.372 מיליון דולר, לעומת 8.020 מיליון דולר בסוף 1985. גידול של 16.9 אחוז.

סיכומים שנעשו על־ידי חברת הייעוץ "הממסף" מגלים, כי העלייה הגדולה ביותר היתה בסקטור חברות מוצרי בנייה, שעלה מ־30 ל־55 מיליון דולר, עלייה של 83.3%. עליות חזקות נרשמו גם בסקטור מניות המחשבים, שעלו ב־71.9%. טקסטיל 53.3%. נרליין ב־58.2 אחוז (מניות אלה נתנו גם את התשואה הגבוהה ביותר מראשית השנה). מניות חברות עץ ונייר עלו ב־46.2%. מניות הביטוח ב־43.9 אחוז ותיירות ב־42.8%.

שווי השוק של מניות ענף האלקטרוניקה עלה רק ב־3.5% והוא עומד על 293.47 מיליון דולר. מניות הבנקים שבהסדר עלו ב־7.4 אחוזים והן עומדות על 5.746 מיליארד דולר.

א.ש.

"ברינקס" תאבטח קשישים

חברת "ברינקס", שהתפרסמה בעיקר בעיסוקה בהובלת כספים, מרחיבה את תחומי פעילותה ותתחיל בקרוב בהפעלת שירותי מוקד שיאפשרו לה גם לחבר דירות פרטיות למוקד האבטחה שלה.

"ברינקס" היא החברה היחידה כיום המפעילה מוקד אבטחה המאושר על־ידי משטרת ישראל בהתאם לדרישות הרשויות. חברות אבטחה אחרות ביקשו לשנות את התקן המחמיר במוקדי אבטחה אולם "ברינקס" השקיעה כספים והצליחה לעמוד בכל דרישות התקן.

לדברי מנכ״ל החברה, דוד שומרון, באמצעות המוקד ניתן לקבל שירותי אבטחה מגוונים, כולל האזנה למתרחש במפעל ובית העסק המאובטח. ניתן להתקשר אל בית העסק כדי לוודא שכל מערכות האבטחה פועלות בו כהלכה וכן להתחבר למערכת טלוויזיה במעגל סגור המפקחת על בית העסק. שכלול נוסף היא האפשרות לצלם את הנעשה בבית העסק ובמפעל המאובטח בעת שמתרחשת בו פריצה. דבר המקל לאחר מכן בזיהוי הגנבים.

במקביל בודקת עתה החברה אפשרות להפעיל לחצני מצוקה לקשישים, שבאמצעותם יוכלו הקשישים להודיע למוקד על תקיפה או פריצה המתרחשת אצלם וניידות "ברינקס" יגיעו למקום. ככל הנראה יופעלו לחצני מצוקה אלה באמצעות מדליון על צווארו של הקשיש — לחיצה על המדליון תפעיל את מערכת האזעקה, בתנאי שהקשיש ימצא בטווח סביר מהמערכת המותקנת בדירתו.

א.ש.

הופחתו דמי ההובלה הימית

דמי ההובלה הימית הופחתו בשיעור של 2־5 אחוזים בעקבות ירידת מחירי הדלק בעולם.

בקווי צפון־מערב אירופה הופחת היטל הדלק בשיעור של 4 אחוזים. לגבי יבוא ויצוא כאחד. בקווי בריטניה היתה ההפחתה בשיעור של 4 אחוזים. בקווי הים התיכון 3 אחוזים, בנמל אילת ב־4.75 אחוזים. בקווי ברזיל וסקנדינביה 2 אחוזים.

א.ש.

מאת יעקב רבי (448)

נון־קונפורמיסט

בִקשני אחד מעמיתי שאציע לו מקבילה עברית לנון־קונפורמיסט. בטרם נראה אם ניתן ואם נחוץ למצוא שווה־ערך למושג זה, נברר תחילה את עניינו ואת קרקע־צמיחתו.

נון־קונפורמיסט נשמע כמונח בינלאומי, לפי שהגוֹרון של שני מרכיביו לאטיני והמרכיבים עצמם מצויים בכל הלשונות הרומאניות וגם בכמה לשונות מודרניות אחרות שקִבלו בהשאלה ערכים לשוניים מן הלאטינית או מן הלשונות הרומאניות. אך רומה שמוצאה ההיסטורי־תרבותי של המלה נון־קונפורמיסט הוא מן הלשון האנגלית, שהיא תחום היקלטותה העיקרי. באנגליה ובארצות אנגלו־סאקסיות אחרות, נון־קונ־פורמיסט הוא קודם־כל איש נוצרי פרו־טסטאנטי שאינו שייך לזרם הדתי המרכזי ולמִמסד הכנסייתי העיקרי של הפרוטס־טאנטיות (הכנסייה האנגליקנית באנגליה, הכנסייה הסקוטית בסקוטלנד), אלא נמנה עם מאמיניה של כת דתית פורשת — מֶתודיסטית, באפטיסטים, אנשי „חברת הידידים" (הקוויי־קרים) וכו'.

אך לימים חלה הרחבה סמאנטית, ונון־קונפורמיסט/נון־קונפורמיזם ייאמר לא רק על פורש/ פרישה או על סוטה/סטייה מקו כללי, תִקני, של אמונה דתית מסוימת ושל הממסד הכנסייתי המייצג אותה, אלא גם על אדם שהשקפת־עולמו, דעותיו והערכותיו בענייני־חולין מסוימים, בהגות, בספרות, באמנות וכו' חורגות מן המקובל, ועל עצם הסטייה או החריגה הזאת.

כיצד אפוא נכלכל בעברית את הנון־קונפורמיזם ואת הדוגלים בו? המילונים מציעים אי־סתגלנות, לא־סתגלן (והמילון האנגלי־עברי „מגידו" מוסיף: לא־תואמן, מלשון התאמה), והנה לא־סתגלן הוא באמת שווה־ערך לנון־קונפורמיסט מצד הסמאנ־טיקה, כי to conform = להסתגל, אך האוזן קצת נצרמת לשמע אי־סתגלנות ולא־סתגלן; אין מלים אלו נקלטות באוזן כטבעי ומשכנע בתודעת הדובר והכותב, השומע והקורא. אם נבקש ביטוי עברי שורשי, מלשון־חז"ל העברית או הארמית, אולי יעלה על הדעת להציע: תנא ופליג, היינו מלומר, אחד מחכמי בית־המדרש, גדול בתורה ללא ספק, שעם זאת הוא חלוק על חבריו בכמה עניינים מהותיים. בסגנון גבוה של ימינו כבר יצא תנא ופליג מחזקת ביטוי השייך לתחום פסקי ההלכות ותלמוד התורה וכמוכן מושאל הוא משמש לציון אדם שמכבדים ומוקירים אותו על שום חכמתו גם כשרוב הציבור אינו מקבל את דעתו החריגה. אפשר שנאמר על סופר ומשורר, או אמן, או על הוגה־דעות, או על מדען: פלוני הוא תנא ופליג. כך שיעורו של הביטוי בתלמוד (עירובין נ ע"ב): „תנא הוא ופליג".

אולם לדעתי, טהרת העברית לא תיפגם אם נקיים את המושגים בלעזם: נון־קונפורמיזם, נון־קונפורמיסט. בימינו, אלו הן מלים בינ־לאומיות לכל הדעות ומקומן יכירן בכל לשון — במשלב מתאים, בשיח משכילים. על־פי־רוב, הקונוטאציה היא חיובית: נון־קונ־פורמיזם מעיד על מקוריות ועל אומץ־לב. אין הנון־קונפורמיסט חושש לגלות את אמונותיו ודעותיו.

הקונסנזוס המשובש

נון־קונפורמיזם וקונסנזוס שייכים לשדה סמאנטי אחד, אף־כי משמעיהם מנוגדים. בעוד שהנון־קונפורמיזם עניינה פלוגתא, מחלוקת, דעה חריגה, אי־יכולת או סירוב להסתגל, הרי קונסנזוס עניינו תמימות־דעים, הסכמת הכלל. ואכן אפשר לתמוה מדוע דוברים כה מעטים נזקקים לצירופים עבריים שורשיים אלה, — מדוע מעדיפים את הלעז קונסנזוס, השאול מלאטינית.

פעמים רבות, רבות מאוד, נדרשתי לקונסנזוס — כמורה, בהערות שבעל־פה למיודעיי, ובמכתבים ופתקים לעמיתים שתפסתים בקלקלתם — והקלקלה בעינה עומדת. מסופקני אם תהיה עוד תקנה לקונסנזוס. אין לי שום התנגדות לשימוש, אפילו מרובה, בלעזים בכלל (בהקשר מתאים) וכמלים וביטויים בינלאומיים בפרט. אבל גם לעז, ראוי שישתמשו בו כהלכה, בלי שגיאות־כתיב.

והנה רבים וכן שלמים, גם בעיתונות ובכלי־התקשורת האחרים, אומרים וכותבים „קונצנזוס" ולא קונסנזוס (או קונסֶנסוס). כך, כגון יוסי אמיתי, במאמרו „אנטומיה של מצוקה היסטורית" (על המשמר, 3. 121) פעמיים מדובר בפתיח על „הקונצנזוס הלאומי". מדוע „קונצנזוס" הוא שגיאה? משום שהכתיב הלועזי הוא consensus, לא "concensus". אילו הכתיב היה "concensus", אפשר היה להשלים עם תעתיק עברי „קונצנזוס", משום שהעיצור c, לפני התנועות e ו־i, מועתק לעתים ל„צ", כגון קונצרט, קונצרטינה. אבל העיצור s מועתק רק ב„ס" או ב„ז". לכן consensus = קונסנזוס. כלום ידבר יוסי אמיתי על „צנזיצית", על „מאורע צנזציוני"?..

בעריכת עלינא תורי

מבט ראשון

מתומצת וישיר

מאת דורית קדר

במוזיאון ישראל מוצגת תערוכת חובה למעצבים — הכרזות מראשית המאה. כרזה, כשמה, חייבת להכריז על סחורה או רעיון כלשהו. אומן האמירה, על כן, חייב להיות מתומצת, ישיר ומיידע.

שלושה ממדים נרתמים לעשיית הכרזה האופטימלית: הצורניות הצרופה, המלה הכתובה והכרת הפסיכולוגיה של הצופה.

הצורניות: זו מושפעת רבות מהלך הרוח האמנותי והתרבותי השליט בתקופה מסויימת. כך ניתן להיווכח בכרזה קוביסטית, סוראליסטית, דדאיסטית, דה סטיל, ארט נובו, הבאוהאוז או המופשט. לפעמים האמנים עצמם (דוגמה של כרזה על־ידי אוסקר קוקושקה) נרתמים לעשייה.

ואולם הזרמים השונים פושטים בתחום זה את בגדיהם המתוחכמים ונותר השלד העיקרי והמתומצת, הכולל את האיפיונים הכלליים ותמצית הווייתה של התקופה.

המלה הכתובה באה להשלים את האפקט הוויזואלי וליצור סמל כולל ואינטגרטיבי. כמו המוטיב הציורי — מתפקידה למשוך את הקהל בזמן קצר ובאינטנסיביות. הטיפוגרפיה, על כן, מגוונת, האותיות סוחפות בצורתן ומקומן כי עליהן למשוך את תשומת־ליבו של העובר ושב — אם ירצה ואם לאו.

הגישה הפסיכולוגית, המשמשת בעצם נקודת זינוק והמקשרת בין הצורה והתוכן, חייבת לערוך את הדגשים והסימביוזה הנכונים מבחינה תוכנית. הרעיון שחייב לבלוט מובע אז על־ידי כתמיות חזקה יותר, אותיות גדולות מאחרות, סכימה הומוריסטית, עיצוב דראמאטי עד פאתטי או דקוראטיבי טהור.

התערוכה בירושלים מעניקה פירוט לכל אחת מהכרזות. מה שבכל זאת חסר בסוג תערוכות כמו זה הנו — ההסבר המקצועי הטהור: יעד הכרזה והכרזות על התממשותה דווקא בצורה מסויימת.

והקבצה על־פי שיטות שונות. הנעילה בראשית מאי.

„מראות קדומות" — מראה סינית עתיקה (השאלת בית וילפריד, קיבוץ הזורע)

מאגיה ומסתורין

תערוכה קטנה נוספת הראויה לביקור היא — אוסף המראות, בחלקן הגדול ממקור איסלאמי, והמשוות 14־12 אבל ישנן מראות סיניות, ביזאנטיות, רומיות ומראות מתקופות קדומות מאוד.

המאגיה והמסתורין שנקשרו למראות, אשר שימשו אף כקמיעות, בוודאי נבעו מהשתקפות המסתכל. השתקפות זו אין להבינה כפשוטה. תורות אזוטריות מצביעות על אי הכרת האדם את טבעו האמיתי. יעד האדם, על־פיהן, הוא הכרת עצמו ובאמצעות הכרה זו — הבנת עצם קיומו, קיום הסובב אותו ומהות האלוהים.

התורות האזוטריות מרגישות, אם כן, את המודעות העצמית הנרכשת אך ורק על־ידי התבוננות מהצד על עצמך. המראה אולי מהווה מעין סימפטום חיצוני סמלי לאותה כבואה הנשקפת אל המתבונן בה.

אם יצליח האדם לראות אל תוכו, יקלוט עולם ומלואו. והראיה — עטורים קוסמיים ואסטרולוגיים, כוחות הטבע והמאורות, עונות השנה ומחזור החיים, המאזן ההרמוני בין כוחות הרע וכוחות הטוב, גלגל המזלות, סמלי פוריות ושפע, התחדשות ואחרות כל המינים: החיות והצמחים.

ראי הפנים הוא דרך לראי הנפש ולראי סוד הקיום כולו. כדאי ללכת, להציץ ולהשתקף...

תחרות רובינשטיין

השלב הראשון בעיצומו

מאת אביבה שלח

בשעת כתיבת שורות אלה נמצא השלב הראשון של תחרות רו־בינשטיין בעיצומו. במשך שבעה ימים מרוכזים, מתמודדים שלושים וארבעה מתחרים מחמש־עשרה מדינות עם תוכנית יחיד של כשעה, בה הם נדרשים לנגן שבע יצירות. ביצירות אלה יבטאו את אישיותם, רגישותם והבנתם, לצד כישוריהם הטכניים. בתוכנית ארבע יצירות חובה, משל באך, מוצרט, שומן ורוול, שתי יצירות וירטואוזיות מאת שופן וליסט ויצירה נוספת לפי בחירתו האישית של המתחרה.

רמז ראשון ניתן כבר ביצירות שבחר כל מתמודד לצד יצירות החובה ובסדר בו העדיף לבנות את תוכניתו. כבר כאן נסתמנו הבדלים בגישה ובסדר העדיפויות ונתגלו מחשבה עצמאית לצד רצון לגיוון ועניין, חנוטים לצד הווירטואוזי הטיפוסי שופן או ליסט לאלה שכבר נכללו ביצירות החובה. אחרים בחרו להציג היבט מעמיק יותר עם בטהובן או ברהמס, הרומנטיים פנו לשוברט או שומן, והיו גם שחזרו לרוול או חידשו עם דביסי.

גם הפעם ניתן היה, כמו בעבר, לאתר בין המתחרים כאלה שהדעה הכללית לגביהם היתה פחות או יותר אחידה: מהללת או מגנה, ולגבי אחרים נחלקו הדעות — לצד המשבחים נמצאו גם פוסלים ושוללים. במחלוקות אלה תפס גם הפעם הקהל מקום מרכזי. זהו קהל אוהד ומבין של פסנתרנים, מורים לפסנתר, מוסיקאים ותלמידי מוסיקה, מבקרים ועיתונאים וגם סתם חובבים שישבו דרוכים וקשובים לכל צליל והביעו דעותיהם בפסקנות ובהתרגשות.

כאמור, טרם הסתיים השלב הראשון ועדיין לא שמענו כשליש מן המתחרים. לצערי, נבצר ממני להאזין לכל אלה שהופיעו עד כה ובוודאי איני מתיימרת להתנבא באשר לתוצאות. עם זאת, וזה הוא טעמי האישי בלבד, אהבתי מאוד את הרמה המצויינת שהציג האוסטרי הצעיר (20) קונרד פלצנברג, בכל היצירות שבחר להשמיע.

כך גם ריאן הידי ממערב גרמניה (27). קונרד אלזר, בן־ארצה, השפיע עלינו צבעוניות מרתקת בדיקות ארוכות של רוול (חמש יצירות קצרות) ונפלא גם „הנודד" של שוברט בידי מיכאל שנידט. גם אם רמת שני האחרונים נפלה הרבה ביצירות האחרות שניגנו. מבין הישראלים אציין את אסף זהר וארנון ויזל כנגינה יפה ומעמיקה.

עם תום השלב הראשון ייבחרו שנים־עשר מתמודדים ויעפילו לשלב השני, שהוא השלב העיקרי. כאן יידרש להפגין אישיות מוסיקלית בסונטה של היידן, מוצרט או בטהובן, יצירה רומנטית ויצירה מן הרפרטואר של המאה העשרים, לפי בחירתם.

המטמורפוזות לפסנתר מאת עדן פרטוש, שנשלחו לכל מתחרה לפני שלושה חודשים, מייצגים את הצד הישראלי בתוכנית, וסונטה לכינור או צ'לו מאת בטהובן לפי בחירת חמשת המתחרים תשקף את יכולתם בנגינה במסגרת קאמרית. זהו האתגר האמיתי לכל מתחרה והוא המופע ממנו את כל מאודו כדי שיגבר.

פסטיבל ישראל 86

משהו מן הצפון הרחוק

שמש אדומה לא גדולה על גבי מסך־רקע כחול. זו התמונה הבסיסית במחול החדש, שהכוריאוגראף השוודי מאץ אק (mats ek) בנה של האמנותית והכוריאוגראפית בירגיט קולברג, מכוון עם להקת המחול הקיבוצית באולפנה שבקיבוץ געתון.

„למטה בצפון" יהיה שמה של העבודה, המבוססת על מוסיקה בנוסח עממי שוודי, בביצוע קבוצת נגנים, בהם פגש מאץ והוקסם ממנגינותיהם.

„זהו מחול על חיי התושבים בצפון הרחוק של שוודיה, אבל אינו בנוי דווקא על צעדי מחול עממי שוודי. ידוע שמחולות העם הסקאנדינאוויים הם חד־גוניים למדי..." — הוא מספר על יצירתו. במחול משתתפים 9 מבצעים, אווירתו לעיתים פאסטוראלית. לפעמים יש בו בדיחות הדעת, כגון בסצינת חיזור משעשעת, המסתיימת מאחורי מסך־הרקע, שעה שתנועות המסך ורעידותיו מרמזות על האהבה הסוערת, המתנהלת מאחוריו.

מסך־הרקע מהווה מרכיב צורני חשוב ואמצעי בימתי מרכזי. הרקדנים נכנסים ויוצאים מהבימה. כשעליהם להפשיל את שולי המסך כאילו הם מקפלים את השמיים שהוא מייצג; אם תרצה, כאים ממרחקים ושם נעלמים לתוכם.

מאץ אק החל את דרכו כשחקן, בעקבות אביו, אחד השחקנים המפורסמים ביותר בתיאטרון השוודי. רק בגיל 27 (!) החליט ללכת בעקבות אימו, הרקדנית והכוריאוגראפית מנהלת ה„קולברג באלט", ולעבור למחול. מאז רקד בלהקות רבות, ברוטרדאם וב„נדרלאנדס דאנס תיאטר" של ייזי קיליאן ובעבודה זו שלו ניכרת השפעה של הדינאמיות הקיליאנית והאווירה מזכירה במקצת את „dream dances" שלו.

המחול הצפוני יבוצע בבכורה במסגרת פסטיבאל ישראל, עם שתי עבודות חדשות של רמי באר.

ג.מ.

קולנוע

ה„אקסודוס" של יוון

„אלני" בקולנוע „צפון" בתל־אביב

„אלני" — אודיסיאת נקמה ונוסטאלגיה. בתמונה: ג'ון מלקוביץ

מאת יעל ישראל

„אלני" מאו סיפור על אם. אם גדולה, שמסמלת את כל השורשי, הבסיסי, החזק החם והאוהב — היא אמא אדמה. את הסיפור כתב בנה של אלני, ניקולס גייג', כיום כתב ה„ניו־יורק טיימס", שאלמלא גבורתה של אימו בספק אם היה חי היום כדי לספר על חייה ומותה הטראגי, ודרכה על דרך הייסורים של יוון בימי מלחמות האזרחים.

ג'ייג', הנציח את הסיפור בספר ופיטר ייטס (בעבר עשה את „בוליט" ו„מלביש") בשיתוף עם התסריטאי סטיב טסיץ' (שכתב את התסריט לסרטו של ייטס „תרגילים בהתבגרות") עשו דראמה מהסוג המקובל כיום באמריקה: הפקה גדולה ויקרה, כוכבים, סיפור עצוב ומעט מאוד נאמנות היסטורית. משהו בדומה ל„דמעות של שתיקה". את האודיסיאה הטראגית של יוון, על כל הכיבושים והמלחמות שעברה במשך מאה עקובה מדם זו, היטיב לספר הבמאי היווני תיאו אנגלופולוס בסרטו „מסע השחקנים". גם הסרט „רמבטיקו" ניסה לדייק בשחזור מפלתה של יוון, שאורחיה נכחדו תחת גחמות משטר שרדה זה או אחר. „אלני", שנעשה בידי זרים ונראה קצת כמו ה„אקסודוס" של יוון, התרחק מהמחאה החברתית במיוון דראמה של משפחה אחת ביוון של שנות ה־50.

הסיפור מסופר מנקודת ראותו של ניק ג'ייג', אותו מגלם השחקן ג'ון מלקוביץ („דמעות של שתיקה"), אשר חוזר ליוון מקץ שלושים שנות היעדרות מרצון, כדי לחפש את האשמים במות אימו האהובה. בסדרת פלאש־בקים מוכרנו אנו מתוודעים לחייה של משפחת ג'אצויגיס בכפר הקטן (ונמוך לאלני והשחקנית קיט נאליגאן) — אם ומשפחה החזקה, החמה והאוהבת, שבעלה נסע לאמריקה ועליה מוטל עול גידול ארבעה הילדים. מן המפורסמות הוא, שחיי נשים באזורים פאטריארכליים ופרימיטיביים הם קשים וכפויי טובה, מגדלים את הנערות להיות צייתנות, ממושמעות ועושות טובה. בזמן מלחמה האיזון משתנה. אבות המשפחה גוייסו והזכרים היחידים שנותרו בכפר הם זקנים, שוטים וחיילי הכיבוש. הנשים שחונכו להתהלך כצללית, על־מנת שלא ירגישו בהן, נאלצות להפגין תושייה ואומץ. רובן ממשיכות ללכת בתלמם: הורגים בהן, מפילים על ראשן מיני גזירות, לוקחים את ילדיהן והן אינן מרימות ראש, כי הורגלו בקבלת הדין הגברי. לא כן אלני. בשלב בו אינה מסוגלת עוד לשאת את ההשפלה היא מורדת בסמכות הפטריארכלית. אך אלני אינה עושה זאת מטעמי גאווה, אגו או מניעים (שכמובן איננה יודעת כלל מהו) — היא מרכינה ראש ומבצעת מה שאומרים לה עד הרגע בו מאיימים לקחת ממנה את ילדיה. אז היא מגנה עליהם כנמרה, ללא מחיר, ונלחמת בקשוחים ובאכזריים שבחיילים. על פי גייג' בנה, זהו תום הגבורה האמיתית, שתגן על גוריה בכל מחיר. חיק חם ומעניק בטחון אותו הוא מחפש עד היום. ובהכללה — היא חיק האם ויוון.

ג'ייג' נסע לאודיסיאת נקמה ונוסטאלגיה משלו, כדי למצוא את האשם ברצח אימו. עליו לא עולה כפרה כמתנגדת למשטר. כשהוא מוצא את האיש, כבר זקן וסב, אין לו עוד נקמה. הוא מבין שאימו נתנה את נפשה למען ילדיה והגילוי מחזק בו את תחושתו ומבינתו במשמעותה ההרוגה. ההכרה והאמיתית, הזרות — אך לא עוד לנשה בלבד, כמו שנהוג בחברות פאטריארכליות...

מאת יוסף שמי

הסימן: לשון חלקה

דיסאוטונומיה משפחתית או מחלת ריילי, לפי המונח המקובל באנציקלופדיה הרפואית, היא מחלה תורשתית כמעט יהודית לאשכנזים, אומר ד"ר נתן גדות, אשר זה שנים מתמחה בנושא ופירסם מאמרים רבים אודות המחלה. במחלקת הילדים בבית־החולים בילינסון, אותה הוא מנהל, נכתבו כמה עבודות דוקטורט עליה. המחלה תוארה לראשונה בסוף שנות הארבעים על־ידי הרופא האמריקני ד"ר קונרד ריילי. נרשמו רק מקרים בודדים של חולים לא יהודים, ומניחים כי גם אצלם אם יחפשו היטב, תימצא איזו טיפת דם יהודית.

ד"ר ריילי נתקל בעבודתו בחמישה ילדים חולים תושבי ניו־יורק, כולם יהודים ממוצא אשכנזי, והמידע שמסרו ההורים היה זהה. ריילי יחד עם עוד רופא, בשם דיי, רשמו את הסימנים: החולים הם בעלי תווי פנים בהיר, עצובים משהו, עם גוון חיוור אפור. הם בוכים ללא דמעות, עור פניהם התכסה כתמים אדומים בזמן התרגשות, היו מזיעים וריור מוגזם, הילדים לא הרגישו בחום ובקור וכן נצפו עליות וירידות פתאומיות בלחץ הדם, עליות חום ללא סיבה, הקאות ודלקות ריאות. הילדים היו קטנים מכפי גילם, אך נחזו כלל לא מפגרים. במרוצת השנים תוארה המחלה בפרוטרוט, על סמך תצפיות מהילים וכן עבודות מחקר שם ובישראל.

החוקרים, שבנוסף לסימנים שתוארו לעיל מתאפיינים הילדים הללו ברגישות אמוציונאלית, בהפרעות בחוש הטעם, והעדר פטמיות בלשון, דבר הגורם לפני הלשון להיות חלקה. כן נקבעה הפרעה קשה בתיפקוד העצבים ההיקפיים. הדבר מוצא את ביטויו בחולשת הגפיים, ניוון השרירים וחוסר רפלקסים גידיים. המערכת האוטונומית ותפקידה ההיקפית פגומה, ומכאן השם דיסאוטונומיה. מכאן גם הליקויים בתיפקוד כלי הדם, המעי והשרירים החלקים, שכן תיפקודם הוא לקוי.

הבעיה החברתית

המחלה אינה שכיחה. תדירותה כמחצית מתדירות מחלת טאי־זקס. בארה"ב ישנם כ־400 חולים, בישראל 50־80 חולים.

קל לתאר כמה בלתי־שיגרתית המחלה, אומר ד"ר נתן גדות, ולכן אפילו בארץ, בה המחלה מוכרת לרופאי הילדים, עובר לעיתים זמן רב עד שמאבחנים אותה. אבחון בזמן, חשוב אצל ילדים הלוקים בהקאות, היה מאפשר טיפול מתאים. אך מה שקורה הוא שנעשות בדיקות מעבדה מקיפות ויסודיות, וכל זאת מביאים לאבחנה מוטעית וטיפול לא נכון. אבחנה נכונה מונעת מהתינוק בדיקות וטיפולים מיותרים ואף מסוכנים.

האבחון המוקדם חשוב גם כדי למנוע מהורים נשאים מהבאת ילדים נוספים לעולם. הידוע כי זוג שהוליד כבר נגוע במחלת ריילי הוא נשא. אי אפשר לעשות אבחנה טרום־לידתית, מוסיף ד"ר גדות. אחרי האבחנה ניתן בשל תסמיני בתינוק, כשמופיעים משברים של הקאות וחום. הטיפול משפר את מצבו של התינוק. לעיתים אף אפשר לבצע ניתוח מיוחד באיזור הקיבה. אך יש לומר כי הילדים הנולדים עם תסמונת דיסאוטונומיה משפחתית נדונים לחיי נכות (קלה או ניכרת), עם ריחוק חברתי שמקורו האמוציונליות המוגזמת וכן בגלל הצורה החיצונית המיוחדת והבלתי־נעימה.

בעבודות מחקר שונות בארץ ובחו"ל הורגש, שהבעיה החברתית היא המכשול הגדול ביותר בחיי אותם ילדים חולים, שאינם מפגרים. אולם לעיתים הם נחשבים כאלה, בגלל צורתם החיצונית והתנהגותם.

צלילה עד מוות

אפשר לאבחן תסמונת דיסאוטונומיה אצל תינוקות ואפילו ביילודים על פי שורה של ליקויים, והם: קשיי נשימה, קשיי בליעה, מתח שרירים ירוד וחוסר רפלקסים. הלשון יכולה לשמש כעזר אבחנתי הטוב ביותר. אין שום מצב ברפואה, אומר ד"ר גדות, שבו חסרות פקיעות הטעם בלשון מלבד מחלת ריילי. לכן הסתכלות בלשון היא כל כך חשובה. ישנם מקרים בהם הלשון נראה תקינה, ולכאורה מכוסה בפקיעות הטעם. אולם בדיקה יסודית יותר מראה שהפקיעות הללו מנוונות.

חלק גדול מהילדים חולי מחלת ריילי אינם מאריכים ימים, ונפטרים בשנים הראשונות לחייהם. הבוגרת ביותר שהיתה בהשגחת המחלקה של ד"ר גדות נפטרה בגיל 49.

כאשר הילדים עוברים את תקופת הילדות הקשה, הסימנים הגופניים חדלים להיות הבעיה העיקרית. מופיעים ליקויים אחרים, כגון עקמת והפרעות הסתגלות חברתית. החולים, שמרכז הנשימה שלהם אינו רגיש לריכוזים גבוהים של דו־תחמוצת הפחמן (מרכז הנשימה נמצא בגזע המוח ואחראי לכך שעם עליית הריכוז של דו־תחמוצת הפחמן בדם אנו נושמים מהר יותר, כדי להיפטר מעודף דו־תחמוצת הפחמן ולקבל יותר חמצן), יכולים על כן לעצור נשימתם לפרקי זמן ארוכים. מאחר שאין הם מצטיינים בשום ענף ספורט, הם לעיתים קרובות מתחרים עם חבריהם בצלילה. הם עלולים לצלול ולהישאר מתחת למים על קרקעית הבריכה, ושם מוצאים אותם מתים. חוסר נשימה והרעלה קורים גם בהזדמנויות אחרות, כגון שהייה ארוכה בחדר סגור ומוסק.

הפרעות שינה

עד היום אין בידי החוקרים תשובה לשאלה, מה הוא המנגנון שהוביל לנזק ששמו מחלת ריילי. אין סמן מעבדתי שיגלה את הגורם האחראי.

באוכלוסייה האשכנזית המחלה מופיעה בשכיחות של 18 לכל 1,000. בנים להורים שיש להם ילד חולה יכולים להיות נושאי התורשה. כשהם יתחתנו עם בני זוג מקבילים, אזי הסיכון גבוה מאוד. לכן, כשיש כבר מידע על הסיכון המשפחתי, מומלץ לא לבוא בקשר נישואים עם בן זוג ממוצא אשכנזי.

אבל, מספר ד"ר גדות, תוך כדי מעקב אחרי החולים רשם שלושה מקרים של לידת ילדים על־ידי צעירות חולות במחלת ריילי. וראה זה פלא — הילדים הם בריאים.

חודש בלי נזלת

אין כמעט אדם שאינו לוקה כמה פעמים בשנה בנזלת. יש הסובלים מנזלת „רגילה", הנובעת מהצטננות, ויש ש„זוכים" לנזלת אלרגית. רק אחוז קטן סובל גם מזו וגם מזו. מנזלת לא מתים, אך היא גורמת הרבה אי־נעימות. לא פעם אני מקלל את הנגיף שבגללו הסתבכתי בעת הנהיגה שכן הדמעות מפריעות את ראייתי ורק ברגע האחרון אני מבחין במכשול שבדרך, או במעשיו של האוחז־בהגה שלפניי.

זה שנים מנסים לפתח תרופה נגד נזלת, אך ללא הצלחה. יש בשוק תרופה בשם רינוביס ואחרת בשם רינקס. האחרונה אינה מומלצת לסובלים מיתר לחץ דם, ואלו הראשונה יכולה לגרום לתופעות לוואי כגון סחרחורת ופריחה. לשתי התרופות השפעה מטשטשת, וחשוב שנוהגים ברכב יידעו זאת. התרופות מקילות מצמצמות את הנזילה מהאף וגם מהעיניים. אך אין בהן כדי לרפא את המחלה, רק ריכוך הסימנים החיצוניים.

לפני כשנה, הופיע בשוק מכשיר נגד נזלת, מתוצרת קיבוץ נצר־סירני. המכשיר, בשם המסחרי „רינוטרם", נבנה על סמך הרעיון של פרופ' אנדרה לבוב, ממכון פסטר בפאריס, וכן ד"ר ירושלמי ממכון וייצמן ברחובות, בשיתוף פעולה של ד"ר סרגיו קרמן מבית־החולים שמואל הרופא באר־יעקב. היצרן, קיבוץ נצר־סירני, רשם פאטנטים על המוצר ומשווק אותו בחו"ל וגם בארץ.

עקרון השימוש במכשיר „רינוטרם" הוא חימום דרכי הנשימה העליונות בעזרת הזרמת אוויר חם ולח. הטיפול נעשה שלוש פעמים ביום במשך חצי שעה, בהפרש של כשעתיים בין טיפול לטיפול. התוצאות הן טובות, טוענים היצרנים וגם אלה שהגו את הרעיון. 72% מהסובלים מנזלת רגילה „השתחררו" ממנה למשך חודש ימים לאחר הטיפול. קצת פחות זכו למזור מנזלת אלרגית — 68%.

מפיצי המכשיר מזהירים כי אין לתת את הטיפול הזה לילדים מתחת לגיל עשר, כי האוויר החם — 43 מעלות — אינו מתאים לגילאים אלה. נציג חברת „מרדיס גת בע"מ" אמר לי כי ניתן לקבל מכשיר לנסיון לשבועיים מבלי להתחייב לקנייה. תנאים אלה אפשר להשיג במשרד החברה, ברח' ביאליק 34 ברמת־גן. המכשיר אינו זול, ומי שרוצה לנסות לרפא בו נזלת אלרגית מוטב שינסה לברר אם אומנם התוצאה היא כדאית.

הפעלת המכשיר פשוטה למדי: בלחיצת כפתור משתחרר אוויר חם והחודר לנחיריים, ללא מגע בין האף והמכשיר. יעילות הטיפול נבדקה לפני שזכה לאישור השלטונות בארץ, וגם בארה"ב. ישאל השואל, מה ההבדל בין האינהלציה לבין המכשיר של נצר־סירני? ההבדל הוא שאת אדי האינהלציה צריך לשאוף לריאות, החום והלחות בו אינם מבוקרים, ואילו המכשיר של נצר־סירני מספק זרם אוויר שהחום והלחות בו הם בתכונות מבוקרת.

מגיפת הפחד

האם יש מגיפה של איידס, או מגיפה של פחד ממגע הנגיף? בשאלה זו נפתחת סקירה על הקורה ב„חזית האיידס" במעמען רפואי רב יוקרה — ניו אינגלנד ג'ורנל אוף מדיסין. הציבור בולע כל ידיעה בנושא, וצמא לעוד. הימצאות הנגיף מורע של ההומוסקסואלים עוררה שאלה האם ביחסים הטרוסקסואליים, בין גבר ואשה, יכולים לקרות אותם הדברים המתרחשים ביחסים ההומוסקסואליים. הקביעה כי ייתכן מצב של הדבקה שלא יבוא לידי ביטוי קליני, העלתה את השאלה אם יכול איש כזה להיות „דורר" של הנגיף; מה גם שבאפריקה אכן עובר הנגיף בדרך זו בין גברים ונשים במהלך יחסי מין „קונבנציונליים".

ידיעה על הימצאותו של הנגיף ברוק ובדמעות הבהילה את החוקרים לכיוון מוטעה, שכן היה חשש כי אפשר להדביק באמצעות נשיקה, לחיצת יד... את הבהלה הגבירו אמצעי התקשורת ההמוניים. נולדו דרישות של „משטר הסגר" לחולי איידס, בדיקות המוניות, סילוק חשודים ונשאי הנגיף מהצבא, מבתי־ספר ועוד. אחרי הידיעה על הדבקת אחות באחד מבתי־החולים, במהלך טיפול בחולה איידס, בשל לא נזהרה כמודרך, גברה ההיסטריה והאחיות בבתי־חולים ובצוותיהם סירבו לטפל בחולים החשודים כנגועי איידס. יש מידה לא מבוטלת של הגזמה והפחד מפני מגע עם חולים החשודים כי נדבקו בווירוס האיום.

מספר החולים יציב

הסקירה בכתב־העת הרפואי היא, בגדר סיכום החומר שנמצא והמידע שהצטבר בחמש השנים האחרונות, מאז „פרוץ המגיפה". ובכן, אף כי שירותי הבריאות רושמים הופעת מקרים חדשים, בבתי־חולים, אין התרחבות של מגיפה. מספר המקרים החדשים באיזורים נגועים, כמו ניו־יורק וסן פרנציסקו, אינו משתנה. מדובר בנתונים מהשנה האחרונה.

נתון חשוב אחר: המחלה לא התפשטה מעבר לקבוצות הסיכון הגדול — הומוסקסואלים, חולי המופיליה, אלה שקיבלו עירוי דם לפני הנהגת בדיקה של תרומות הדם, ילדיהם של המשתייכים לקבוצות סיכון והפארטנרים שלהם ליחסי־מין, דרך ההדבקה ידועה. רק ב־5 אחוזים מכלל המקרים אין תשובה לשאלה זו.

המעקב אחרי אלה שלקו באיידס מורה כי יש קשר ישיר בין רמת הסיכון ובין מספר הפארטנרים איתם בא ההומוסקסואל במגע. יחסים מיניים דרך פי הטבעת וכן שימוש חוזר במזרק על־ידי מכורים לסמים מגדילים את סיכון ההידבקות. החוקרים סבורים כי אלה תנאים המקלים מעבר הנגיף מחולה ללא־נגוע. נראה שביחסי־מין דרך פי הטבעת חודרים נוזלים מאחד לשני וההדבקה היא ודאית.

נקבע כי אשה הרה הנגועה בנגיף מעבירה את הווירוס לעובר. הסיכון הוא של 50 אחוז, כלומר כמעט כל יילוד שני. הנגיף בודד גם מחלב האם.

לדעת החוקרים, ייתכן כי הנגיף המועבר ביחסים מיניים הטרוסקסואליים הוא בדרך כלל מהגבר אל האשה. על כל פנים, באפריקה דרך זו של הדבקה שכיחה למדי. שם היא זכתה לתיעוד רפואי. בארה"ב ובמדינות אחרות אין עוד תיעוד משביע רצון. בארה"ב כבר מצאו 180 מקרים שהאיידס הועבר במגע מיני בינו ובינה. רק ב־28 מקרים חושדים שהאשה היא שהעבירה את הנגיף לפארטנר הגברי שלה. החוקרים מניחים כי התדירות הגבוהה יותר של גברים המעבירים את הנגיף הקטלני נובעת אולי מהיותם „ביסקסואליים", מקיימים הן יחסי מין הומוסקסואליים והן הטרוסקסואליים. אין מידע מתועד על דרך העברת הווירוס ביחסים הטרוסקסואליים. כן אין מידע כיצד האשה מדביקה את הגבר.

בעריכת דוד ארן

האליי זה לא רק שביט

לפני זמן־מה ניסו רבים לחזות בכוכב־השביט האליי, אשר הגיע השנה לקרבה הרבה ביותר לכדור הארץ זה 76 שנים. את החישוב שאישר לאחר מכן שזהו פרק הזמן, שבו חוזר השביט הזה עשה בידוע האסטרונום האנגלי אדמונד האליי (1656־1742). ועל־כן נקרא השביט על שמו. אך רעיונו זה לא היה בבחינת „ניצנוץ" חד־פעמי, אלא תוצאה מעבודה מדעית קפדנית ממושכת. וחוץ מזה, רשם האיש לזכותו כמה הישגים נוספים, בתחום האסטרונומיה ובתחומים נוספים, אף־כי ההישגים הללו פחות ידועים ברחבי הציבור.

האליי נולד בכפר האגרסטון, או ליד לונדון, וכיום שכונה צפופת בניינים בתוך העיר. אביו היה תעשיין עשיר, יצרן סבון, ובעל נכסים בתוך הסיטי, שנתן לבנו חינוך מעולה ועזר לו כל חייו כמיטב יכולתו. מן הרישומים האוטוביוגראפיים המעטים של אדמונד עולה, כי כבר בילדותו גילה עניין רב בנושאים אסטרונומיים, מדע שעמד בימים ההם במרכז תשומת־הלב. קשה לדעת אם היה בכך חלק לשביט, שהופיע ב־1664־1665 בשמי לונדון ואשר לו יוחסו מגיפת הדבר של 1665, ושנה לאחר־מכן — השריפה הגדולה, שפרצה בעיר.

אדמונד האליי, מכל מקום, רק התחיל אז לבקר בבית־הספר, אשר בו בלט בתחומים רבים ואף הצטיין במגע עם בני־אדם, סגולה שהיתה לו תמיד לתועלת. בגיל 16 נרשם ללימודים באוניברסיטת אוקספורד, ולשם הביא עימו שורה של מכשירים אסטרונומיים שקנה לו אביו. שלוש שנים אחר־כך קבע, על־פי תצפיות, כי מקומם של כוכבי הלכת צדק ושבתאי במפות השמיים דאז אינו תואם את מקומם במציאות, ואת הגילוי הזה מסר במכתב לאסטרונום החצר, ג'ון פלאמסטיד. פלאמסטיד התרשם עמוקות, התיידד עם בן הי"ט ואיפשר לו לצפות בשמיים במשך קיץ שלם, במיצפה הכוכבים המלכותי בגריניץ', שזה אך נוסד.

אך לאסטרונומיה היתה גם תועלת של ממש: לשם ניווט אוניותיה היתה בריטניה, כמו מעצמות ימיות אחרות, זקוקה לידיעה מדוייקת של תנועת הכוכבים בשמיים.

לאחר שהאסטרונום הדני המפורסם טיכו בראהה צייר כבר במאה ה־16 מפה מדוייקת מאוד של שמי המחצית הצפונית של כדור הארץ, ביקש האליי לעשות אותו דבר לגבי שמי הדרום שהידיעות עליהם היו מעורפלות. בעזרתו של פלאמסטיד וידידים אחרים זכה לתמיכות המלך צ'ארלס. בנובמבר 1676 הפליג יחד עם ידיד לדרום, ואחרי תשעה חודשים של עבודה מאומצת הצליח, על־אף מזג אוויר גרוע, לשוב הביתה עם מפת השמיים הדרומיים (שבה אמנם צויינו רק 341 כוכבים). המלך התרשם עד כדי כך, שציווה על הפרופסורים של אוקספורד להעניק להאליי הצעיר תואר „מאסטר אוף ארטס" ללא בחינות כלשהן...

עיסוקו של האליי בכוכבים שביט החל בשנת 1680, כאשר בשמי לונדון הופיע שוב שביט בהיר במיוחד. במסע לפאריס התיידד עם האסטרונום המפורסם קאסיני, שאיפשר לו להשתמש במיצפה הכוכבים בעיר, ואשר פיתח תיאוריה — שלא ביסס אותה מבחינה מאתימטית — לפיה שביט שהופיע אז בשמיים, יחזור כעבור שנתיים. ב־1682 צפה האליי בשביט, שאחר־כך נקרא על שמו. אך עדיין לא פיתח את התיאוריה שלו — אולי משום שבימים ההם בדיוק הקים משפחה.

בשנים שלאחר־מכן עזר האליי למדענים אחרים לקדם את עבודותיהם. כאמור, קפלר הוכיח כי כוכבי הלכת נעים במסלולים אליפטיים, ונוסף על־כך הגיה, כי כוח המשיכה של השמש פועל עליהם במידה מירבית בנקודה הקרובה ביותר של מסלולם אליה. אך לא היתה לכך עדיין כל הוכחה מאתימטית. האליי הציג את הבעיה לאייזק ניוטון בקיימבריג'. ניוטון הביישן והלא־איכפתי משך בכתפיו: הוא כבר פתר את הבעיה מזמן — אמר — אך אינו יודע היכן מצוי חיבורו בהרי הניירות שלו. אך הוא שלח להאליי, כעבור כמה חודשים, את החיבור שנשא את השם „על תנועתם של גופים במסלוליהם". בחיבור זה לא זו בלבד שניוטון ניסח את החוקים, אשר לפיהם נעים כוכבי הלכת: האליי גילה בחיבור גם חוקים פיזיקאליים אוניברסאליים. הוא דחק בניוטון לפרסם את רעיונותיו מייד בצורת ספר. בשנים הקרובות תמך האליי מבחינה כספית ומבחינות אחרות במבצע זה, שהגשמתו החלה ב־1687, עם פירסום החלק הראשון של „העקרונות המאתימאטיים של פילוסופיית הטבע" מאת ניוטון.

במשך עשר שנים חקר את כל הופעות השביטים שנרשמו עד אז. והנה חזה את שובו של השביט, שאחר כך נקרא על שמו, לשנת 1758. הוא לא זכה עוד לאישור תחזיתו, שכן ב־1742 נפטר בגיל הגבוה של 85 שנים. במשך כל שנת 1758 ארבו האסטרונומים באירופה כולה לבואו החוזר של השביט, אך רק אסטרונום חובב, בן־האיכרים הגרמני גיאורג פאליץ, גילה אותו, בעזרת טלסקופ באורך של 2.5 מטרים בימי חג המולד של אותה שנה בדיוק במקום שבו חזה האליי את הופעתו.

אנאטול יוהאנסן, „ולטווכה"

בתמונה (משמאל לימין) הופעת השביט ב־1680, פעמון הצלילה המשופר, שמי הכוכבים הדרומיים והאסטרונום אדמונד האליי

השעון והריתמוס הביולוגי

השעון שולט במעשינו היומיומיים. היחיד חייב להתחשב בריתמוס של החברה. אך אין מתחשבים בריתמים הטבעיים והביולוגיים, ובני־אדם רבים חיים „בניגוד לטבע". גם החלוקה השרירותית של היממה ל־24 שעות היא מפוקפקת. מחקר השינה, במשך עשרים שנה, גילה להפתעת כל, שהאורגאניזם האנושי „מכוון" מקדמת־דנא לריתמוס של 25 שעות. אחרים חשובים של הגוף, תהליכים מהותיים של חילוף־חומרים, אך גם תהליכים אינטלקטואליים, כגון מצב־רוח, מהירות החישוב ורעיונות יצירתיים, אינם תואמים את זמן השעון וכללים חברתיים. אך בהחלט מושפעים ממצב השמש, כמות האור, ירח מלא או ראש חודש (ירחי), כוח הכבידה והשדה המאגנטי של כדור הארץ.

למשל מדוע מחזור הווסת של האשה נמשך דווקא 28 ימים? אולי זה קשור בירח? אגב ירח: מה שנחשב בעבר כאמונה טפלה, הוכח באחרונה מבחינה מדעית. התברר מנתונים סטאטיסטיים, כי בעת ירח מלא מבוצעים יותר מעשי רצח מאשר בזמנים אחרים; נרשמות פציעות גופניות רבות במיוחד; נולדים יותר ילדים. ואף מקרי דימום אחרי ניתוחים, רבים יותר במידה ניכרת. הרופא והביולוג האמריקני ארנולד ל. ליבר מביע בספרו „השפעת הירח" דעה הגיונית: „מאחר שהירח אחראי לגאות ושפל באוקיינוס, והאדם מורכב מ־80% אחוז מים, מדוע לא יהיו גאות ושפל גם בגוף האדם, עם השפעותיהם על תאים, רקמות ואברים?"

חוקרים אחרים גילו כי פעילות מיוחדת על פני השמש גורמת הפרעות בשדה המאגנטי של כדור־הארץ, והללו משפיעות על זמן הקרישה של הדם האנושי וגורמות שינויים אקוטיים בעבירותם של כלי הדם.

ל„ריתמוס" של שבועות בני 7 ימים אין הקבלה בטבע. התחלת העבודה באותה שעה, בחורף ובקיץ, נוגדת את הריתמוס הטבעי. מזיקה במיוחד העבודה במשמרות, המבלבלת לחלוטין את הריתמוס האנושי בין יום ולילה. מחקרים של הזמן האחרון גילו, כי עובדי משמרות סובלים במידה רבה עד־מאוד מהפרעות קיבה ומעיים, לרבות גירודים, כשל תיפקודן של הבלוטות הפנימיות, הפרעות של מערכת העצבים הווגטאטיבית והפרעות נפשיות.

המדע הצעיר העוסק בכל הנושאים הללו, ה„כרונוביולוגיה", גילה שאף לאברים יחידים, ואף לתאים, יש מחזוריות משלהם, בלתי תלויה בחילופי יום ולילה או במחזור הדם. מספר כדוריות הדם משתנה באורח מחזורי. הכדוריות הלבנות מגיעות למספר שיא בערך בשעה 10 בלילה, ומספרן הנמוך ביותר הוא בשעה 2 אחה"צ; הפקת הורמון המין הגברי טסטוסטרון מגיעה לשיאה בערך בשעה 5 בבוקר וגם בתגובות מערכת העצבים חלים שינויים. דקירות מחט בעור מורגשות פחות בלילה מאשר ביום. לעומת זאת כאב כתוצאה מקור מורגש יותר בלילה.

גם במישור הנפשי־רוחני של האדם חלים שינויים מחזוריים. השונים מאדם לאדם. „האינדיווידואליות" של הריתמוס השונים עוברת בחלקה בתורשה, והחלוקה נרכשת בשחר הילדות. לדעת ה„כרונוביולוגים", כל מי שמתעלם מן הריתמוס הזה, מסתכן בנזקים. ונסיון לשנות את „השעון הפנימי" הזה בגיל מאוחר יותר אינו מצליח, אפילו אחרי שנים.

ואלטר פ. היס, „ולטווכה"

טלוויזיה

08.15 אורחות (חטכ"ב) — דעיכה והתעוררות (יהדות בריה"מ) 08.40 כלי סורות — שדרוק 09.3 00 אנגלית ה' 09.20 חשבון משוט ד' — אומרן ועיגול 10.05 ארץ מולדת — מעפילים ולוחמים 10.30 תגיל הדך, רגע עם דודלי — זהירות מונעת אסון 11.00 ערבית מדוברת — רין (או) לכ'ראק 11.15 אנגלית ו' 11.30 מדעי הטבע ז'-י"ב — עיט היום 12.00 תלמוד — שניים אוחזין 12.25 אנגלית ז' 12.45 צרפתית — העשרה 13.00 אנגלית ח' 14.00 ילדים משכנות חיים — השוואה 14.20 צפון אמריקה: היבשה — הסבר ממצה על המבנה הגיאוגרפי פיסי של אמריקה הצפונית 14.45 FOLLOW ME — קורס באנגלית מדוברת למבוגרים 15.00 קסים קסם — חורים 15.25 בלי סורות — חולם 3 — בעקבות מודעה בעתון, חנן ואושיק פוגשים את מומו 15.45 מאה ציורים מפורסמים — חמש תמונות בנושא "מלחמה". הפעם: הקרב באיסוס אלטורפר 15.50 הכו בתוף לאט — הסרט מספר על קבוצת כדורבסיס ועל ברוס, אחד השחקנים החולה ועומד למות 16.30 שניים אוחזין — מאי טעמא 17.00 ערב חדש — מנחה רפי רשף 17.30 "על יזה בארץ הפלאות" — "יער השכחה". עליזה שוכחת את שמה ואת שמו של גבי ארנבי, כל זה באשמת ארנב האביב שטעה במתכון המרק 18.00 "באותו ענין" — סדרה שבועית המעלה בעיות של תלמידי-תיכון בדרך של פסיכודרמה ומשחקי תפקידים. מנחה: אלידן אלירז 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.32 סקירת תכניות (ערבית) 18.35 ספורט (ערבית) 19.30 חדשות 20.00 כותרות מבט 20.02 "נקודות חן" — סדרת טיולים עם אורי דביר 20.15 פרטים יבואו 21.00 מבט לחדשות 21.30 פרטים יבואו 22.10 "זה הזמן" — תכנית אירוח 23.00 "דמפסי ומייקפיס" — סדרת סרטי מתח אנגלית, שם הפרק: "לצאת מכלל פעולה". שתי חבורות פשע יריבות מציבות אתגר של ממש לפני דמפסי ומייקפיס. דמפסי מהמר, בעולם שבו סחיטה, רצח וחטיפה הם כלי המשחק; ומייקפיס צריכה להציל את עורו. 23.50 ספוקו של יום. חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר 07.07 בוקר טוב: הנדל: סונטה בסי במול מג'ור לשני כנורות וקונטינואו. ויוואלדי: קונצ'רטו בסול מינור לחליל ותז' קאמ. אופ. מס. 80 07.20 שחרית מוסיקלית: מוצרט: דיברטימנטו. ויוטי: קונצ'רטו מס. 16 במי מינור לכנור ותזמורת. [illegible] וריאציות בסול מינור לצ'לו ופסנתר על שיר הונגרי אופ. 23. קודאי: סוויטה מתוך האופרה "האני יאנוש" 09.30 קונצרט בוקר: מנואל דה פאייה: לילות בגני ספרד, טורינה: סימפוניה סיביליאנית, [illegible]: סונטה לכנור וגיטרה, מנדלסון: קונצ'רטו ברה מינור לכנור ותזמורת כלי קשת [illegible] 11.57 מגישים שיר 12.00 התחרות החמישית למוסיקה ע"ש ארתור רובינשטיין, השלב הראשון — היום החמישי 14.05 מאוצר התקליטים: באך: פנטסיה ופוגה לעוגב בסול מינור, ברהמס: רביעיה לפסנתר וכלי קשת בדו מינור, אופ. 60 15.60 מילון מוסיקלי 15.05 [illegible] 16.00 קונצ'רט [illegible] 18.30 קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית [illegible]: היידן: סימפוניה מס. 89 בפה מג'ור [illegible] 20.05 ערב טוב [illegible] 20.27 מגישים שיר 20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם [illegible]: מוצרט: סימפוניה מס. 41 בדו מג'ור, ק. 551, "יופיטר" [illegible] 22.30 מילון מוסיקלי [illegible] 23.00 [illegible] שוברט: סונטה בסי במול, ד. 960.

רשת א'

07.50 הן שירים — פזמונים ישנים [illegible] 08.05 הגה — עם בני הנל 09.05 השיר לא תם — שירים עבריים 09.30 מפגש מגזין לבעיות משפחה [illegible] 10.50 רדיו קל — תכנית יומית בעברית קלה 11.05 רגע של עברית 11.10 השידור היומי [illegible] 12.05 [illegible] 14.06 [illegible]

המתעניין

המתעניין תכניות לילדים: א) קוקי חבקוקי — מאת טובה הרשקוביץ, ב) מסע הפלאים של נילס הולגרסון הקטן עם אווזי הבר. ג) ספור השבוע: הכסא מאת רות ירוני כץ 15.00 לילדים הגדולים: חי, צומח דומם — שעשועון כשידור חי 15:25 הכדור עגול — ספורט לנוער 15.53 מאוצר הספרים — סקירה על ספר חדש 16.05 רדיו דרמה — היהודים — מאת גוטהולד לסינג תרגום ועיבוד: שלמה טנאי. בימוי: ניסים קמחי משתתפים: אברהם רונאי, יהודה אפרוני, אשר צרפתי, רמי ברוך, יעל עמית וגילה מאב (ש.ח) 17.10 רגע של עברית 17.12 מגישים שיר 17.20 האוניברסיטה הפתוחה: הטלאי הצהוב — סדרת משדרים על תקופת השואה 18.08 מינות ערב 18.50 פרקי היום בתנ"ך 19.05 עיונים בפרשת השבוע 22.05 קשר לילי — מאזינים מתחלקים בחוויות ומחדשים קשר

רשת ב'

06.57 רגע של עברית 07.00 הבוקר הזה 08.05 סעו לשלום — מנחה גדעון הוד 09.05 ביקור בית עם רבקה מיכאלי 10.10 כל צבעי הרשת — מגזין יומי 12.10 גל סחוח חדשות ופזמונים 13.00 בחצי היום חדשות ופזמונים 14.08 יש ענין — עם גבי גזית 15.10 רגעי קסם 16.05 שירים ושעורים 17.10 יומן כלכלה 17.30 על מספרים ואנשים — מגזין המשק והחברה 18.08 שעה חפשית — מגזין שבועי לעניני חנוך 18.45 היום בספורט 19.00 היום הזה 19.35 דין ודברים מגזין לעניני חוק ומשפט 20.05 מצעד הזמירות 22.05 פינת תנ"א 22.53 רגע של עברית 23.05 מחפשים את המטמון — בעריכת זאב ענר.

רשת ג'

14.06 לי ולך שיר וברכה 15.05 חרש, חריש ומחורש עם שוש עטרי 16.05 מוסיקה לענין 17.05 הצגה יומית 18.06 אתם זוכים את השירים? 20.05 קצת אחרת — פופ מתקדם — עם אורלי מורג 22.05 משלנו — שירים עבריים 23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

05.55 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור 06.05 אוניברסיטה משודרת: מבוא אלמנטרי לפילוסופית הטבע של אריסטו. קדימות המהות או התכלית לתהליך. מרצה: פרופ' יהודה לנדא 06.30 פוקחים עין מידע ומוסיקה לתחילת היום. מגישה לאה עוז 06.55 פינה חמה ללבי 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית 09.05 אילה בוקר — עם אלי ישראלי 10.05 ארוחת 10, עם מיכל ניב 11.05 נכון לעכשיו עם רפי רשף 13.05 קשר רדיו מטרים רדיופונים עם אברי גלעד 13.55 יומן שירותרום 14.05 דו רה יומי עם דובי לנץ ורני קרפל 15.05 פגישה יומית עם אורלי יניב 16.05 ארבע אחר הצהריים שעה של שירים עבריים 16.55 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור 17.00 יומן גלי צה"ל 17.30 משהו עולמי מגאזין גלי צה"ל לעניני חוץ 17.50 יומן ספורט 18.05 ועידת פסגה ערבית — משחק סימולציה בהשתתפות עובדי משרד החוץ, במסגרת קורס מוה"ת מתקיים שאורגן ע"י מחלקת הדרכה של המשרד. מנחה: איתן גלבוע 19.05 מה יש עם ארז טל 20.05 לא רק סוף עם שרון מולדאבי 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת: מבוא אלמנטרי לפילוסופית הטבע של אריסטו (ש.ח.) 22.05 על הדבש ועל הביפאפ — שירים שהחבר'ה אוהבים 23.05 לילה לילה עם יואב קוטנר 23.55 שיחות חצות — עם מאיה בדראנו 00.05 ציפורי לילה עם יעקב גילת מאגב תכנית מוסיקלית בנימה אישית 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה 05.05 צלילי בוקר.

קולנוע

תל-אביב

9.30 — 7.15 — 4.30

אסתר: תרגיל לרופאים מתחילים; אורלי: לתתאהב; בית לסין: סיפורו של חייל — יום א': 19.00, 21.00, 23.15; ג', ה': 23.15

בן-יהודה: נפגש בסיבוב; גת: פעמיים במשך החיים; גורדון: סיפור אמיתי; דקל הו: כלכתא; דרייב-אין: המאהב 9.30, 7.15; מרס סקס 12.00; הוד: גוסות לוהטים; מוזיאון תל-אביב: סרטורים; לימור: חרשה: כבודו של פריצי 9.30, 7.00; מאר: מסע העסקים של אבא 9.30, 7, 4.15; סינמה 1: חזרה לעתיד; סינמה 2: והספינה שטה; פאריס: סטגיאל טס + שוער הלילה 23.30; 9.30, 7.15, 4, 2, 12

רב-חן: חן 1: שורת המקהלה 9.45, 7.20, 5; חן 2: נאטי גאן 9.40, 7.25, 5.00; חן 3: שנת הדרקון 9.40, 7, 4.15; חן 4: רומן על בטוח 9.40, 7.30, 5, 1.30, 10.30; חן 5: סיפורה של מרי 9.40, 1.30, 10.30; + היפתפיה והיחפן 7.45, 6, 4; שתוק: ורכונות מאפריקה 9.15, 5.45; תל-אביב: לחיות ולמות בלוס-אנג'לס; תכלת: אוכפים לוהטים 9.30, 7.15, 4.30; תלונה בע"מ 8.15; צוותא: חייל הלילה 8

רמת-גן וגבעתיים

אואזיס: שורת המקהלה 9.30, 7.15, 5; לילי: שושנת קהיר הסגולה 9.30, 7.15; ארמון: סילברדו 9.30, 7

רב-גן: גן 1: פעמיים במשך החיים 9.40, 7.30, 5; גן 2: סיפורה של מארי 9.40, 7.20, 5; גן 3: שנת הדרקון 9.30, 6.50, 4.15; גן 4: לחב משונן 9.45, 7.20, 5.00

ירושלים

אדיסון: לחיות למות בל.א. 9, 7, 4.30; אורגיל: סוניה האדומה 9, 7, 4.30

בית אגרון: מרי פופינס; ד"ר סטרינגלב; היו זמנים באמריקה; העולם לפי גרפ; בנייני האמנות ראן; כפיר: זכרונות מאפריקה; הבירה: נפגש בסיבוב; מיטשלו: הסיפור האמיתי; סמדר: כתר בי; אורגיל: פעמיים במשך החיים

חיפה

ארמון: תרגיל לשוטרים; אורה: זכרונות מאפריקה; חן: מתחילים לילות לנכים; עצמון: נפגש בסיבוב; פאר: כנני וקלייד; קרן אור: המהדורה מסע העסקים של אבא; רון: לתתאהב; אמפיר: גוסות לוהטים; אורלי: אגם הכדורים

נתניה

שרון: נפגש בסיבוב; מגדליה: תפילה למות

חולון

סביון: העד; מגדל: ביה"ס לאסירים מתחילים

בת-ים

עצמאות: להתאהב

הרצליה

דוכל: זכרונות מאפריקה

באר-שבע

חן: משאלת מוות 3

חדרה

חוף חדרה: להב משונן

תיאטרון ישראל

הערב יום ב', 7.4

תיאטרון הבימה:
ניסים ונפלאות – 19.00
הפרדס – ההצגה שנועדה להערב – בוטלה
הכרטיסים תקפים לתאריך 9.6.86

גמר הברבורות – בתי ירושלים

התיאטרון הקאמרי
קסטנר – פרס מסקין: 20.30
קדוש – בערד

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ב', 7.4 בשעה 21.00
"ג'וני שב משדה הקרב".

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי-מרקחת

בת-ים
קופת-חולים — עין יהב, חולון.

חולון
אהרון — הופיין 152 קופ"ח עין יהב.

ירושלים
קופ"ח — מרפאת רוממה, רח' המ"ג 28.

נתניה
המגן — שד' ויצמן 13.

פתח-תקוה
סוטר פארם — שפירא 43.

רמת-גן
קופ"ח כללית — המיתר 25.

תל-אביב
יהודה המכבי — יהודה המכבי 42.
לס — פרישמן 66.

חיפה
יכנה — אבן סינא 7.

רחובות
כללית — בני משה.

תורנות בתי-חולים

תל-אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל-השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח-תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל-אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית, ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל-אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
ביקור חולים – ילדים, א.א.ג.
הדסה ע"כ – פנימית, כירורגית, אורטופדיה, עיניים.
משגב לדך — נשים.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל-אביב — בימים א'–ה' בין השעות 21.00–23.00, בלילות שבת וערבי חג בין השעות 24.00–18.00. בשבתות וחגים בין השעות 15.00–21.00.
הכתובת: רח' ברנר/מכבי 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה ג', טל' 525346.
פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ-20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00. אחרי השעות כוננות טלפוני בלבד.
רינגנוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 294869, 03-285822.

מרכז סיוע לקרבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052-32432 בימים א'–ה' בשעות 21.00–17.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-222171
ער"ן תל-אביב — טל' 03-261111
ער"ן חיפה — טל' 04-672222
ער"ן באר-שבע — טל' 057-418111
ער"ן נתניה — טל' 053-35516

מילוק מסוכרים
מוקד עח"א למקרים דחופים — טל' 101.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יעמוד מידע טלפוני בימים א'–ה' ב-08.00–20.00. בימי ו' 08.00–15.00. טלפונים: 03-433500, 03-433300.
יד ביד — אוזן קשבת בטלפון לילד ולנער — קו לנוער במצוקה: ת"א — (24 שעות) 226027; חיפה — (11.00–20.00) 04-229488; נהריה — (11.00–20.00) 04-920014.
קו פתוח לחולים במצוקה: בימי ב' ו-ה' — טל. 222782.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. ובת-ים, בני-ברק, גבעתיים — טל' 781111; רמלה — טל' 08-231022; עפולה — טל' 065-93554.

משטרה

ירושלים, תל-אביב, חיפה, רמת-גן, בני-ברק, חולון, פתח-תקוה – טל' 100. באר-שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 1244; חדרה – 22444.

רכבות

מכבי ברק 8.18
לחיפה: בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00.
לנהריה: בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 15.00.

מחיפה בת-גלים:
לירושלים: א'–ה': 7.00.
לתל-אביב: א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30.
מנהריה לחיפה ולתל-אביב: 6.35, 9.00, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38.
לירושלים: 5.35.

מתל-אביב לתל-אביב דרום:
בימים א'–ה' בימי ו' וערבי חג: 7.30.
לבנימינה, ולחיפה: בימים א'–ה': 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 11.30.
מתל-אביב לירושלים:
מת"א דרום בימים א'–ה': 16.00.

הודעות

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
העיר חיפה
הודעה עלפי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי — ח. ארבספלד בע"מ — לאי-חלוקת החלקה 55 בגוש 10880 ברחוב התיכון 14 בסטייה מתוכנית חפ/558 המראה את החלקה הנדונה כשני מגרשי בניה נפרדים.
אפשר לעיין בבקשה במחלקה לתכנון עיר, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה' בין השעות: 08.00–11.30. המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום זה.
ב/איתמר ינוביץ
מהנדס העיר

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה "הדרים"
[illegible]
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית לדיון בקשה לבניית תוספת למגורים ברח' הגשר 10 בהוד-השרון בגוש 6442 חלקה 111 ע"י ברדמן יהודה, והמהווה חריגה, היינו: תוספת במסגרת 6%.
כל מעוניין אם כבעל ואם מבחינה אחרת בקרקע בבניינים או בנכסים אחרים שהתכנית משפיעה עליהם, יוכל לעיין בהעתקי התוכנית במשרדי הוועדה המקומית בשעות הקבלה הרגילות, ולהגיש התנגדויות מנומקות בכתב לתוכנית תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.
תאריך: 3.4.86 — י. פינשטיין — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה "הדרים".

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
העיר חיפה
הודעה עלפי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי — מר טיקטינסקי מתניה — לאשר תוספת בניה למגורים ולאשר בדיעבד התקנת גלריה ברחוב וודג'ווד מספר 3 חלקה: 56 בגוש: 10809, כרמל. הבקשה כרוכה בחריגות הבאות: 1. עודף שטח של כ-3 מ"ר מעל למותר לגלריה. 2. גובה לגלריה בניגוד לנקבע בתקנות התכנון והבניה.
אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00 — 11.30. המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל תוך שבועיים מיום פרסום זה.
ר/איתמר ינוביץ
מהנדס העיר

חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב–יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו בקשה ליתן אישור להקלה במסגרת 6% באחוזי בניה ולהוספת עלית גג ברח' יואב מס' 12 גוש 6335-6332 חלקה 112, 116 (פינת אבישי 7) תיק בניין 012-897/2.
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו, שד' בן-גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. בססי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי מורדות-הכרמל
הודעה על אישור שינוי תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, החליטה לאשר, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא "תכנית מס' מכ/5 — שטח בריכת מים ברמת נשר".
שינוי תכנית זה מהווה שינוי לתכנית מס' ג/618 — רמת נשר.
הודעה על הפקדת השינוי פורסמה בילקוט הפרסומים 3143, תשמ"ה, עמוד 918.
השינוי האמור, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותו, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, מורדות הכרמל, וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
משה גלוזר, יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה

יזרעאלים
הועדה המקומית לתכנון ובנייה
הודעה עלפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה-1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה לחריג להקמת סככת טרקטורים בגוש 17583 חלקה 159 — בית לחם הגלילית.
כל מי שיש לו התנגדות להקלה זו רשאי להגיש התנגדותו המנומקת לוועדה המקומית לתכנון ובנייה יזרעאלים.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מיום פרסום הודעה זו.
שמואל בנק — יו"ר הוועדה

ועדת משנה לתכנון ובנייה חולון
הודעה עלפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה-1965
תיק בניין 2017/8
ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בנייה על חלקה 281 בגוש 7161, ברח' מבצע סיני מס' 4, חולון, הכוללת הקלה של 10% בקו בניין צדדי (מערבי) לשימור תנאי התכנון.
החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים 2 מקומות.
את התוכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה בעיריית חולון, רחוב וייצמן, בשעות קבלת קהל.
לכל מי שיש התנגדות יוכל להגישה לוועדה תוך המועד של 14 יום מהיום.
עוזי ח. שרון — יו"ר ועדת משנה לתכנון ובנייה, חולון

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה-1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה
תל-אביב–יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה-1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל-אביב-יפו בקשה ליתן אישור להקלה בקו בניין צדדי במסגרת 10% ברחוב שלמה המלך מס' 20, גוש 6903 חלקה 124, תיק בניין 4/191-020.
בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל-אביב-יפו, שד' בן-גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
י. בססי — סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל-אביב-יפו

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965
מרחב תכנון מקומי חוף השרון
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה חוף השרון הופקד שינוי תכנית הנקרא "שינוי תכנית מתאר מקומית מס' חש/10/מא" ביחד עם התשריט המצורף אליה.
עיקרי הוראות השינוי: איחוד וחלוקה מחדש עפ"י פרק ג' סימן ז' לחוק, התוויית דרכים, ביטולן ושינויין, הקצאת מגרשים למגורים, בתי מלון, מרכז מסחרי ושטחים לצרכי ציבור, קביעת רצועה ברוחב של 100 מ' לאורך [illegible] שתיועד לשמש שטח ציבורי פתוח, ייעוד [illegible] מצפון ומערב כשטחים ציבוריים פתוחים, לצורך הסדרת ניקוז, קביעת הוראות והגבלות בניה ושמירת האופי הסביבתי — אופי כפרי-חקלאי.
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6680 חלקות 39, 131, 287 וחלק מחלקה 93, מצפון — גוש 6681 ממזרח — חלקה 17 (דרך מספר 14) מדרום — חלקה 93 (דרך) וחלקה 64 (גוש 6680) ממערב — חוף הים התיכון.
כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו, ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.
ד. שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

מכבי ת"א מול הפועל חולון, הערב בגמר הגביע

נסיון מול שאפתנות

מכבי ת"א זכתה בגביע 21 פעם ● חולון היתה רק פעמיים בגמר ● שרף: "זכייה בדאבל" ● קצורין: "אם ננצח תהיה זו הפתעה גדולה" ● גמר גם בנשים: אליצור ת"א רוצה דאבל

מאת יצחק ויסהוף

מכב"י פיב"א, בורה סטנקוביץ', יגיע היום אחה"צ ויחזה ב-8.30 בערב בהיכל הספורט ביד-אליהו במשחק הגמר ה-26 בגביע-המדינה בכדורסל בין קבוצות מכבי ת"א והפועל חולון. מכבי ת"א זכתה 21 פעם בגביע וחולון הגיעה פעמיים לגמר ונוצחה ע"י... מכבי ת"א.

"עשינו את כל האימונים. עכשיו אנחנו צריכים להוכיח את עצמנו. הבעיה היחידה שלנו כיום היא פציעתו של הרכז ישראל אלימלך. בלי אלימלך ישחק. באימונים הוא נראה בסדר גמור, ואני מקווה כי הערב יוכיח את עצמו" — אומר מולי קצורין, מאמנה של הפועל חולון שינסה הערב להפתיע לעשות היסטוריה, ולזכות עם קבוצתו לראשונה בגביע-המדינה.

קצורין מודע לעובדה כי לקבוצתו אין מה להפסיד: "אמנם גם לנו יש פצוע מעט בירך, אך זו פציעה לא משמעותית. אם ננצח זו תהיה הפתעה גדולה. התאמנו חזק לקראת המשחק, וניתן לומר כי אנו מוכנים. את מכבי ת"א אני מכיר היטב, וקשה לי להאמין כי יש אצלם התרופפות במתח. אמנם הבטחנו לקבוצתנו את ההופעה במשחקי גביע-אירופה למחזיקות. אך עיקר המוטיבציה נתונות להצלחה במשחק-הגמר הערב, וזה יהיה המוקד. אם נצליח במשחק הזה עשינו את העונה."

זכיית בדאבל

מכבי ת"א לא מוכנים כלל להגיע על מעידה בגמר. המאמן

● כדורסל

צבי שרף החזיק את שחקניו במתח-אימונים, ויומיים לאחר שהקבוצה זכתה באליפות-המדינה קיימה אימונים יום-יומיים. במצב רגלו של

מחזיקי גביע-המדינה (גברים)
מכבי ת"א – 21; הפועל ת"א – 3; הפועל גבת/יגור – 1.
מחזיקות גביע-המדינה (נשים)
מכבי ת"א – 12; אליצור ת"א – 6; הפועל ת"א – 3; מכבי דרום/רמת-חן – 2; הפועל מעגן-מיכאל – 1; הפועל חיפה – 1.

דורון ג'מצ'י לא חל שיפור. דורון, כמו ישראל אלימלך, ייאלץ לעבור ניתוח ברגלו כבר ביום השישי הקרוב. עובדה זו לא תמנע ממנו להופיע הערב במשחק האחרון של קבוצתו העונה".

"לגבי שחקן אחד במכבי ת"א יש ספקות אם ימשיך לשרת את הקבוצה. זהו הענק לי ג'ונסון, שעדיין לא החליט היכן ישחק בעונה הבאה. לג'ונסון ברור כי הערב יכול להיות המשחק האחרון שלו בישראל, ולכן יעשה הכל כדי להצליח. "יש לנו מוטיבציה גבוהה להצליח בגמר הגביע. אם נזכה גם בגביע אהיה מרוצה ביותר. רבבת הצופים שתמלא הערב את ההיכל תכניס אותי, ואת חברי, למתח גבוה ביותר, ואני מקווה לעבור את המשחק האחרון כשגם הגביע יהיה ברשותי".

● מכבי ת"א תפתח בחמישייה שתכלול את מוטי ארואסטי, מיקי ברקוביץ, דורון ג'מצ'י (או הווארד לאסוף), קווין מאגי ולי ג'ונסון.

● הפועל חולון תפתח עם ישראל אלימלך, חיים זלוטיקמן, דייויד בורמור, קליף פונדקסטר וגד קופר.

ישפטו במשחק הבין-לאומיים דוד דגן וראובן וירובניק.

גמר נשים

במשחק מוקדם (6.45) לגמר הגברים ייערך גמר גביע-המדינה לנשים, בין האלופה, אליצור ת"א / קרית-אונו, לבין מכבי דרום/רמת-חן. קבוצת אליצור, אותה מאמנת יעל פיקרש, תנסה למחוק הערב את "חרפת" הפסדה לירידתה בליגה.

שחקניות אליצור יפתחו עם ענת דרייגור, אורית ליטני, אורלי גרוסמן, פנינה בריאלובסקי ואירס בלומנפלד. מכבי דרום/רמת-חן, אותה מאמנת לאה מלמד, תפתח בחמישייה: ורדית אגאי, שרית זילברשטיין, רויטל ביטון, אורנה מירון וגילי עקריב.

ישפטו: שי שטריקס ויוסף ליבליך.

מתח באיטליה: יובנטוס הפסידה — רומא ניצחה

● ליגות באירופה

דניאל פאסארלה, בלמה של נבחרת ארגנטינה בכדורגל, נפרד אתמול מקבוצתו, פיורנטינה, בשער נפלא שנגח לרשת יובנטוס (0:2), כשניצל את בעיטת-העונשין של הבין-לאומי הוותיק אנטוניוני.

היה זה במחזור ה-27 בליגה האיטלקית, וההפסד השלישי של יובנטוס העונה. את השער השני הבקיע ניקולה ברטי, בשניות הסיום.

רומא צימקה את הפער בינה לבין יובנטוס בפיסגה, לנקודה, לאחר שניצחה, ללא קונטי הפצוע, את סמפדוריה — 0:1, משער שכבש פרנצ'סקו גרציאני בדקה ה-73. הברזילאי הבין-לאומי של רומא, טוניניו סרצו, הורחק בדקה ה-71 בגלל פגיעה במגן סמפדוריה, אנטוניו פאניץ.

ליובנטוס — 40 נקודות מ-27 משחקים, לפני רומא — 39 ונאפולי, שניצחה את בארי — 0:1.

בדרבי ה-199 במילאנו ניצחה אינטר את מילאן — 0:1, אך מילאן מדורגת רביעית, עם 30 נקודות. ג'ופה מינאודו כבש בדקה ה-77.

קומו מהתחתית חוללה הפתעה, בנצחה את טורינו — 1:3.

תוצאות נוספות: וורונה — אודינזה 1:1 (הדני אלקייר כבש לוורונה); לצ'ה — פיזה 1:1; אטאלנטה — אבלינו 0:2.

כבש צמד ומועמד לסגל

צמד של הארפורד שהקנה ניצחון ללוטון על בירמינגהאם — 0:2, במשחק-השלמה בליגה האנגלית בכדורגל, צד את עיני בובי רובסון, מנהלה של אנגליה, המתכונן להזמינו לסגל שיופיע במקסיקו.

הארפורד, שהופיע בעבר בבירמינגהאם, העלה את מאזנו העונה ל-22 שערים.

תיקו לאיינדהובן

המוליכה בליגה ההולנדית בכדורגל, קבוצת פיליפס איינדהובן, סיימה אתמול בתיקו אפס עם חרונינגן, ולה 47 נקודות מ-28 משחקים ומאזן שערים 13:73.

האלופה, אייאקס אמסטרדם, הכניעה את אוטרכט — 0:3, ומדורגת שנייה עם 41 נקודות מ-27 משחקים ומאזן שערים 28:99.

פיינורד רוטרדאם השיגה נצחון חוץ גבוה (0:4) על טוונטה אנסחדה, וממוקמת שלישית עם 37 נקודות.

● הטניסאי השבדי בן ה-19, יונאס סוונסון, זכה בטורניר בקלן, כשגבר במשחק-הגמר על בן-ארצו, סטפן אריקסון — 7:6, 2:6, 2:6, 7:6, 4:6. הישראלים שלמה גליקשטיין ועמוס מנסדורף נוצחו בחצי-הגמר בזוגות על-ידי קלי אברנדן מניו-זילנד וצ'יפ הופר מארה"ב — 7:6, 4:6, 6:3.

● כדורעף

ישראל ראשונה בטורניר שוויץ

שרות "על-המשמר"

נבחרת ישראל בכדורעף, המתכוננת לטורניר-האביב באוסטריה, זכתה אמש בטורניר בין-לאומי שנערך במאסלי, שוויץ. אמש ניצחה ישראל, לעיני 2500 צופים, את שוויץ — 1:3 (15:12, 15:7, 11:15, 15:11), במשחק שנמשך שעתיים.

מכוכבי המשחק היה אליעזר כגן, שלא שיחק בשני המשחקים הראשונים, נגד אוסטריה (2:3) ופורטוגל (0:3). כגן הגיע אתמול בבוקר, לאחר נסיעה של עשר שעות מכנס באיטליה והיה השחקן הטוב בטורניר. נוסף לו הצטיינו אורי חבר, אמן שר ויעקב הרשקו.

הדירוג הסופי של הטורניר: 1. ישראל, 2. אוסטריה; 3. פורטוגל; 4. שוויץ.

ומוקדם תצא נבחרת ישראל לאינסברוק ותקיים שם מחנה-אימון עד לתחילת טורניר-האביב ב-13 באפריל.

רבע-גמר ללא הפתעות

● כדוריד

מאת יוסף חכם

● הפועל רחובות — הפועל ראשל"צ — מכבי חולון.

● מכבי ראשל"צ — מכבי חיפה.

אלה יהיו משחקי חצי-הגמר בגביע-המדינה בכדוריד שיערכו ב-2 במאי. משחקי רבע-הגמר הסתיימו אמש ללא הפתעות.

● קבוצת הפועל רחובות, מוליכת הגביע, גברה אמש במתנ"ס בשוהם על קבוצת התחתית של הפועל אשדוד מהליגה ארצית — 16:24 (7:14). בשורות המנצחים הצטיין השוער שמעון פולק. שערים להפועל רחובות: אלמוסנינו 11; גמליאל 5; [illegible]. להפועל אשדוד: [illegible]. שפטו: [illegible].

● באולם מכבי ראשון-לציון ניצחה קבוצת הפועל רמת-גן את קבוצת הפועל ראשון-לציון [illegible], לאחר 9:10 במחצית. כתבנו יצחק פרי מציין שהמצטיין היה יורם זלינגר מרמת-גן. שערים להפועל רמת-גן: זלינגר 7; סומך 4; זרמונסקי 4; גרא 3; קושניר 3; מאירוביץ 1, אריאלי 1 ופרוכטר 1. להפועל ראשל"צ: דיין 8; וורד 7; רפאלי 2 ויהודה גובלטש 2. שפטו: גרוס וצבירין.

● בנתניה גברה קבוצת מכבי ראשון-לציון על מכבי נתניה — 22:29 (12:14). שערים למכבי ראשל"צ: אוסלנדר 6; פוסקו 5; בשן 5; צרפתי 5; מוכשוביץ 3; כנען 2; יוסיפוביץ 2 ומאור 1. למכבי נתניה: הוראי 6; ספרוביץ 5; לפלר 3; בכר 3; פינקלשטיין 3; גורודינסקי 1 וסלומון 1. שפטו: פלם וכרונדויין.

● באולם הי"א במכון-וינגייט ניצחה קבוצת מכבי רחובות את אליצור הרצליה — 18:25, לאחר 8:13 במחצית. שערים למכבי רחובות: בלדר 7; טננבאום 4; שמחי 4; דיז איתי 3; גלבוע 2; רוזנשטיין 2; מירום 2 ופריג 1. לאליצור הרצליה: שמידט 9; לייבה 3; מלס 2; פיינזילבר 1 ויגנס 1. שפטו: שרה וזילברזוייג.

דוד שוייצר ערב המשחק בין הפועל תל-אביב ומכבי חיפה מחר:

לתוצאת משחק הגביע תהיה השפעה עצומה על הליגה

מאת יצחק ויסהוף

— שוייצר, מה עושה לך הצפיפות בצמרת הלאומית?

● שוייצר: טענתי כל הזמן כי 3-4 קבוצות יתמודדו כשהן צמודות, עד סוף העונה. הליגה מלהיבה. פעם אנחנו מנצחים; פעם קבוצה אחרת, ויש עניין.

— מה צריך לקרות שהפועל ת"א תזכה באליפות?

● שוייצר: מתוך שבעת המשחקים שנותרו יש לנו חמישה בבית. אם נדע לנצל משחקים אלו נזכה באליפות.

— בשבת הקרובה יש לך בבלומפילד את ביתר ירושלים?

● שוייצר: אם ננצח את בית"ר נוציא אותה מהמירוץ. נצטרך להתארגן היטב לקראת המשחק הזה לאחר שהפסדנו בשבת נגד קבוצה טובה כמכבי פ"ת. אין מה לעשות.

— מכבי חיפה נושפת חזק בעורפכם?

● שוייצר: הבעייה היא שלמכבי חיפה יש עתודות יותר מדי טובה, לא בהתאם ליכולת הקבוצה. כשהם נותנים משחקים רעים סולחים להם, ואילו עלינו יש כל הזמן ירידות. אף אחד לא מעודד אותנו. למרות שאנו לא נופלים מהם, וכמשחקים, למרות שהפסדנו פה ושם, אנו עומדים טוב מהם על המגרש.

— מה יהיה מחר בשמינית-הגמר, בגביע, נגד מכבי חיפה?

● שוייצר: לתוצאת המשחק תהיה השפעה עצומה על המשך משחקי הליגה. יהיה זה משחק שקול וקשה; המבחן האמיתי שלנו.

— איצטדיון מלא יקל עליכם?

● שוייצר: הפועל ת"א לא סובלת מעודף סימפטיה. לפני שנה ריחמו עלינו, והשנה כולם יורדים עלינו. אולי זה טבעי. אך המשחק יהווה חלק מהמבחן שלנו אם באמת אנו קבוצה בריאה.

— תתמת בהפועל ת"א לשלוש עונות?

● שוייצר: כשבאתי להפועל ת"א בתחילת העונה אמרתי שאני בא ללמור את הקבוצה. אם הגענו לאן שהגענו זה פלא. אני מספיק מנוסה כדי לדעת מה הקבוצה צריכה, ואת זה אעשה בשנה הבאה, ואז נהיה טובים יותר.

— מתי יחזור שלום אביטן לשחק?

● שוייצר: אביטן עדיין פצוע. אין אצלו שיפור מבחינת הבטחון העצמי. קודם כל אריץ אותו במשחקי-אימון, ורק לאחר שיוכיח את עצמו יוכל לשחק.

— מדברים ביום על מאמן זר לנבחרת ישראל. האם דוד שוייצר מסוגל לאמן בהצלחה את הנבחרת?

● שוייצר: במשך שש שנים שעברתי עם הנבחרת הבאתי רק הישגים. הגעתי למשחקי רבע-הגמר במשחקים האולימפיים במונטריאול; הגענו לגמר משחקי אסיה, ונוצחנו בגמר. עד היום איש לא דיבר איתי. בינתיים אני שומע קישקושים על מאמנים זרים. מה שברור שלכל אחד יש האינטרסים שלו. אני רק יכול להצטער שמרכז הפועל, שאני שייך אליו, לא מצא לנכון לזמן קבוצה של בעלי-מקצוע ולדון בעניין החשוב כל-כך. עד היום לא הוכיח עצמו בארץ שום מאמן זר. היו מאמנים שהגיעו לתוצאות נאות, אך כשלא שיתפו פעולה עם כלי התקשורות הם נפלו. כיום צריך לנהל את הנבחרת מאמן ותיק ומנוסה, שמכיר את אופי השחקנים הישראליים. זה חלק שהייתי מוכן לתרום מיכולתי. אף מאמן זר, המכבד את עצמו, לא יבוא למדינה שאין בה טורנירים בין-לאומיים ושאינה משתתפת באירועים גדולים. רק מובטלים יבואו לכאן. לכן צריך לבדוק את הנושא לגופו של עניין, ולא להחליט החלטות שנצטער עליהם.

שיינר ישפוט מחר במשחק הפועל ת"א — מכבי חיפה

מאת יוסף חכם

השופט יעקב שיינר ינהל מחר ב-6 בבלומפילד את המשחק המרכזי בשמינית-גמר גביע-המדינה בכדורגל, בין קבוצות הפועל ת"א ומכבי חיפה. ואילו חברו, הבין-לאומי משה אשכנזי, ישפוט בשבת את משחק הצמרת בליגה הלאומית בין הפועל ת"א וביתר ירושלים.

שאר שופטי הגביע מחר: אריה פרוסט, מכבי יבנה — מכבי ת"א; יצחק אורגה, הפועל באר-שבע — מכבי נתניה; חיים ליפקוביץ, מכבי פ"ת — הפועל ירושלים; יצחק בן-יצחק, שמשון ת"א — מכבי יפו; רחמים דינאצ'י, בית"ר ירושלים — הפועל חיפה; יוסף גרוסמן, מכבי חדרה — הפועל פ"ת; צבי שריר, הפועל כפר-סבא — בית"ר נתניה.

שופטי השבת: יעקב שיינר, בני-יהודה — הפועל חיפה; יוסף ריאמנט, מכבי יפו — מכבי פ"ת; יאיר טילינגר, מכבי ת"א — הפועל כפר-סבא; יצחק בר-יצחק, מכבי יבנה — מכבי שעריים; יצחק רוזנברג, הפועל ירושלים — שמשון ת"א; צבי שריר, הפועל פ"ת — מכבי נתניה; יהושע לויה, מכבי חיפה — הפועל באר-שבע.

3 זכו בטוטו

שלושה זכו בשבת בפרס הגדול בטוטו — 600 אלף שקלים חדשים. הם "הבניער" את המשחקים במסתיע בהשקעה של 7 וחצי שקלים וכל אחד מהם יקבל 200 אלף ש"ח.

הזוכים הם תושב בת-ים, זוג מערד ושלושה צעירים מאריאל, שמיהרו אתמול למשרד הספורטוטו לברר אם לא טעו. אחד מהם, ששלח את הטופס, גילה כי אחר משותפיו טרם שילם לו את חלקו — שקל אחד...

32 מנחשי 12 תוצאות נכונות יקבלו 9400 ש"ח; 620 מנחשי 11 תוצאות נכונות יקבלו 480 ש"ח ו-4950 מנחשי תוצאות נכונות יקבלו 60 ש"ח.

רשימת "חוליגני כדורגל" למקסיקו

ברטניה העבירה לשלטונות מקסיקו רשימה שחורה של חוליגני-כדורגל והיא משתפת עמה פעולה באמצעי בטחון מתוחכמים, כדי לנטרל אוהדי כדורגל בריטיים פורעי-חוק בגמר הגביע העולמי — מסר ממקסיקו-סיטי.

בגביע העולמי ב-1982 בספרד נעצרו מאות אוהדים בריטיים בעיקר באשמת שכרות והתפרעויות.

● ליגות אזוריות

רשפים — בית-אלפא 60:65, בהארכה

במשחק-העונה של הליגה האזורית בקעת בית-שאן / גלבוע בכדורסל ניצחה רשפים את בית-אלפא — 60:65, לאחר הארכה. המשחק הסתיים, בזמנו הרגיל — 57:57. יורם כרמי מרשפים קלע 20 נקודות.

שאר תוצאות המחזור האחרון: מסילות — תל-יוסף 48:78; נוה-איתן — יזרעאל 3:69 [illegible]; גבע 2:0 (אי-הופעה); עין-הנציב — כפר-יחזקאל 2:0 (אי-הופעה).

הטבלה הסופית: 1. רשפים — 37 נקודות; 2. חמדיה — 37; 3. מסילות — 36; 4. נוה-איתן — 35; 5. יזרעאל — 35; 6. בית-אלפא — 34; 7. גבע — 33; 8. תל-יוסף — 29; 9. עין-הנציב — 23; 10. רמת-צבי — 24; 11. כפר-יחזקאל — 24.

בשבוע יתחילו משחקי הפליי-אוף: רשפים — נוה-איתן; חמדיה — מסילות.

עוד מדו"ח מבקר ההסתדרות על הפועל:

יש להקים עמותות בכדורגל ובכדורסל

מועצת פועלי ת"א לא היתה ערה במידה מספקת לבעיות הארגוניות של מחוז הפועל, למכלול הבעיות שהתעוררו במערכת הכספים ולגרעון הגדול שהתהווה בשנים האחרונות — נאמר בדו"ח מבקר ההסתדרות שטורסם אתמול.

בדו"ח נאמר עוד שצחי אשכנזי, המשמש כמזכיר הפועל ת"א מחודש יוני 1984, ניסה להביא את ענייני הפועל לידיעת המזכיר המיועד עוד בחודש מאי השנה כדי לקבל הנחיות בקשר למרינויות כ-86 — 1985, אולם זה השיב כי לפני כניסתו לתפקיד אינו יכול לטפל בענייניו.

הבעיה נוגעת לכל סניפי הפועל — נאמר בדו"ח — ולמרכיב היחסים המורכב והבלתי מעשי בין המוסדות המרכזיים של ההסתדרות, מרכז הפועל, מועצת הפועלים וסניפי הפועל.

הביקורת קובעת כי ההתחייבות לכדורסל, בסך 100 — 120 אלף דולאר, תמומש לכיסוי גרעונות בפועל. קדימות ראשונה תינתן לכיסוי החוב למס הכנסה. הביקורת הדגישה שעיכוב נוסף של תשלום זה יגרור הוצאה כספית נוספת. הניהול הכספי של מחוז הפועל ת"א וניהול הספרים יהיו בטיפולו הישיר של גזבר מ.פ. ת"א ובאחריותו.

מ.פ. ת"א חייבת — נאמר בהמלצות — להקים את העמותות לקבוצות הייצוגיות, כפי שהוחלט ע"י מוסדות ההסתדרות, וראה גם ידיעה אתמול.

היום — תחילת התחריות בירושלים

תחרויות "פרס הגדול" בטניס בירושלים יתחילו היום. בתחרויות ישתתפו 48 טניסאים, מהם 25 מחו"ל.

מגן הפועל פ"ת, ציון יוסף, שכבש את השער לקבוצתו בעימות עם שוער שמשון, פרדי לטנר (1:1). צילם: אריה קנפר

טלקס

● **6 נהרגו במהומות בדרום־אפריקה**

יוהנסבורג. — שישה אנשים נהרגו אתמול בהפגנות־נוחאה ובמהומות בעיירות השחורים בדרום־אפריקה.

שתי גוויות נמצאו חרוכות לחלוטין כתוצאה משריפה. והמשטרה טרם קבעה אם אלה גברים או נשים. ההצתה ארעה בעיירה מאדרוול במחוז הכף המזרחי.

בינתיים ממשיכים אנשי מחתרת קיצונים לתקוף שחורים, שאותם הם מאשימים בשיתוף פעולה עם המשטרה ועם הממשלה (ע"צ ע"ר)

● **„מטוס צבאי זר" הופל בשמי בריה"מ ב־1981**

מוסקווה. — מטוס צבאי זר שחדר למרחב האווירי הסובייטי, הופל ב־1981 — גילה אתמול „הכוכב האדום", בטאון משרד ההגנה הסובייטי, המשבח את הטייס הסובייטי שיירט את המטוס הזר.

● **ישראלית נעצרה ביוון באשמת הברחת יהלומים**

אתונה. — רחל רוסין בת 32, תושבת תל־אביב, וניקוס ספנדיכיס בן 47 אזרח יווני, נעצרו על־ידי משטרת יוון, באשמה של הברחת יהלומים וקניה ומכירה לא חוקית של מטבע זר.

בכתב האישום נאמר, כי בידי רחל רוסין היו יהלומים במשקל כולל של 58 קראט, בשווי של 10.000 דולר.

חשנה באה רחל ליוון שבע פעמים. היא ושותפה נעצרו בתוך חנות תכשיטים, בה הם ניסו למכור את הסחורה. חוץ מהיהלומים, היו עמם 20 אלף דולר, תמורת היהלומים שמכרה.

עד למשפט שוחררה רחל רוסין בערבות של 3300 דולר.

ז'אן כהן, יוון

● **אבא אבן במצרים**

קהיר. — ח"כ אבא אבן בא אתמול לקהיר, לביקור של יומיים — מסרה סוכנות הידיעות המצרית, בלי לציין את מטרת הביקור.

ביקורו של אבא אבן נערך יומיים לפני צאת סגן שר החוץ המצרי בוטרוס ראלי לישראל, לייצג את המפלגה הדמוקרטית הלאומית המצרית בוועידת מפלגת העבודה. (עצ)

● **ארה"ב מבקשת לפתח נשק גרעיני נגד צוללות**

וושינגטון. — ממשלת ארה"ב ביקשה מהקונגרס כספים כדי לפתח נשק גרעיני חדש נגד צוללות, שיהיה בעת ובעונה אחת טיל ופצצה, ובעת הפעלתו ימנע את תפעולם של מכשירי ציתות באר־ניות ובצוללות באיזור מסר הוו־שינגטון פוסט".

נשק זה, שפיתוחו וייצורו יעלו עד 2 מיליארדי דולרים, הוא אחד ממספר מערכות נשק גרעיניות, שממשלת ארה"ב מבקשת לייצר.

הנשק הגרעיני החדש אותו נתכנן עתה מפעל „בואינג", ישוגר מאוניות־שטח או מצוללות לעבר השמיים, כדוגמת טיל, והוא יפול לאחר מכן כפצצה לעבר יעדו, כשהוא מתפוצץ בעומק הדרוש כדי להשמיד את הצוללת של האויב. (עצ)

● **219 גרמנים מתו מ„איידס"**

ריינבק. — לפחות 450 מערב־גרמנים לקו עד כה במחלת איידס, ו־219 מביניהם מתו כתוצאה ממנה — לפי סטטיסטיקה רשמית שפורסמה לרגל סימפוזיון רפואי בריינבק.

מנהלת מכון קוך במערב־ברלין מסרה, כי מעריכים שבשנתיים־שלוש הקרובות יוכפל שיעור ההתקדמות של המחלה מדי 8 חודשים, וכן מספר הקרבנות שתפיל.

עוד אמרה, כי סכנת ההידבקות במחלה באמצעות זונות, תגבר.

היא גילתה, כי בפרנקפורט 70 עד 80 אחוז מבין ההומוסכסואלים נושאים בחובם את הוירוס של איידס. (עצ)

ממשלת הימין בצרפת פרצה גבולות הפיקוח

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס — „ריסון השכירים, חופש לטטרונים" — כך מתרים בפאריס את התוכנית הכלכלית של ממשלת הימין, העקבות פיחות הפרנק הצרפתי.

שר־הכלכלה הצרפתי אדוארד בלדור, השיג בסופו של דבר פיחות של 6 אחוז בלבד ביחס למארק הגרמני. אחרי לילות של מריכות קשות בין שרי־האוצר, הושג הסדר־פשרה אירופי של פיחות הפרנק ב־3 אחוז וייסוף המארק ב־3 אחוז.

בלדור הציג אתמול תוכנית־לוואי נוקשה לפיחות, הכוללת הקפאת שכר לסקטור הציבורי, קיצוץ 15 מיליארד פרנק לתקציב, שחרור ההגבלות על מטבע זר, חנינה למעלימי מס, עידוד החזרת כספים מוברחים, הסרה הדרגתית של פיקוח על המחירים, והתירה להורדת שעורי הריבית במשק.

בלדור עצמו תיאר את התכנית כ„ריסון חמור וחופש" — ריסון ה־שכירים, חופש ומתנות לתעשיינים.

הימור על תעשיינים

הממשלה הימנית מהמרת על גידול רווחי תעשיינים כאמצעי לחידוש הפעילות הכלכלית. הפיחות יאפשר להגדיל את רווחי המפעלים בשוק העיקרי שלהם, הגרמני. ביטול הפיקוח על מטבע־חוץ מקל על המפעלים לגייס הון בחוץ, אך גם להוציא הון מצרפת.

התוכנית מיועדת לשיפור המצב הפיננסי של התעשיינים. המימשל פותח את הגבולות, כדי לעודדם להוציא את כספם מקופות הבנקים השווייצים ולהשקיעם. בשמאל התריעו מפני תנועה הפוכה, שבה התעשיינים ימלאו בנתנות את הבנקים השווייצים.

בלדור אמר, כי הממשלה שואפת ליצור תעסוקה. שיראק ביצע את הפיחות במיוחד כדי לעודד השקעות ויצירת מקומות עבודה חדשים. הוא חותר להשיג צמצום האבטלה ב־100.000 מובטלים עד עד הבחירות לנשיאות, אך נוטל סכנה בחידוש האינפלציה, ששיעורה עמד על 2.6 אחוזים לשנה זו.

הפיחות מוכיח שוב, כי הנשיא הסוציאליסטי מיטראן נותר כמעט ללא סמכויות. הוא הביע התנגדות עזה לפיחות, אך לא יכול היה לעשות מאומה כדי למנעו.

תיירים עומדים בתור בבנק בפאריס — בבוקר שאחרי פיחות הפראנק (צילום: אי. פי.)

שיראק מבטיח „הרים וגבעות" ליהודי צרפת

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — ראש הממשלה החדש, ז'אק שיראק מבטיח סיוע למען שגשוג הקהילה היהודית ופיתוח מורשתה, ומביע הבהרה ל„זיקת הקהילה לארץ־ישראל, ארץ ההבטחה התנ"כית ומקלט ניצולי השואה".

זו פעם ראשונה, שראש הממשלה הימני פונה אל הקהילה היהודית ברגשנות כזו ומבטיח סיוע לחינוך יהודי. בהודעה מיוחדת לוועידת מועצת הגג של כל הארגונים היהודיים, „הקרי"ף", אמר שיראק, כי „אני מתכוון להדגיש תשומת־לב לקהילתכם לדאגתה ולרגישותה למאבק נגד הטרור ונגד הפשיעה, למאמציה להעניק לנוער חינוך שיאפשר המשך המורשת הרוחנית והמורשת היהודית. אני מכיר את מסירותכם לזכויות האדם, התכחשות לגזענות על כל צורותיה וזיקתכם לישראל, ארץ [illegible] התנ"כית ומקלט ניצולי שואה".

שיראק מבטיח לקיים [illegible] בותי לעשות הכל למען [illegible] היהדות הצרפתית לחיי [illegible] בתרבותה וכרתה, יהדות [illegible] בארצנו קרוב לאלפיים שנה".

מבחן ראשון

נוסח ההודעה הרגשני [illegible] בקהילה כמסר, ששיראק [illegible] לקרב אליו את היהודים [illegible] אומרים, כי הדבר יתבטא [illegible] בקשרים עם ישראל. מבחנו הרא[illegible] יהיה בשעה שיקבל כאן את [illegible] הממשלה פרס ב־21 לחודש.

כראש עיריית פאריס הוא [illegible] למפעלי תרבות יהודים ותרם [illegible] הגון לשיפוץ מרכז יהודי.

מבין מועמדי הימין לנשיאו[illegible] הסיק שיראק שכדאי לחקות את [illegible] הנשיא מיטראן ביחסיו הקרובים [illegible] היהודים, יחסים שאינם [illegible] תמיכה עיוורת בישראל.

ג'ומבלאט מודאג משובם של פלשתינים ללבנון

מאת אהרון ניר, כתבנו באיטליה וסוכנויות הידיעות

רומא. — מנהיג הדרוזים הלבנוניים, ואליד ג'ומבלאט, אומר, כי התנהגותו של מנהיג אש"ף יאסר ערפאת, שהודיע לא מכבר על תיגבור הלוחמים הפלשתינאיים בלבנון, היא התנהגות שגויה.

„זכותם וחובתם של הלבנונים עצמם להגן על הפליטים הפלשתינאים החיים על אדמת לבנון", אמר.

בראיון שפורסם בעיתון האיטלקי השמאלני הקיצוני „איל־מאניפסטו", בתום ביקור פרטי של 3 ימים ברומא, הדגיש ג'ומבלאט: „אין אנו רוצים לשוב למצב שלפני הפלישה הישראלית ב־1982, כאשר היו התקפות פלשתיניות על הישראליים ופעולות תגמול ישראליות נגד הכפרים שלנו. שיגור כמה רקטות נגד הישראלים אינו מועיל כלל לעניין הפלשתיני," אמר.

ג'ומבלאט עורך כעת ביקור [illegible] ימים אחדים ברומא, אליה הגיע מגיברלטר. ג'ומבלאט מבקר את אמו המאושפזת בקליניקה [illegible] בהזדמנות זו, ניפגש עם שר־החוץ אנדראוטי, אולם עיקר התעניינ[illegible] מרוכזת בותיקן, שם נקבעה לו פגישה עם שר־החוץ סילבסטריני.

90 אחוז מהמחנות הפלשתינ[illegible] בלבנון כבר נבנו מחדש וכוחו[illegible] אש"ף חזרו לדרום — הצהיר יאס[illegible] ערפאת בראיון שנתן לעית[illegible] „אחבאר אל־חליג'" והופ[illegible] באחריין.

יריות לסירוגין של צלפי[illegible] והטלת רימונייד, הפרו שוב הפסק[illegible] אש חדשה במחנות הפלשתינ[illegible] בדרום ביירות.

בעת ובעונה אחת יצאו 400 [illegible] תושבים לריצת „מרתון על שלום" בקריאה לצדדים להפסיק את ה[illegible] מקורות המיליציה השיעית [illegible] מקורות המחבלים מסרו, כי עשרה [illegible] נהרגו בעשרות ימי הקרבות [illegible] המחנות סברה ושאתילה.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 4.4.86

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערי יציג
דולר אמריקני	1	1.46	1.53	1.4862	1.5048	1.4936
לירה שטרלינג	1	2.12	2.22	2.1613	2.1883	2.1724
מרק גרמני	1	0.61	0.64	0.6251	0.6329	0.6286
פרנק צרפתי	1	0.19	0.20	0.1969	0.1993	0.1991
גילדן הולנדי	1	0.54	0.57	0.5548	0.5617	0.5577
פרנק שווייצרי	1	0.74	0.77	0.7497	0.7590	0.7532
כתר שבדי	1	0.19	0.20	0.1990	0.2015	0.1999
כתר נורווגי	1	0.20	0.21	0.2015	0.2040	0.2027
כתר דני	1	0.16	0.17	0.1692	0.1713	0.1700
מרק פיני	1	0.27	0.29	0.2803	0.2838	0.2817
דולר קנדי	1	1.05	1.10	1.0680	1.0814	1.0733
דולר אוסטרלי	1	1.03	1.11	1.0688	1.0822	1.0739
ראנד דר' אפריקני	1	0.60	0.72	0.7104	0.7193	0.7139
פרנק בלגי	10	0.29	0.31	0.3042	0.3080	0.3045
שילינג אוסטרי	10	0.88	0.92	0.8910	0.9021	0.5943
לירה איטלקית	1,000	0.88	0.94	0.8991	0.9103	0.9025
ין יפאני	100	0.81	0.85	0.8277	0.8381	0.8312

סרט ישראלי־מצרי במימון סעודי וסורי — על ילדים יהודים בשואה

וארשה. — סרט על גורלם של ילדים יהודיים בפולין במלחמת העולם השנייה, צולם לא מכבר על גדות נהר הויסלה, בהסקה משותפת של ישראל ומצרים, בהסכמת שלטונות וארשה.

במאי הסרט, אפרים יואל סוולה, 58, ישראלי יליד בריה"מ, מסר אתמול לסוכנות הידיעות הצרפתית, כי כדי להפיק את הסרט שיתף פעולה עם איש העסקים המצרי, האני מוחמד כמאל, שלמד במוסקווה.

הסרט — „שיר־ערש יהודי" — יבוסס על שלוש נובלות שכתב סוולה, מסורב־עליה לשעבר, שהצליח לעלות מבריה"מ ב־1971. הסרט מוקדש לגורלם הטראגי של ילדים יהודים שחיו בעיר־מחוז קטנה בפולין, בימי השואה.

את התפקידים מגלמים ילדים ושחקנים פולנים, מערב־גרמנים ובריטים.

הסרט מומן על־ידי אנשים פרטיים — מחציתו על־ידי יהודים במערב־גרמניה, והמחצית השנייה על־ידי סעודי וסורי. „פילם פולסקי" תרם את הסיוע הטכני להפקה.

הסרט יוקרן השבוע בפני קהל נבחר בקולנוע של „מפילם פולסקי" בוארשה. (ע"צ)

למרות היחסים הצוננים — מצרים מספקת נשק לסודאן

קאהיר. — מצרים הסכימה להענות להזמנה סודאנית חדשה של נשק בשווי של עשרה מיליון דולר, והמשלוח הראשון כבר הגיע בשבת לחרטום — מסר אתמול העתון המצרי „אל אהרם".

החלטה זו של קהיר נתקבלה אחרי היסוסים שנמשכו מספר חודשים, בשל צינון היחסים בין שתי המדינות בזמן האחרון. ההענות המצרית מבטאת את דאגת קאהיר נוכח ההשפעה הלובית הגוברת בסודאן, סבורים משקיפים בקאהיר.

היוזמה המצרית החלה שבועיים לאחר שלוב החליטה להעמיד לרשות חיל האוויר הסודאני שני מפציצים „טופולב־22" מתוצרת בריה"מ. לפי ידיעות שלא אושרו רשמית, שיגרה בינתיים לוב שני מטוסים נוספים לסודאן.

כן נמסר, כי שיירות אספקה לוביות עושות עתה את דרכן לוואו, בירת מחוז בדרום־סודאן, השרויה בסכנה מידי המורדים של הקולונל ג'ון גאראנג.

בחוגים מוסמכים בקאהיר נמסר, כי הנשק המצרי איננו מיועד למלחמה במורדים בדרום, בניגוד למפציצים הלוביים, שכבר הופעלו באיזור הנילוס העילי. שלא כמקובל בתחום אספקת הנשק, פורסמה העיסקה האחרונה בעת ובעונה אחת בחרטום ובקאהיר. מדובר ב־20 נגמ"שים מדגם „ואליד", מתוצרת מצרים, וכן בתותחים, תחמושת וציוד אינדיווידואלי.

נמסר, כי נשק זה ניתן חינם בתור „שי מצרי לסודאן האחות", במסגרת הסכם ההגנה שנחתם בין מצרים וסודאן ב־1976. (ע"צ וע"ר)

מתרחבת פרשת היינות המורעלים באיטליה

רומא. — בעל חברה ליצור יין נעצר אתמול כחשוד במעורבות בשערוריית מהילת יינות איטלקיים ברעל קטלני, שממנו מתו עד כה 16 בני אדם.

העצור הוא קארלו ברנארדי, 34, מהעיר פארמה בצפון־איטליה. הוא נעצר בחשד שמהל את היין שהוא משווק, בכמויות בלתי־חוקיות של אלכוהול מתילי.

משטרת איטליה החרימה עד כה לבדיקה מיליון ליטרים יין מתוצרת חברה זו.

שמונה אנשים אחרים, ביניהם יצרני יינות וסוחרי יינות, נעצרו מאז שפרצה השערוריה לפני 19 ימים. כמה מהם כבר הוזהרו כי הם צפויים לעמוד לדין באשמת הריגה.

עד כה נרשמו 16 מקרי מוות באיטליה כתוצאה מהרעלה בגלל תוספת אלכוהול המופק מעץ ליין.

בינתיים הוחרמו אלפי ליטרים של יין איטלקי בצרפת, גרמניה המערבית, אוסטריה ושוויץ. צירים בבונדסטאג הגישו הצעות חוק להטלת איסור כולל על מכירת יין איטלקי בגרמניה. (ע"ר)

כשלא הולך — אז לא הולך

„אקילה לאורו" — על שרטון באותו מקום

אלכסנדריה. — האונייה האיטלקית „אקילה לאורו", עלתה אתמול על שרטון בקירבת המקום בו נחטפה אשתקד בידי מחבלים פלשתינים.

כעבור 10 שעות הצליחו 6 ספינות־גרר לחלץ אותה משרטון בכניסה לנמל אלכסנדריה.

כ־600 תיירים נמצאים באונייה בת 23 אלף הטונות, שהנזק שנגרם לה היה מזערי.

האונייה, העורכת שיוטים קבועים בים התיכון דרך אלכסנדריה, היתה אמורה להפליג אתמול בבוקר לעבר פורט סעיד, בדרכה לנמל אשדוד. (ע"ר. ע"צ)

● **הממשלה אישרה אתמול את מינויו של דוד עברי לתפקיד מנכ"ל משרד הבטחון מ־1 ביוני השנה.**

● **ראש הבת הצבאית השלטת בסודן עבדול רחמן סואר א־דהאב, חזר אמש על הבטחתו להפסיק שלטון הצבא לאחר הבחירות הכלליות.**

● **שר החוץ הקנדי, ג'ו קלארק, אמר אתמול, כי אש"ף צריך לדחות אלימות ולכבד את שלימותה של ישראל.**

● **סוכנות הידיעות הסובייטית „טאס" האשימה אתמול את וושינגטון, כי היא שמגרת נשק לדרום־אפריקה דרך ישראל.**

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
עמק הירדן
הודעה בדבר אישור
תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון, אישרה תכנית מפורטת הנקראת „תכנית מפורטת מס' 4969 — אכסנית נוער, כרי דשא, עמק הירדן, שהודעה על הפקדתה, יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3166 מיום ו' אדר התשמ"ה (28.2.85) עמוד 1522. ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: חלק מגוש 15664. עיקרי מטרת התכנית: קביעת יעוד קרקע לאזור אכסון כ' המיועד לאכסנית נוער, כפר נופש, שרותי נופש, חוף רחצה והתוית דרך גישה.

התכנית האמורה, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה וגם במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה עמק הירדן, צמח. וכל המעונין רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ישראל קניג
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז הצפון
תאריך: יח' באדר א' התשמ"ו
27.2.1986

הוארך מעצרם של מנהיג נטורי קרתא ו־2 אברכים

חשודים בהשחתת 10 תחנות אוטובוסים ● הרב בלוי סירב להישפט בפני אשה — אולם השופטת לא ויתרה

מנהיג נטורי קרתא, הרב אורי בלוי, ושני אברכים מישיבת „תולדות אהרון" נעצרו אתמול ל־8 ימים בפקודת בית־משפט השלום בירושלים, בחשד שהשחיתו בצבע 10 תחנות אוטובוסים.

נהג מונית שהסיע את שני האברכים בין התחנות שוחרר בערבות.

ראשון הובא בפני השופטת רות אור הרב בלוי, בן 59, בחשד שצבע כרזות פירסומת בחמש תחנות אוטובוסים. עוד בטרם החל הדיון סירב בלוי להישפט בפני שופטת משום שהיא אישה. השופטת אור סרבה לוותר. „אינני מוכנה לקבל עקרון שמישהו לא מוכן להישפט בפני שופטת", קבעה רות אור והדיון החל.

רס"ל יובל נהרי ממחלקת הפשעים של משטרת ירושלים סיפר, כי בלוי נעצר ביום ו' בשעה 11.00 ברחוב הרצל ובידו פח צבע והוא צובע שתי תחנות אוטובוסים. המשטרה מייחסת לו צביעת תחנות גם באיזור התחנה המרכזית ובנייני האומה.

החוקר הדגיש, כי בעדותו לא התיחס בלוי לחשדות אך אמר, כי רבני העדה החרדית הם שהורו לו „לתקן" את התחנות. „אם ישוחרר הוא עלול לחזור על המעשה", אמר החוקר וציין, כי לבלוי הרשעות קודמות על הפרות סדר וכי המשטרה מתכוונת להגיש נגד כתב אישום בתקופת מעצרו.

בלוי עצמו עמד במשך כל הדיון מבלי להביט בשופטת. רות אור שאלה לתגובתו לחשדות והוא השיב: „אני לא מכיר בבית־המשפט ואי־אפשר להשתתף מטעמי צניעות".

השופטת אור: „אביך בלוי זיי"ל נשפט בפני והוא כן דיבר. אביך לא ידע מה שהוא עושה?"

„הוונדליזם משתולל ברחובות"

אורי בלוי לא הגיב והשופטת כתבה בהחלטתה: „באחרונה הולכים ומתרבים מקרי הבריונות שבהם מרשים לעצמם אנשים — בעלי דעות והשקפות שונות — לגרום נזק לתחנות אוטובוסים, משום שהתמונות המופיעות על גביהן אינן לטעמם. נראה לי כי מקרה זה מתאים למעצר כדי להביאו לדין תוך תקופת מעצרו משום ששחרורו יעודד את הוונדליזם המשתולל ברחובות". לפיכך ציוותה השופטת אור להאריך את מעצרו של בלוי ב־8 ימים.

מיד אחר כך הוכנסו ללשכת השופטת חיים יוסף גוטליב ופנחס קלה, תלמידי ישיבת „תולדות אהרון", ונהג המונית אפרים דרעי. על פי החשד צבעו השניים 4 תחנות באיזור רחביה ונחלאות, עד שנתפסו בידי המשטרה לאחר שאזרח דיווח על כך. הנהג נחשד שהסיע אותם במוניתו מתחנה לתחנה וכך למעשה סייע להם בביצוע העבירה.

בהחלטה קבעה השופטת אור, כי גוטליב וקלה מבצעים הוראות בלתי חוקיות של העדה החרדית ושחרורם יעודד אותם ואחרים כדוגמתם להמשיך בביצוע הוראות בלתי חוקיות אלה.

לגבי נהג המונית לא ראתה השופטת צורך להשאירו במעצר והוא שוחרר בערבות של אלף ש"ח. (עתי ב)

טלקס

● **מורים מדרום־לבנון – אורחי נהריה**

50 מורים מאיזור רצועת הבטחון בדרום־לבנון ביקרו אתמול בנהריה כאורחי העירייה. הם התקבלו על־ידי סגנית ראש העיר רחל פולקינפליט, שאמרה, כי היא מייחלת ליום בו יוכלו תושבים משני עברי הגבול לערוך ביקורים הדדיים.

האורחים ביקרו במוזיאון העיר והעפילו במיבצעי ההעפלה לפני קום המדינה. לאחר סיור בעיר נפגשו עם מורים ומחנכים של בית־הספר התיכון המקיף של [illegible] ושמעו על בעיות החינוך בישראל. האורחים ביקשו לדעת אם תלמידים ערבים יכולים ללמוד בבית־ספר יהודי והתשובה היתה חיובית.

בתום הביקור הזמינו המורים הלבנוניים את עמיתיהם מנהריה לסיור ומלון בבתי־הספר שלהם ברצועת הבטחון. **יהודה צור**

● **אסיפת הזדהות עם יהודי בריה"מ ב„צפית"**

אסיפת הזדהות עם יהודי בריה"מ נערכה בסוף השבוע ביישוב החינוכי „צפית" בכפר־[illegible] את האסיפה הנחתה ענת [illegible] הנוסד ונכחו בה נציגי [illegible] הציבורית למען יהודי [illegible] חיים אנגלסברג ויגאל [illegible]

[illegible] את האסיפה יגאל ולפינד. [illegible] הנושא את המסירות ואומץ [illegible] של פעילי העלייה מבריה"מ [illegible] קנוביץ, פעיל עלייה [illegible] לשעבר שהצטרף לקיבוץ [illegible] אמר, כי „יותר מכל מציקה [illegible] האיומה, שהיא מנת [illegible] של כל סירובניק ומשפחתו [illegible] כל אסיר ציון". הוא הדגיש את החשיבות המרובה של כל עליה [illegible] מן הארץ אל יהודי בריה"מ.

באסיפה הוחלט להתארגן [illegible] קשר בין תלמידי המוסד [illegible] יהודים במצוקה בבריה"מ. **(שע"ח)**

● **מיבצע נקיון ארצי ברשות הרבים**

מיבצע נקיון ארצי ברשות [illegible] ייערך ברחבי המדינה [illegible] — כך נמסר אתמול מן [illegible] לשמירת איכות הסביבה [illegible] הפנים.

ואלה הגופים שייתנו כתף למיבצע: הרשויות המקומיות, בתי־[illegible] המתנ"סים, מע"צ, החברה [illegible] הטבע, היחידה להתנדבות [illegible] הרווחה, צה"ל והמשטרה. [illegible] רשויות מקומיות נקבעו [illegible] שאליהם אפשר יהיה [illegible] על מפגעי פסולת. **יצחק שור**

● **חלוואות לסטודנטים במקצועות טכנולוגיים**

החל משנת הלימודים תשמ"ז [illegible] משרד החינוך והתרבות [illegible] בגובה שכר הלימוד ל־[illegible] סטודנטים במקצועות [illegible] כהוראה בתחומים [illegible] — כך נמסר אתמול [illegible] החינוך.

החלטה זו נתקבלה בהנהלת משרד־החינוך בעקבות המחסור במורים במקצועות טכנולוגיים בבתי־ספר על־יסודיים, כגון אלקטרוניקה, מחשבים, מיכשור ובקרת מכונות וחשמל. **יצחק שור**

מנהל משרד־הרישוי בירושלים מואשם בלקיחת שוחד וזיוף

כתב־אישום באשמת שוחד הוגש לבית־המשפט המחוזי בירושלים נגד מנהל משרד הרישוי בעיר, יוסף בג'יו, בן 64.

התביעה מייחסת לו שבעה אישומים של זיוף, לקיחת שוחד, הפרת אמונים, עשיית עיסקה ללא היתר והחזקת מטבע חוץ ללא היתר.

האישום הראשון מתייחס לזיוף תוצאות בחינה עיונית בנהיגה של שני תלמידי נהיגה. ביולי 81 נכנס מנהל משרד הרישוי לחדר הנבחנים בחינה עיונית ונתן לסוכן משטרה סמוי, ששימש בוחן, פתק ובו רשם את שמותיהם של הניבחנים הללו. באותו פתק ביקש מהסוכן שלא לבדוק את הבחינות ולהעבירן אליו. דינם של השניים היה להיכשל, נאמר בכתב־האישום, אך מנהל משרד־הרישוי זייף את טפסי המבחן בכך שקבע כי הם עברו את המבחנים בהצלחה.

שישה סעיפי אישום אחרים מפרטים את קשריו של מנהל משרד־הרישוי עם מנהל בית־ספר לנהיגה, ג'ליל משחואר. בכתב־האישום נאמר, כי שש פעמים בשנת 1984 נתן מנהל משרד־הרישוי סכומי כסף שונים למנהל בית־הספר לנהיגה וביקש שירכוש למענו דולרים אצל חלפן במזרח־ירושלים. התביעה טוענת, כי מנהל בית־הספר לנהיגה מלא אחר בקשת הנאשם ורכש עבורו סכום כולל של 11 אלף דולרים. במקרה אחד מסר הנאשם למנהל בית הספר 11 אלף דולרים וביקש להמירם לכסף ישראלי והבקשה מולאה. בסעיפי אישום אלה מואשם בג'יו בניצול מעמדו, בהחזקת מטבע־חוץ ללא היתר, בעשיית עסקות ללא היתר ובלקיחת שוחד.

יוסף בג'יו משוחרר בערבות בפקודת בית־משפט השלום בירושלים. (עתי־ב)

תלמיד תיכון בן 15 חשוד בהתעללות מינית בבן 11

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

נער בן 15 מהוד השרון, הלומד בתיכון ברעננה, נעצר אתמול כחשוד בהתעללות מינית בילד בן 11.

לפני שבוע הותקף ילד בן 11 ברחוב סוקולוב בכפר־סבא בעת שובו רכוב על אופניים מבית־ספרו. נער תקף את הילד באיומים, גרר אותו לפרדס סמוך, היכה אותו ביצע בו מעשה מגונה והתעלל בו מינית, כשהוא חותך את אבר מינו במחדד. לאחר מכן נמלט מן המקום כשהוא נוטל מספר חפצים מילקוטו של הילד.

מפקד מרחב השרון, ניצב־משנה ניסים מעוז, מינה צוות חקירה מיוחד בראשות קצינת הנוער של מרחב השרון, פקד אלימה שוורץ. בשל חומרת המעשה ניתנה לחקירה עדיפות גבוהה והצוות החל ללקט רשימות של תלמידים מבתי־הספר הסמוכים למקום הארוע. נערכו סריקות בבתי הספר ונאספו תמונות של תלמידים רבים אשר הוצגו בפני הילד, ולאחר מיון הובאו לחקירה 20 נערים חשודים. במיכון הורכב קלסתרון של החשוד.

כשנסתיימה הבדיקה במוסדות החינוך בכפר־סבא ללא תוצאות, החלו החוקרים לחקור בשיטתיות גם את בתי־הספר ברעננה. אתמול אחר־הצהריים הוצבה תצפית משטרתית ביציאה מכיוון הוד־השרון לכפר־סבא. לפתע הבחינו השוטרים בנער הדומה לקלסתרון שהורכב. הנער נעצר, הובא לחקירה והודה בביצוע המעשה. ברשותו נתפסו כלי כתיבה השייכים למתלונן.

במהלך החקירה התברר, כי החשוד היה מעורב לפני שנה במעשה מגונה בילדה. הוא יובא היום בפני שופט להוצאת צו הסתכלות והארכת מעצר.

שוחרר חשוד ברצח התיירת

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

סלמה עתייקה בן 24 משבט אל עזזמה בנגב שוחרר אתמול בבית־משפט השלום בבאר־שבע ממעצרו, לאחר שהיה עצור משך 15 יום כחשוד ברצח התיירת הגרמניה מרים שטקר.

באיכות המשטרה, מפקח גבריאל מיימון, אמר בבית־המשפט, כי החקירה לגבי עתייקה הסתיימה ללא ממצאים המצדיקים המשך מעצרו.

הוא הוסיף, כי בידי המשטרה עציר אחר החשוד בביצוע הרצח.

● נשיאות הוועד הבינלאומי לענייני אושוויץ, שהתכנסה בפעם הראשונה בישראל, סיימה אתמול את ישיבותיה בקבלת החלטות על גילוי פושעים נאציים, על המשך המאבק נגד הפשיזם והאנטישמיות ועל שמירת השלום בכל אזורי העולם.

בפלילים

מנהל מח' היהלומים של בנק איגוד זוכה משוחד

מנהל מחלקת היהלומים של בנק איגוד לישראל, יוסף טייטמן בן [illegible] מאפקה, זוכה אתמול בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב מאשמה של לקיחת שוחד. השופט יהושע בן־שלמה קבע בין היתר, כי לא שוכנע שהנאשם חרג מן הכללים המקובלים בבנק ביחסו ללקוחות.

התובע עו"ד אמנון רודה האשים את טייטמן כי החל ב־17.10.77 ואילך קיבל מתנות וטובות הנאה מעד התביעה המרכזי, יצחק היימן, היה אז שותף בעסק של יהלומים. לפי התביעה נתן היימן לנאשם ביום 17.10.77 הלוואה של 20 אלף דולר אשר לא הוחזרה מעולם. לאחר מכן נתן לו הלוואה של 11 אלף דולר, וזו הוחזרה, אך ללא ריבית. מאוחר יותר נתן לו, לפי כתב האישום, 2 שעונים, האחד בשווי של 641 דולר, השני בשווי של אלף דולר. בכתב־האישום נטען, כי היימן נתן את המתנות הללו לנאשם, כדי שהלה ישא פנים אליו ביחסיו עם הבנק.

בהכרעת הדין מציין השופט, כי „התיק בנוי על עדותו של עד, יצחק היימן, שהיה פעיל בפרשה של מעשים פליליים, שהביאה לפתיחת הליכים משפטיים נגדו ונגד אחרים, ביניהם הנאשם. יצחק היימן הועמד לדין על מעשי מרמה וניתן שוחד. בעקבות עיסקת טיעון עם התביעה נדון למאסר על תנאי בלבד. עכשיו הוא מעיד נגד טייטמן, ומדובר כאן במהימנות העד ובסתירות רבות שנתגלו בעדות".

בסיכום ציין השופט, כי מסקנתו היא שאין להשתית הרשעה על יסוד עדותו של היימן, וזיכה את הנאשם מכל אשמה.

לנאשם טען עו"ד אורי יגנו. (עתי ב)

„עיוור" פיקח — תרתי משמע

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

מחלקת החקירות של הביטוח הלאומי בבאר־שבע גילתה אדם שמשך 5 שנים קיבל קצבת נכות בגלל היותו עיוור בשתי עיניו, ואשר ראייתו היתה מצויינת והוא עבד לפרנסתו.

התרמית התגלתה כאשר פקיד בביטוח הלאומי ערך קניות בשוק בבאר־שבע. בשוק ראה את ה„עיוור" — שנהג לבוא אליו כדי לקבל את הקצבה כשהוא נשען על אשתו ומרכיב משקפיים כהים — משחק שש־בש ושולט היטב במשחק. הפקיד הודיע על־כך לממונים עליו ואלה הפעילו את מחלקת החקירות.

האיש, בן 46 ואב לילדים, נהג לעבוד בבוקר אצל סיטונאי מזון ובערב עסק ברוכלות. בנוסף להכנסותיו אלה נהנה גם מקצבת ביטוח לאומי כעיוור ומוגבל. מסתבר שהאיש הצליח להונות את הרופאים שסיפקו לו אישור רפואי בדבר עיוורונו.

המוסד לביטוח לאומי הפסיק מיד את נתון הקצבה לאיש, וכעת שוקלים להגיש נגדו תלונה פלילית ולתבוע ממנו את כל הכספים שקיבל במרמה.

במחלקת החקירות בבאר־שבע התגלה לאחרונה גם אדם שקיבל קצבת נכות בשל היותו משותק ביד ימין — ואשר עבד לפרנסתו כמתופף בתזמורת חתונות ידועה בנגב...

נאשם באילוץ אשתו לקפוץ מקומה רביעית

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

כתב־אישום הוגש אתמול בבית־המשפט המחוזי בבאר־שבע נגד משה מקונן בן 36. בו נטען, כי אילץ את אשתו לקפוץ מהקומה הרביעית בביתם וכי ירה ללא סיבה מרובה העוזי שהיה ברשותו.

לפני כשבועיים הגיע מקונן להופעה מיירת המילואים אל ביתו במרכז הקליטה בשכונה י"א שבבאר־שבע. בינו לבין אשתו הרסה פרצה מריבה. בעיצומה בעט בה בשכנה, כיוון אליה את רובה העוזי ואיים עליה כי אם לא תקפוץ — יהרוג אותה. האשה קפצה, אולם ניצלה כאשר נעצרה במרפסת בקומה השנייה שבבניין.

לאחר מעשה יצא הנאשם מהבית, ירה שישה כדורים מנשקו באיזור מגורים ולכד בתום מירדף משטרתי.

לחברנו וידידנו אלתר יבלונקה (עין־השופט)
משתתפים באבלך עם פטירת רעייתך היקרה
גלילה
בוס תנחומים
מהמשפחות:
גולדמן, טרנופולר ושטוקפיש

במלאת שנה
למותה של חברתנו
תרצה ספקטור (אשל)
נעלה לקברה ביום רביעי 9.4.1986 בשעה 15.00
המשפחה
וקיבוץ עין־שמר

אבלים על מותו הטרגי
של ידידנו
יוסי בר ז"ל
רבקה ויהושע מרקוס
שושנה וחיים מרגלית
אבי בניהו

למשה כהן והמשפחה כולה
משתתפים באבלכם הכבד
במות האב
מיכאל
קיבוץ המעפיל

עם חברנו מוסה בן־ארויה ומשפחתו
משתתפים באבלכם במות האב
יעקב
קיבוץ גת

במלאת שנה
לפטירתה של אמנו־סבתנו
רבקה קורצברג ז"ל
נעלה לקברה להתייחד עם זכרה
ביום ג' 8.4.86 בשעה 4.30 אחה"צ
המשפחות: ירקוני, קרן
וקיבוץ כפר־מנחם